

Előadások

az

Oltáriszentségről

Reviczky Aladár C. M.

REVICZKY ALADÁR C. M.

ELŐADÁSOK

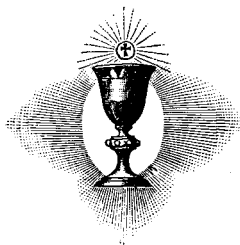
AZ

OLTÁRISZENTSÉGRŐL

A XX. NEMZETKÖZI

KÖLNI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS

ALAPJÁN

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

1911.

Nihil obstat.

Dr. Ludovicus Makay,
censor.

Nr. 522.

Imprimatur.

Strigónii, die 31. Januarii 1911.

Ludovicus Rajner,
episcopus, Vicarius generalis.

Imprimi permittitur.

Josephus Binner C. M.
Visitor.

ELŐSZÓ.

Nem eléggé aknázzuk ki a nemzetközi eucharisztikus kongresszusokat. Kevés aranyat bányászunk ki ama eucharisztikus bányából, mely az eszméknek, a kegyelmeknek, a gyakorlati utbaigazításoknak, a modern kor követelményei kielégítésének, a lelki élet remek kiépítésének kimerithetetlen s legnemesebb ércbányája.

Ez a nemesérc-bánya tárult föl előttem a maga nagyságában s értékében akkor, midőn a XX. nemzetközi, kölni eucharisztikus kongresszuson résztvettem s még inkább, midőn e kongresszus teljes leírását¹ átolvastam.

A magyar papságot, nevelőket és hiveket óhajtom jelen kiadásommal bevezetni e bányába, melyből mindenkinek sok kincscsel kell távoznia s e kincseket értékesítenie az apostolkodás szentélyében.

Az Oltáriszentség dicsősége, nagyobb tisztelete, a benne való mélyebb hit, bensőségesebb imádása és szent használata legyen e munkának a lelkekre való hatása.

A fordító.

¹ Zwanzigster internationaler eucharistischer Kongress in Cöln 1909. Verlag Bachem. 1003 oldal.

Rövid történeti háttér.

Az eucharisztikus kongresszusok eszméje egy jámbor hölgytől származik, ki nevét nem akarja nyilvánosságra hozni s ki ezt a gondolatot P. Eymard, Mermillod kardinális és de Ségur püspök buzdítására diadalra vitte. Az első nemzetközi eucharisztikus kongresszus színhelye Lille volt az 1881. évben. Ezután következtek: Avignon, Lüttich, Freiburg, Toulouse, Páris, Antwerpen, Jeruzsálem, Reims, Paray-le-Monial, Brüsszel, Lourdes, Angers, Namur, Angoulême, Róma, Tournai, Metz, London, Köln, ahol 1909. augusztus 4—8. ülésezett a kongresszus.

A kongresszusok kora teremtette meg a legmagasabb lelki kultúra egyik legjelesebb eszközét: az eucharisztikus kongresszusokat, melyeknek célja: az Oltárszentség mélyebb ismeretének terjesztése, a mai világba való méltó elhelyezése, a vele való orvoslás bajainkban és főleg lelki életünkre való átalakító hatása.

A pápai követ diadalmas bevonulása.

X. Pius pápa azzal akarja elismerni a nemzetközi eucharisztikus kongresszusok óriási kultur-értékét, hogy rendesen pápai követet küld azok vezetésére. A kölni kongresszuson Ő szentségét *Vannuttelli Vince* bíboros-püspök képviselte, kinek Kölnbe

való bevonulása valóságos diadalmenethez hasonlított. Ezen fogadtatás méltó volt azon kongresszushoz, mely külső megnyilatkozásaiban is fényes tanúságot tett az Úr Jézusnak az egyházban való kettős jelenlétéről: a szentségiről a legméltóságosabb Oltári-szentségben s a szellemiről az egyház vezetésében.

A biboros követ augusztus 3-án délelőtt 9 órakor szállt föl Mainzban a «Frauenlob» díszhajóra, mely fenyő-guirlandokkal, virágkoszorúkkal, zászlókkal pazarul volt fölékesítve. A főárbócon magasan lengett a sárga-fehér pápai lobogó, mely jelezte, hogy a hajón a pápa követe jön. A kardinális gróf Galen gróf Droste-Vischering, báró Geyr pápai titkos kamarások, titkárok és testőrök kíséretével, nemkülönben Heylen namuri, Kirstein mainzi, Nagl trieszti, Fischer-Colbrie kassai püspökök, Blank prelátus s 240 előkelő személyiség társaságában érkezett Coblenzba.

Utközben a fenséges szép Rajna völgye páratlan lelkesedéssel fogadta a pápai követet. A folyó mindkét partján iskolás gyermekek — a leánykák fehérbe öltözve — állottak sorfalat, kivonultak a zenekarok és a nemzeti s pápai himnusszal üdvözölték Róma küldöttjét. Majd mozsárlövések hallatszottak s viszhangjuk százszorosán ütődött vissza a hegyek ormairól. Fel-felhangzott az «Evviva!», «Hurra!», «Laudetur per omne momentum sanctissimum Sacramentum!» Kendőket lobogtattak, kezükkel integettek, zászlókat lengették, hogy a legnagyobb lelkesedéssel üdvözöljék a pápai követet.

Coblenzban a hajó közeledtével megszólaltak az

összes harangok s ércnyelveik hirdették hegyeknek-völgyeknek az ünnepélyes pillanatot.

A város lakói tömött sorokban álltak föl a Rajna partján s lelkesedéssel fogadták a díszhajót; örömkialtásaikat hatalmas erővel adták vissza a part tulsó felén büszkén égbetekintő Ehrenbreitstein csupasz sziklái.

A pápai követ itt átszállt a Kölnből érte érkező «Rheingold» díszhajóra. A kölniek őt oly entuziasmussal fogadták, melyet leírni nem lehet. A kardinális hajóját még hat teljesen zsufolt díszhajó kísérte, hogy a diadalút még fényesebb legyen. A városok és községek közül a legfényesebben s a leglelkesebben fogadták a követet Urmitz, Neuwied, Andernach, Linz, Unkel, Nonnenwert, hol a franciskána apácák a gondjaikra bizott elaggott nőkkel hosszú sorban állottak föl. Mindenütt ugyanaz az érzelem, ugyanaz az öröm és üdvözlés. Öregek és fiatalok egyaránt ünnepeltek. A kardinális fáradhatatlan volt az áldás-osztogatásban s integetésben. — A testületek, kongregációk, egyletek, iskolák, testvérületek testületileg, zászlóik alatt vonultak ki a pápai követ fogadására. Nagyobb helyeken a zászló gáladíszbe öltözött csónakok, mótörök, propellerek jöttek a «Rheingold» elé s jó ideig teljesítettek az egyházfejedelem tiszteletére díszőrséget. A magasan fekvő Bendorf község munkásai integettek a kardinálisnak.

Két órakor volt a díszebéd, amely alatt az első tóztot dr. Blank, a fogadó-bizottság elnöke mondotta a pápai követre. Rögtön utána Vannutelli így válaszolt:

«Midőn hálámat fejezem ki az előttem szóló szíves magyarázataiért, zavarban vagyok, mert lehetetlen kifejeznem azt, mit szívem érez. Ily nagyszerű fogadásra nem gondoltam s képtelen vagyok belső érzéseimnek s hálámnak megfelelő kifejezést adni. Mindaz, mit eddig láttunk és hallottunk, tanubizonyosság e nép élő hite mellett. Amit e pillanatokban átélünk, arról beszél, hogy itt minden templom, város, község, vár, rom, az ős katolikus hitet hirdeti. Első alkalommal van szerencsém e szép rajnai parton végigutaznom — s ezért bocsássanak meg nekem — de a benyomásokat, melyeket itt szereztem s melyek szívemet ostromolják, soha el nem felejttem. 180 kilométernyi utat tettünk meg e rajnai tartományban és e 180 kilométernyi út a katolikus hit bizonyítéka, mely a püspökökkel és a pápával való egyezségről tanuskodik. A pápa jól ismeri a nép hitét. Midőn eljöttem Rómából s elbúcsuztam Őszentségtől, így szólt hozzám: «Mondja meg a németországi katolikusoknak, különösen a Rajnamentieknek, hogy szeretem, nagyon szeretem őket s teljes szívből adom rájuk áldásomat».

Nagy tetszéssel fogadták a kardinális szavait.

Öt órakor a díszhajó Königswinter előtt kikötött. Ezen városnál kezdődik a kölni egyházmegye. A kikötő előtt hatalmas diadalív állott, melyen e szavak voltak olvashatók: «Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam». Ez alatt áthaladva a «Berliner Hof»-ban üdvözölte a pápai követet Fischer kölni bíboros-érsek képviselőjében dr. Kreutzwald prelátus. Vannutelli válaszában hang-

súlyozta, hogy e fényes fogadás nem az ő sze nélyének, hanem annak szól, kit ő képvisel: Krisztus helytartójának. S ha a pápa a rajnaiak iránt szeretettel van eltelve, remélem, ez érzelem még inkább növekedni fog szívében, ha értesítem őt ama nagy lelkesedésről, mellyel követét fogadták. Miután néhány előkelőséget a bibornoknak bemutatnak, az összdalárdák éneke mellett a pápai követ a hajóra szállt. Mozsárlövések, integetések, «hurra»-kiáltások közt folytatta útját a «Rheingold». Az itteni községek is épp oly lelkesedéssel fogadták a követet, mint az eddigiek. A biborosnak s környezetének szemében a meghatottság s öröm könnyei ragyogtak. Több helyen fehérbe öltözött hajadonok egy-egy nevet vagy betűt alkottak, így például: Pius, V. V. (Vincenzo Vannutelli).

A díshajó a kis paradicsomba: Bonnba érkezett. Itt a népen kívül, mely a partokat ellepte, feltűnt az «Albertinum» konviktorainak egyenruhás serege. Mondorf község zászlóerdőben ragyogott. Wesseling főleg kitett magáért. A sok fehérbe öltözött leány és asszony, a számtalan zászló alá sereglett férfiegyület theatrális hatást tett a közönségre. Sürth és Weiss községek a különféle zászlódíszben nagyszerű benyomást tettek. Bayerthalgürthben ezer gyermek üdvözölte a biborost.

Erre fölhangzottak Köln számtalan templomának harangjai. A hajó lassan, méltóságosan közeledett a hat díshajó kíséretében. Százezrek várták a pápa követét a kölni partokon. Leírhatatlan lelkesedéssel fogadták a biborost. A «Rheingold» főárbócán

diadalmasan lengette a szellő a pápai zászlót, mely alatt föltűnt a bíborba öltözött Vannutelli magas alakja. Ezek és ezek kiáltották feléje: «Vive le Léogat!» «Vive le Cardinal!»

Midőn a bíboros díszkiséretével a partra szállt, a diadalív alatt Fischer Antal, kölni bíboros érsek 60 püspöktől s több prelátustól körülvéve üdvözölte a székhelyén a pápa bíboros követét. Erre Wallraf főpolgármester fejezte ki a város nevében hódoló tiszteletét. Vannutelli kardinális hálás szavai után a menet megindult. A házak ablakaiban virágok, függönyök, képek, emblemák díszeltek, a harangok szóltak s megindult a Via triumphalison a bíboros követ fényes, aranyos baldachin alatt.

Pont 8 órakor lépett át Vannutelli kardinális a dóm kapuján — durch die schönsten Tore der Welt — a fönséges gót katedrálisba, mely (külön e célra berendezett) ezer és ezer villanyfényben úszott. — A hatalmas orgona Ecce sacerdos magnus akkordjai mellett jutott a díszmenet a főoltár elé, hol az előírt imákat elvégezték. Erre fölhangzott a «Tu es Petrus» című ének, melynek végeztével a bíboros pápai követ ünnepélyes áldást adott. Az ünnepély véget érván, a két kardinálist a papság a főajtóhoz kísérte s a tisztelgés után a bíborosok az érseki palotába hajtottak.

Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben.

I. Menjünk el lélekben a Genezareti tó mellé Kafarnaum városába és lépünk be a zsinagógába, hol az Úr Jézus számos irástudótól és zsidótól kö-

rülvéve magyarázza a próféták jövendöléseit. Kinyilik a zsinagóga ajtaja és egy sereg férfi jön be, kik örömmel s lelki élvezettel hallgatják a Mestert, ki előtte való napon néhány kenyérből több ezer embert csodálatosan táplált. Tegnap Ő [földi kenyeret adott s ma már ismét éhesek. De más kenyeret akar nekik adni, amelynek elköltése után nem fognak éhezni. Azért így szól hozzájuk: «Én vagyok az élő kenyér, ki az égből szállottam alá. Aki e kenyérből eszik, örökké él és a kenyér, melyet én adok, az én testem a világ életeért». (Ján. 6. 51. 52.)

A zsidók ezt nem várták, azért vitatkozásba keveredtek egymás között s így szóltak: «Hogyan adhatja ő nekünk ételül a testét?» És Krisztus, ki hallotta e szavakat és tudta, hogy a zsidók az ő testére, melyet ételül ad, értették szavait, nem mondja, hogy félreértették őt, hanem inkább megerősíti őket felfogásukban és a legvilágosabban, minden félreértés kizárásával így szól hozzájuk: «Bizony, bizony mondom nektek: ha nem eszitek az ember Fia testét és nem isszátok az Ő véré, nem lesz élet tibennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete vagyon és én őt föltámasztom az utolsó napon. Mert az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital». (Ján. 6, 54—56).

Erre tanítványai közül többen morogni kezdtek s így szóltak: «Kemény beszéd ez s ki képes ezt meghallgatni?» Elöttük képtelenségnek látszott, hogy valaki saját testét és véré, adhassa felebarátainak táplálékul és italul. Azért ezek a Mestert elhagyták.

Ha az Üdvözítő nem vette volna szavait szó szerinti értelemben, ha nem akarta volna saját testét és véré, mint ételt és italt övének nyújtani, hanem csak mint annak jelképét, akkor ezen tanítványait, mielőtt Őt elhagyták volna, okvetlenül felvilágosította, szavait megmagyarázta s őket tévedésökből megmengette volna. El sem képzelhető, hogy az isteni Mester — saját szavainak helytelen felfogása miatt — egy sereg embert a tévedésben hagyjon. Az Ő isteni, végtelen szeretettől lángoló szive kötelességének tartotta volna e szerencsétleneket felvilágosítani. És vajjon ezt megtette-e? Vajjon mondta-e? «Ti engem félreértettetek, én nem gondoltam azt, hogy valóban saját testemet és véretem adom nektek táplálékul, hanem annak csak jelképét, valamelyes kenyeret és bort, melyeknek vétele az én testemre és véremre fog titeket emlékeztetni.» Nem. A Mester ezt nem mondta. Amint szó szerint értették szavait, meghagyta őket felfogásukban, mert valóban úgy is kell magyarázni szavait. Ő valóban amellett maradt, hogy saját testét és véré, adja az embereknek táplálékul. S midőn tényleg emiatt sok tanítvány elhagyta Őt, a Mester kéréletlenül állta szavait. Sőt apostolaihoz fordulva, így szólt hozzájuk: «Ti is el akartok engem hagyni?» Vagyis ezen kérdése ezt foglalta magában: «Még akkor sem vonom vissza szavaimat, ha ti is, egyházamnak oszlopai, alapkövei, elhagytok engem. Ha nem hisztek szavaimban, hagyjatok el!» De az apostolok hittek s nevökben Péter ezen vallomást tette: «Uram, kihez menjünk? Nálad vannak az örök élet igéi. Mi hiszünk

és valljuk, hogy Te vagy Krisztus, az élő Istennek Fia». (Ján. 6. 69. 70.) Tehát az apostolok elhitték, hogy Krisztus saját testével és vérével fogja őket táplálni az örök életre. Ezért maradhettek meg az ő társaságában. Különben Krisztus eltávolította volna őket maga mellől, miként azokat, kik fönti szavaiban nem akartak hinni. Krisztus tehát már az Oltáriszentség megigérése alkalmával sem türte el, hogy szavait máskép magyarázzák, miként Ő magyarázta. Krisztusnak ez volt erős elhatározása: vagy föltétlenül hisztek szavaimban s akkor velem maradhattok, vagy nem hisztek s akkor: távozzatok tőlem!

II. Mikor váltotta be az Úr Jézus isteni ígétét? Mikor hagyta hátra testét és véré a mi táplálkozásunkra? Életének legünnepélyesebb pillanatában, midőn apostolait e világról való távozása előtt utólszor gyűjtötte maga mellé az utolsó vacsora alkalmával, midőn kezébe vette a kenyeret, megáldotta s tanítványainak e szavakkal nyujtotta: «Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem». Azután a borral telt kelyhet: «Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre». (Mát. 26, 26—28, Márk. 14, 22—24. Luk. 22, 19. 20.)

Krisztus, az örök, csatlakozhatatlan igazság, a legvilágosabban és leghatározottabban biztosít minket, hogy az, amit Ő tanítványainak ételül és italul nyujtott, az Ő valóságos teste és vére, tehát nekünk erősen és rendületlenül kell hinnünk, hogy Krisztus a kenyér és bor színe alatt az átlényegülés szavai után valóságosan jelen van. Az Úr Jézus ama ünnepélyes órában testamentumot akart csinálni, egy

szentséget alapítani és egy hitigazságot fölállítani. Ezért világosan, minden, tévelyre vivő gondolat kizárásával kellett neki magát kifejeznie: nekünk pedig kötelességünk Krisztus szavait úgy értelmezni, mint ahogy ő értelmezte. Ha azt akarta volna Krisztus, hogy szavait átvitt értelemben értsük, akkor Ő, mint az Isten Fia, ki előre tudta, hogy száz- és százmilliók fogják majd szavait szó szerint értelmezni, másképp beszélt volna, hogy ezen milliókat tévedésbe ne ejtse. Midőn Krisztus átváltoztatta a kenyeret és bort az Ő szent testévé és vérévé, akkor a kenyérnek és bornak lényege, vagyis ami a kenyeret kenyérré, a bort borrá teszi, változott át Krisztus testévé és vérévé. Külsőleg semmi sem változott; az Oltáriszentség, melyet Krisztus az apostoloknak nyújtott, kenyérnek és bornak látszott, mert a színek: az alak, szín, szag, súly, íz stb. ugyanazok maradtak. Krisztus a kenyér és bor színeit fölhasználta, hogy Istenségét és szent emberségét a mi halandó szemeink elől elrejtse s hogy önmagát a szentáldozásban nekünk adhasa. Az átlényegülés az isteni mindenhatóság cselekedete és ki csodálkoznék azon, hogy Krisztus, az Isten Fia, ily csodát tehetett? O, aki a kánaai menyegzőn a vizet borrá változtatta, nem változtathatta volna a kenyeret és a bort saját testévé és vérévé? Ki később halottaiból föltámadott s így a legnagyobb csodát művelte, nem alapíthatta volna meg az Oltáriszentséget? S ha a kenyér, amelyet magunkhoz veszünk, vérünkkel válik, miért ne válhatnék a kenyér Krisztus testévé és vérévé? És ha az évezredek folyamában a természet képes levele-

ket, ágakat, fatörzseket megkövesíteni, a fa lényegét bizonyos módon a kő lényegévé változtatni úgy, hogy a megkövesedett fa külsőleg fának látszik, jóllehet kő: akkor a természetnek Úra és Teremtője nem lett volna képes a kenyeret és bort úgy átváltoztatni szent testévé és vérévé, hogy az külsőleg kenyérnek és bornak látszassék? Valóban józan eszű ember ezen nem kételkedhetik. A kenyér és bor színe alatt jelenlevő Üdvözítő előtt szent Tamás apostollal térdre kell borulnunk és ezt mondanunk: «Én Uram és én Istenem!»

III. Az apostolok mindnyájan és egyetértve arra tanították a népeket és nemzeteket, hogy Krisztus a legméltóságosabb Oltáriszentségben valóban jelen van, mint a hogy ez szent Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt leveleiből kitűnik: «Aki méltatlanul eszi ezen kenyeret és issza az Úrnak kelyhét, az vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg magát az ember s így egyék ezen kenyérből s igyék ezen kehelyből. Mert aki méltatlanul eszik és iszik, az ítéletül veszi magához az Urat». Az apostol csak akkor fejezhette ki magát így, midőn teljesen meg volt győződve, hogy az Oltáriszentség nemcsak jelképe az Úrnak, hanem az Ő szent teste és vére.

IV. Hogy a katolikus anyaszentegyház mit tanít Jézus Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétéről, azt megtudhatjuk a szentatyáknak, az egyházi íróknak munkáiból a zsinatoknak határozataiból és az istentiszteleteknél használatos imákból és szertartásokból.

A szentatyák és egyházi írók nagy számából kiemeljük szent Ignácot († 107.), az apostolok tanítványát, ki a szmirnai hívekhez írt levelében bizonyítja az Oltáriszentségben való hitet, továbbá 50 évvel később szent Jusztin vértanút, ki híres iratával védelmezte az Oltáriszentséget, szent Irént, Tertulliant, Origenest, Cypriánt, Kelement és Alexandriai Dénest, nemkülönben jeruzsálemi szent Cirillt, szent Ambrust, aranyzájú szent Jánost és Alexandriai szent Cirillt. Úgy ezen, mint az összes szentatyák az egyház tanításának az Oltáriszentségről mindig védői voltak.

Ugyanezen értelemben hozták meg határozataikat az első, niceai szent zsinattól kezdve (325) egész a trienti egyetemes szent zsinatig az összes zsinatok. Sőt még azon eretnokségek is, melyek az egyháztól az első századokban szakadtak el, milyenek: a koptok Egiptomban, a jakobiták Mezopotámiában, hittek Jézus Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétében. Ez is egy bizonyítéka annak, hogy ez a hit az egyházban kezdettől fogva megvolt és általános volt. Ha — mint a hitújítók mondják — ezen hitet csak a későbbi időkben terjesztették volna, úgy e szakadók ezt biztosan át nem vették volna, mert ez elesett gyermekek elhagyott anyjukat, az egyházat gyűlölték s tőle semmit át nem vettek.

Igy tehát szabad mondanunk, hogy az egyházban *általános hit volt az*, hogy az Úr Jézus az Oltáriszentségben jelen van testével, vérével, lelkével, istenségével, emberségével: igazán (nemcsak kép alakjában), valóban (nemcsak képzetben), lényegében (nemcsak erejével és kegyelmével).

Jézus Krisztus, a világ Megváltója, a második isteni személy, a mi Urunk és Istenünk oltárainkon a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelen van és ott is marad, hogy mindig velünk legyen, minket szeressen, vigasztaljon és szükségünkben segítsen. Keressük fel őt gyakran templomainkban, imádjuk őt és adjuk át magunkat neki.

Dr. Drammer, plébános.

Az Oltáriszentség a hit titka.

Mysterium fidei! A hit titka! Így kiáltott föl a szerpap az ősegyházban és ezzel jelt adott, hogy a hívek az oltáron jelenlevő Üdvözítő imádására térDET hajtsanak.

A hit titka! E megtisztelő címet azért adta az egyház az Oltáriszentségnek, mert benne az összes nagy hittitkok találkoznak s egyesülnek és Isten csodálatos tetteinek egész láncolata foglaltatik. Krisztus végtelen szeretetének ezen csodája hordozza és kíséri az isteni hatalomnak ama nagy csodáit, amelyekben Isten az ő szuverén uralmát mutatja teremtményei fölött: «csodálatos dolgainak emlékét készítette el az irgalmas Isten, midőn eledelt adott az őt félőknek.» Ez a négy szó: *ez az én testem*, ép oly hatalmas, mint mikor az Isten a világ teremtésekor megtörte az örökkévalóság csendjét s így szólt: «Legyen világosság!»

Isten az Oltáriszentségben nekünk *végtelen értéket* adott. S ugyan miért ne adhatott volna végtelen értéket a Mindenható? Ki akarná neki megtiltani,

hogy természetfölötti hivatásunk s örök célunk elérésének érdekében valami nagyot, valami csodálatosat tegyen? Nem az követ el oktan dolgot, aki hisz e titokban, hanem aki e hittitok lehetőségét tagadja. Esztelenség a világ Teremtője és Királya föltétlen uralmának határt szabni, akarata előtt korlátokat felállítani. A véges értelem föl nem foghatja az isteni bölcsességnek a természet rendjébe való benyulását és ép azért alá kell vetnie magát annak a mindenható Istennek szavára, ki az egész természetet alkotta s ki annak törvényeit teljhatalmával bármikor fel-függesztheti. Mi volna egy olyan Isten, kinek mélységeibe az emberi elme behatolhatna? Mi volna egy olyan Isten, ki a létező világ teremtésével kimerítette volna teremtő erejét? Mily esztelenség a végtelent a végesnek mértékeivel mérni! Itt is áll az apostol szava: «Alázzátok meg magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy fölemeljen titeket.» (I. Pét. 5. 6.) És ugyanaz, aki ezt mondta: «ez az én testem», azt is mondta: «én és az Atya egy vagyunk». (Vagyis Krisztus egy Isten az Atyával s mint Istennek a szava: föltétlenül igaz).

Az Oltáriszentségben végbemenő csodák a legnagyobb csendben történnek ép úgy, mint a nagy természetben az élet keletkezése s fejlődése. Mi tudjuk, hol történik e csoda? a templomban, az oltáron, mikor? midőn a pap e szavakat kimondja: ez az én testem. De láthatatlanul történik ez a Szentlélek ereje által. A szem nem látja Krisztust, az érzékek semmit nem sejtene, angyalok sem jönnek le az égből az átlényegülés csodáját hirdetni, hogy ne

zavarják a mi hitünket. Testi szemeink előtt el van rejtve Jézusnak alázatos, de egyúttal fönséges jelenléte — azonban lelki szemeink előtt, a hit világa mellett, ott ragyog istenségével, emberségével. Ez megfelel a kegyelem s a kegyelmi élet rendjének, Isten országa lényegének s a földön való terjedésének és e Szentség rendeltetésének. Az isteni mindenhatóság ezen csodájával bizonyítja az Úr az ő végtelen szeretetét az emberek iránt.

Krisztus akarata, hogy magát és áldozatát az Oltáriszentségben titkosan az egyház kebelébe helyezze s így a megváltás munkáját állandósítsa. S ez az önmagának egyházába való állítása nem valami elszigeteltség, hanem oly benső bekebelezés, mely szerint az isteni vallásnak alaptörvénye s összessége s az ő legmélyebb életelve a legfönségesebb világításban tündökölnek. A természetfölötti kegyelmek rendje egy világ, az örök bölcsesség tervében az isteni gondolatoknak, tetteknek és erőknek befejezett rendszere. És a hit, mely az isteni szeretet és hatalom ezen csodavilágába gyermeki bizalommal belép, elvárja és pedig a legnagyobb mértékben, azon egységet, harmóniát és hittudományt, amelyeket az értelem az Isten teremtéseiben talál.

Az Oltáriszentség magában foglalja a Szetháromság, a megtestesülés és Krisztus kereszthalálának titkait. Az Oltáriszentség zárköve és koronája az üdvösség rendjének. Az Oltáriszentség remek fényt vet az egyház és a kegyelem hittitkaira az istenfiúság rendjében, amelynek pecsétje s örök befejezése az Isten látása és a testnek feltámadása.

Ama lelki fényben, melyben egy napon újjászületett a Damaszkuszi-úton szent Pál, a nemzetek apostola, az isteni világtervet a maga teljében Jézus Krisztusban ismerte föl. A világtörténelmet egy nagy gondolatban összefoglalva, így állította oda az Isten országának programját: *Mindent megújítani Krisztusban*. Mindent, amit Isten, mint természetfölöttit cselekedett, vonatkozásba hozta Krisztus megtestesülésével. A világ legnagyobb Szentsége: az Istenember, Jézus Krisztus, ki összeköti az eget a földdel, az istenséget az emberséggel, végrehajtja a megváltást s önmagát adja, mint az élet kenyerét. A Fiúisten megtestesülése és Oltáriszentség! — mily csodálatos benső kapocs van e kettő között! Vajjon van-e hívő, ki elmélkedett a megtestesülésnek isteni eszméje fölött anélkül, hogy annak folytatását és kiadását ne találta volna meg az Oltáriszentségben? És megfordítva: mily fényt vet az Oltáriszentség titka a megtestesülés isteni tényére! Az Istenember szeretete nem pihen; hogy a megváltott emberek között maradhasson: önmagát adja az Oltáriszentségben.

Keresztáldozat, szentmiseáldozat! Mily bensőleg vannak ezek szent vallásunkban összekapcsolva! Mind a kettőben ugyanaz a gondolat: Krisztus önfeláldozása a keresztfán — s annak vérontás nélkül való megújítása a szentmisében. Krisztus, mint főpap saját vérenek biborpalástjában száll a kereszt oltárára és kezében tartja a végtelen értékű áldozati ajándékot. De ezzel nem fejezte be áldozatát. Szeretete nem pihent. Életének legmagasztosabb tettét egyesítve az Istenimádás és az emberiség megváltásának

gondolataival kiveszi mintegy a helynek és időnek korlátaiból s örökkétartóvá teszi áldozatát s halálát, midőn önmagát, mint főpapot és áldozati tárgyat anyaszentegyházának ajándékozta. Az eucharisztikus áldozatban él és működik tovább és folytonosan a keresztáldozat.

Az igazság, melyet magában foglal az Oltáriszentség, mint szeretet és áldozat, azt a hitet közvetíti s világítja meg, mely a Fiúisten megtestesülésének dogmája. Ezen szoros kapcsolatban mondja el szent János evangéliumában az Úr Jézus az ő beszédét az Oltáriszentség megígéréséről. Az ő isteni személyében való hit föltétele az éltető ereje a mennyei kenyérben való hitnek, amely mennyei kenyér az ő teste és vére.

De megfordítva is Jézus Krisztus istensége az Oltáriszentség által fényes világításba helyeztetik. Az Oltáriszentség rendelése kétségbevonhatlan bizonyítéka Jézus istenségének az ő isteni öntudata miatt.

Mint az ércsiklák, emelkednek föl Krisztusnak az Oltáriszentséget rendelő szavai. Kétségtelenül, mint biztos történeti tény, áll, hogy az isteni Mester az átlényegülés szavait a kenyér és a bor fölött kimondotta. A világnak semmiféle kritikája ezt meg nem döntheti.

Helyezzük magunkat lélekben az utolsó vacsora termébe. Lépünk az Úr elé. Mit gondolhatott az Üdvözítő ezen órában lelkének mélyében, legbensőbb öntudatában saját személye, hivatása, méltósága felől? Milyen gondolatvilág töltötte el és indította meg, milyen hatalmas érzés hatotta át? Milyen öntudatból

származtak azok a teremtő szavak? Krisztusnak öntudata az a tulajdonképeni alap, amely szerint az ő személyét, műveit és hivatását meg lehet bírálni. Csodái és jövendölései is, tanításának fönsége, életének szentsége, mely őt körülragyogta: mindez azt a célt szolgálja, hogy az ő szavainak valódiságát és igazságát ezzel bizonyítsa.

Jézus tiszta öntudattal áll halálának előestéjén. A nép tömegei, vezérei, főpapjai s írástudói ellene vannak. Tanítványai kevesen vannak. Ha Jézus csak ember, ha nincs áthatva különleges hivatásától, akkor élete utolsó óráiban kellene éreznie, hogy életfeladata teljes hajótörést szenvedett, hogy öntudatában végleg letört s fellegrárai szétfoszlottak. És ime az asztaltársaság közepén föláll a maga nagyságában, győzelmes, isteni öntudattal mondja ki ezen fölséges szavakat: «Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új és örök szövetségé, amely érettetek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára». Ily kevésbé látja ő halála előtt élettervének megrendülését, legyőzetését, tönkremenését, sőt most van tudatában, hogy győztesen célt ért.

Igen, az Oltáriszentség rendelése úgy mutatja be az Urat, mint aki messiási öntudatának ragyogó magaslátán áll. Az örökkévalóság nyugalmával, mint aki mindent az Isten örök világtervében szemlél, állítja oda halálát, mint engesztelő áldozatot az emberiségért, Isten mérhetetlen országának közepébe. Azt tudja magáról, hogy Ő a világ megváltója. Hogy nélküle nincs üdvösség. Szemei előtt állanak az Isten országába és a szentek társágába hivatott

emberiségnek nemzetségei. Ő tudja, hogy az istenországban ő a középpontja. A megváltója, aki azon rendíthetetlen és győztes öntudattal bír, hogy halálában életet ad a világnak. Tudja, hogy ő a halál és bűn fölötti hatalomnak diadalmas legyőzője. Megváltói halálakor ott állanak mint tanúk a mennyország és a pokol. Összetöri a bűnnek és pokolnak hatalmát és adja a mennyország örök életét. Az Oltáriszentség rendelete ezt az öntudatot mutatja — sőt öntudatában van feltámadásának és megdicsőülésének. Avagy mikép adhatta volna e nélkül szent testét és vérét övének állandó táplálékul, ha nem lett volna ama öntudattól áthatva, hogy fölötte a halálnak nincs hatalma?

És Ő megalapítja az Oltáriszentséget a teremtés fölötti szuverén hatalmának öntudatával. E szavak: Ez az én testem, ez az én vérem, a mindenhatóság-
nak szavai, amelyek épen oly nagyot eredményeznek, mint a teremtés szavai. Ezen szavaknak más értelmet nem lehet tulajdonítani, mint azt, hogy *az Úr Jézus testévé és vérévé változik a kenyér és bor lényege*. Ember nem jöhet arra a gondolatra, hogy valamely dolgot saját testévé és vérévé változtasson. Csupán ember ajkain, isteni fölhatalmazás nélkül, a fönti szavak merő képtelenségek. Azért Krisztus öntudata után ítélve csak Isten lehet.

Ha Krisztus önmagát a világ életéért áldozatul adja, hogy az embereket Istenhez emelje és az istenfiúságban részesítse, akkor az Istennel-teltséget magába kell hordoznia, akkor kell, hogy ő legyen az élet kenyere, mely az égből szállott alá, hogy a

világnak életet, örök életet adjon, akkor kell, hogy ő az Istentől küldött s fölkent ember: az Istenember legyen.

Így áll a valódi, a történeti Krisztus halálának előestéjén, midőn végtelen szeretetének csodáját: az Oltáriszentséget megalapítja. Így ragyog, így világít az ő öntudata.

Krisztus az Oltáriszentségben önmagát ajándékozta egyházának. Ő állandóan annak szentélyében lakik. Így elválaszthatatlan kapocs van az eucharisztikus Úr Jézus és az anyaszentegyház között. Krisztus újból meg nem halhat — tehát az egyház sem halhat meg. Neki köszönhet az egyház mindent: létezését, lényegét, igazságát, a kegyelmeket, az életet, a termékenységet, csatlakozhatatlanságát és elmulthatatlanságát. És az Oltáriszentségben birja legfőbb javát, isteni kincsét.

Amint az apostolok a kenyér megsokasításának csodájánál a nép előtt jártak, úgy jár az egyház a népek és nemzetek előtt, hogy őket az Úr asztalához hívja és számukra naponkint sokasítsa az élet kenyérét, a halhatatlanság eme eledelét.

Világosítson s ragyogjon szivünkben mindenkor a katolikus hitnek napja, melynek legfényesebb pontja a szeretet, melynek ismét életet adó ereje: a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Dr. Esser Gellért, tanár.

Az Oltáriszentség megvallása a nyilvános életben.

Vannak, akik belsőleg teljesen az egyház alapján állanak, akik hiszik, hogy Krisztus jelen van az Oltáriszentségben, kik elvégzik husvétii áldozásukat is, de észre vesszük rajtuk, hogy nincs meg szívükben az a lángoló szeretet, amely végtelenül hatványozott mértékben ég az Úr Jézus szívében a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Nem látjuk bennük a lelkesedést, mely képes az Isten ügyeiért harcolni és szenvedni, midőn őket az Oltáriszentségbe vetett hitők miatt megtámadják, kigúnyolják vagy gyalázzák. Nem vesszük bennök észre áldozatos szellemet, mely az első keresztyéket a vérpadra kísérte, ha e nagy Szentségbe való hitük bevallásáról volt szó. Avagy ma már nem szükséges, hogy az örök igazságokba való hitünket szabadon és nyíltan bevalljuk, mint az első keresztyének? Mi látjuk, hogy a hitelenség ma hatalmasabban és szemérmertlenebbül üti fel fejét, mint bármikor. Épen az Oltáriszentség dogmája a leghevesebb támadásoknak és gyalázásoknak a tárgya. Látunk erős jellemű katolikus férfiakat, kik percig sem gondolkodnának azon, hogy feláldozzák-e életüket hazájukért, de gyáván elfordítják fejüket, ha kollégáik körébe oly szavakat hallanak, melyek kigúnyolják vagy gyalázzák a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Azért nagyon szükségesnek tartom, hogy e fönséges kongresszus üléssein szó essék az Oltáriszentség nyilvános megvallásáról.

I. Az Oltáriszentségben nemcsak hinnünk kell, de e hitünket meg is kell vallanunk nyilvános életünkben. *Ez megfelel az ember természetének.* Aki azt mondja: én tisztelem e szentséget szivemben, de e hitemet nem szükséges az emberek előtt mutatnom, az megcsalja magát, mert nem ismeri szivének törvényeit.

Hogyan? Nekünk, kiknek az Oltáriszentséget teljes szivünkéből, teljes lelkünkéből s minden erőnkéből kell szeretnünk, meg kellene elégednünk azzal, hogy azt csak szobánkban, vagy a templom egyik szögletében, mintegy *elrejtve*, tiszteljük? Ez nem az a tisztelet, mely a minket végtelenül szerető Istent megilleti.. Ez nem az a tisztelet, melyre kötelezve vagyunk az Isten iránt, ki lelkünket és testünket teremtette, melyek mindegyikétől elvárja, hogy egyformán és mindig szolgáljanak neki. Mi csak *egvik* isteni adománnyal iparkodnánk az Úr jóságát meghálálni, ha őt csak lelkünkben imádnánk és tisztelnénk. Hát a másik isteni adomány: az emberi test erőivel és képességeivel csak a mindennapi élet fönntartására és javára szolgáljon?

Nem! Az emberi természetnek egyedül megfelelő, hogy azt külsőleg is nyilvánítsa, mitől szive hevül. Ha a király jön egy városba, mint buzgólkodnak az emberek az utcákat, házakat földiszíteni! És ha az isteni Fölség közeledik hozzánk, akkor megmaradhatunk-e a mi mindennapiságunkban?

Az valóban igaz, hogy a *belső istentisztelet a földolog* és ámitók volnánk, ha külső fénnel és szertartással akarnók szivünk ürességét pótolni. De

kérdem: mily soká marad meg az Oltáriszentség iránt való szereteted a lángbuzgalom magaslatán, ha te azt aggódva rejtegeted szived mélyében s nem engedsz szabad folyást *külsőkép* is lelkesedésednek? Nem kellene-e magunkhoz így szólnunk: emberi természetünk ellen van belső meggyőződésünk külső megnyilatkozásáról lemondani. A melegen lüktető szívnek meg kellene csontosodnia, ha az kizárólag belső, szellemi működésre hagyatkoznék. Míg ellenkezőleg mily éltetőleg és termékenyítőleg hat a külső istentiszteleten való részvét a belső meggyőződésre. Milyen teljét ébreszti az érzelmeknek és gondolatoknak egy ünnepélyes istentiszteleten való megjelenés! Ó mily mélyen nyúl az ember szívébe ily ünnepség! és fölemeli azt a lelki világosság oly magaslataira, hogy a szegény ember elfelejti, hogy siralomvölgy a szülőföldje!

II. Az ember nemcsak önmagáért van a földön, hanem embertársaiért is. Az embernek kötelességei vannak önmaga és a *társadalom* iránt. A hívők nagy tömegeit semmi sem lelkesíti jobban, mintha a tudósok s magas állású férfiak hitük megvallásával tündökölnék előttük.

Épületes a leányok és asszonyok áhitata is, de mennyivel meghatóbb, ha komoly férfiak olvasóval kezükben imádkozva vesznek részt az úrnapi körmeneten! Hány eltévedt szívet térít vissza az egyházba ilyen férfiak példája!

Az Oltáriszentségbe vetett hit megvallása a modern időkben is megfelelő: új szellem lehellete járja át korunkat: a szociális gondolkozás. Az igazi testvéri-

ség korába lépünk. Te is modern ember akarsz lenni, te is beszélsz a szociális érzésről. Tehát *a szociális gondolkodásnak egyik legfőnségesebb ténye*, hogy te a hasonló gondolkozásuakkal, bármilyen magas rangban legyenek is azok, nyilván megvallod az Oltáriszentségben való hitedet. A szentmisében, a szentáldozásban való közös részvét mennyire emeli az egyesek nemes érzését, felebaráti szeretetét! Mert a Legfőnségesebbnek trónja előtt, az isteni lakománál testvéreknek érzik magukat mindnyájan, kik abban résztvesznek: szegények vagy gazdagok. Ó mily megbékítő, mily engesztelő, mily összeforrasztó az a gondolat, hogy mindazok, kik veszik az Úr testét, bármely osztályhoz tartozzanak is, egy családnak: az Isten családjának tagjai.

Mennyire élteti s termékenyíti az Oltáriszentség nyilvános megvallása *a szociális erényeket!* Elképzelhetetlen, hogy aki szereti az eucharisztikus Úr Jézust, szívét elzárná felebarátainak nyomora elől. Isten az Oltáriszentségben elhalmoz minket kegyelmeivel s vigasztalásaival: s vajjon mi a szegényeknek, árváknak, özvegyeknek, elhagyottaknak könnyeit a szeretet műveivel ne szárítanók föl? *Az igazi szociális szeretet az Oltáriszentségből fakad!*

Az Oltáriszentség megvallása *a hitnek leghathatósabb védelme*. A hitvédelem legcélravezetőbb módja: a hit szerint való élet. Az igazságnak ott kell lenni, ahol a legjelesebb férfiak vetélkednek az Oltáriszentség tiszteletében és imádásában! S megszűnnének az Oltáriszentség káromlásai s gúnyolásai, ha a hívő férfiak bátran s gyakran bevallanák az Oltáriszentség

íránt való hitüket. De így a hitetlenség szentelen, mert a katolikus férfiak gyávák s e gyávaság még nagyobb bátorságra ragadja ellenségeinket. Súlyos felelősség terheli azon férfiakat, kik hitüket nem akarják nyilván megvallani. Tisztelet azon férfiaknak, kik meggyőződésüket — ha kell, áldozatok árán is, követik s mindenki előtt megvallják.

III. Ha mi benső meggyőződéssel hisszük, hogy Krisztus, az Isten Fia, valóban jelen van az Oltáriszentségben és a szent áldozásban szivünkbe jön, akkor a mi életünk folytonos hitvallás lesz! Hogyan lehet egy szív haraggal, igazságtalansággal, szeretetlenséggel telve, midőn a szeretetnek, az igazságnak telje jó szivünkbe? Hogyan lehet a nyelv tisztátlan beszédektől beszennyezve, midőn ugyanazon nyelvre száll az Üdvözítő? Mily ájtatosnak, összeszedettnak kell lenni viselkedésünknek, ha a templomban vagyunk! Mily tisztelettel kell viseltetnünk a papság iránt, melyre az Oltáriszentség van bízva! Mégis mindezeket kell, hogy fölülmulja meggyőződésünknek ténnyé válása: *a gyakori szent áldozás*. Ezáltal nemcsak megvalljuk az eucharisztikus Úr Jézust, hanem az élet ezen forrásából erőt, bátorságot merítünk, hogy valahányszor szükség van rá, hitünket bátran megvalljuk és megvédjük. Gyakoroljuk *a közös szent áldozást!* Mily remek jelenet, ha *a munkások és legények ezrei* csoportonként járulnak az Úr asztalához! Mily nagy szerencse az államra, ha oly munkásai vannak, akik hívő, lelkiismeretes férfiak! Erősen áll a trón és az emberi társadalom, ha a hívő népnek seregei együttesen küzdenek a rombolás szelleme ellen!

De hiszik-e Önök, hogy kevésbé szükséges s kevésbé magasztos, ha *egyetemi akadémiai ifjúságunk s intelligens férfiaink* járulnak közösen a szent áldozáshoz? Itt még sok a tennivalónk! Csak azt az egyet szeretném hangsúlyozni: a mi művelt férfiainknak nem szabad engedniök, hogy hitbeli buzgal-mukban őket a munkás nép megszegyenítse!

A kath. férfivilágnak meg kell vallani az eucharisztikus Úr Jézust úgy is, hogy gyakran részt vesz a keresztdozat vérontás nélküli megújításában: *a szentmise áldozatban*. Arról nem beszélek, hogy a kath. férfiúnak meg kell jelennie a vasárnapi szentmisében, ez magától értendő; — de jelenjék meg, amikor csak teheti: hétköznapi is. Esdje le napi munkáira az Isten áldását! S e tekintetben jó példával kellene ép a magasabb állásúaknak előljárniok. Fájdalommal kell bevallanunk, hogy a munkásosztály itt is elragadta előlünk a dicsőséget.

Ne vonjuk ki magunkat *az úrnapi körmeneten* való részvét alól sem. Itt mutathatjuk meg főleg az Úr Jézus istenségében való hitünket. Még a hitetlen Diderot is meghatotta egy úrnapi körmenet, melyről így nyilatkozott: valóban fönséges volt s nagyon élvezékenyített.

Ne szégyeneljünk *templomaink előtt kalapot emelni*, vegyünk részt *a szentségimádásokon*, adjuk meg a köteles tiszteletet *az Oltáriszentségnek*, ha beteghez *viszik* s az utcán találkozunk Vele, s hajtsunk előtte térdet.

Még egyet! Bátran valljuk meg hitünket akkor is, ha az Oltáriszentségről előttünk gúnyosan beszél-

nek s ne tűrjük el, hogy e szentséget akár szóval, akár írásban gyalázzák! Gyávaságból ne maradjunk olyan együletben, hol az Oltáriszentséget megvetik! Emeljük fel mindig szavunkat, ahányszor csak kell, e nagy Szentség mellett! A személyes sértéseket eltűrhetjük, de nem szabad hallgatnunk, ha az Isten becsületéről van szó.

Legyünk férfiak, valódi kath. férfiak, kik erős lélekkel valljuk meg mindig az Oltáriszentségben való hitünket s ne felejsük el azt, hogy a bérmálás szentségében Krisztus lovagjaivá ütött minket a püspök s így szívünkkel, szájunkkal s cselekedeteinkkel valljuk meg:

Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia!

Marx, főtörvényszéki tanácsos.

Az Oltáriszentség kultuszának története.

Az Oltáriszentség kultusza az idők folyamán némi változást mutat anélkül azonban, hogy ez a dogma lényegét érintené. Az Oltáriszentség dogmája Krisztus szavaira támaszkodva minden század küzdelmeiből győzelmesen került ki és hatalmas épületének egyetlen egy követ sem mozdította meg semmiféle tévta, vagy úgynevezett hitújítás. Krisztusnak az Oltáriszentségben való valóságos jelenlétének hite az imádási kultusznak alapja úgy a multban, mint lesz és marad a jövőben is. Az egyháztörténelem minden százada visszhangzik az Oltáriszentség imádási kultuszától: majd halkán, a lelkek mélyén, majd hatalmasan a chorális énekekben.

I. A szentatyák tanubizonysága. A keleti atyák: Origenes († 254) óvja a híveket az Oltáriszentség ellen való tiszteletlenségektől, szent Cyrill († 386) a jeruzsálemi lelkes hitszónok, oktatja katechumenjeit, hogy az Oltáriszentség előtt imádásukat külsőleg is mutassák, Naz. szent Gergely († 389) a szentséglátogatásra buzdít, aranyszájú szent János, († 407) az Oltáriszentség doktora, lángoló szónoklataiban buzdítja híveit, hogy úgy imádják az Oltáriszentséget, mint a napkeleti bölcsek imádták a kised Jézust, hogy egyesüljenek az angyalok imáival, kik szünet nélkül imádják a Legszentebbet. A nyugati atyák: Szent Ambrus († 397) és tanítványa szent Ágoston prédikációikban az imádási kultuszt hangoztatják.

II. A liturgia tanubizonysága. Az egyház az Oltáriszentségben való hitének szertartásaiban hivatalos kifejezést adott. Az eucharisztikus kultusz úgy keleten, mint nyugaton világosan meg volt határozva. Az első négy század összes szertartásai, melyek az Oltáriszentségre vonatkoznak, kifejezik az imádás érzelmét. De a keleti egyházban az eucharisztikus kultusz az 5. századtól kezdve nem fejlődött. Megmaradt a maga eredetiségében.

A középkorban a nyugati egyházakban az Istenember dogmája támadásoknak volt kitéve s így e hitcikkely meghatározása, filozófiai megalapozása, kifejtése és védelme kialakította a remek eucharisztikus kultuszt.

1. Az Úrfelmutatás. Midőn Berengar eretnek megtagadta az átlényegülést, akkor a francia egyházban a kenyér átváltoztatása után fölmutatják a népnek a

Legszentebbet, mintegy ünnepélyesen protestálva Berengar tévtana ellen, figyelmeztetve a híveket, hogy imádják Krisztust a kenyér színe alatt. A XIII. században az Úrfelmutatás az egész egyházban elterjedt s a szertartások közé fölvétetik. A bor színe alatti úrfelmutatás a XIV. században rendeltetik el.

2. *Az Oltáriszentség megőrzése.* Miután a középkorban az Oltáriszentség imádása mind nagyobb mértékben terjedt, gondoskodott az egyház, hogy az méltó helyen tartassék. A vértanuk korában a hívek a Legszentebbet haza vitték. Az üldözések után a bazilikákban helyezték el az Oltáriszentséget és pedig vagy egy galambalakú arany tartóba, mely az oltár fölött függött, vagy az eucharisztikus toronyba, mely a templomban megfelelő helyen épült föl. Ebből fejlődött ki a tabernákulum (a mai szentégház.)

3. *Az Úrnap keletkezése.* Az eucharisztikus kultusz egyik legkiemelkedőbb pontja az Úrnap behozatala. Ez ünnepet IV. Orbán pápa 1264-ben rendelte el az egész egyházban. Így lép ki az Oltáriszentség a katakombák sötétjéből s megy végig évről-évre a győzelmi úton, hogy minden teremtmény s főleg az ember hódoljon neki s mutassa meg legmélyebb imádását. És amint egykor Judea és Galilea virálynain vándorolt az édes Üdvözítő emberi testben, úgy most városaink és falvaink virágos utcáin megy végig diadalmenetben, mindenütt áldást osztogatva. És az ember térdre hullva, alázatos szívvel fogadja áldását és a hegyek-völgyek visszhangozzák: «Tan-tum ergo Sacramentum, veneremur cernui.» Az úrnap

körmenet mai szertartását V. Márton és IV. Jenő pápák rendelték el.

4. Szentségkítétel. Az Oltáriszentséget, melyet az első századokban a galamb alakú tartókban és tornyokban elzárva imádtak a hivek, később a középkorban mind gyakrabban kiteszik a szentmise alatt s a végén áldást adnak vele.

Az újkorban, midőn az Oltáriszentség körül még több eretnecség keletkezett, tagadva az átlényegülést, a jelenléts az állandó jelenlétdogmáját, még jobban kifejlődött az Oltáriszentség tisztelete.

1. A negyven órai szentségimádás. Ez ájtatosság kezdeményezője József, milánói kapucinus atya, engedélyezője VIII. Kelemen pápa. XIV. Benedek megengedte az éjjeli szentségkítételt s a 40 órának három napra való felosztását (pld. farsang három utolsó napján).

2. Az örökimádás. Az Oltáriszentség folytonos, szünet nélküli imádásának céljából 1654-ben Bar Katalin megalapítja az örökimádás-rendjét, melynek tagjai, mintegy az egyház szeráfjai éjjel-nappal imádják a Legszentebbet, kihez a bűnös emberek helyett kiáltják: *Kegyelmezz nekünk! irgalmazz nekünk!* Az örökimádás gondolatából több kongregáció, egyesület veszi eredetét. Ezek közül a legnevezetesebbek az 1856-ban P. Eymardtól alapított Kongregáció és a Maria Reparatrix apácák testvérelete.

Ily formákat vett fel az eucharisztikus kultusz a századok folyamában, hogy az ember minél méltóbban fejezze ki kezdettől fogva meglevő érzelmét, meggyőződését: az imádást.

Dr. Brandt, tanár.

Az Oltáriszentség, mint áldozat.

Az áldozat oly régi, mint az emberiség. Minden időben és minden népnél ez volt a vallásnak legjelesebb külső kifejezése. Nem volt vallás áldozat nélkül. Az emberi szellem mélyében él a tudat, hogy van egy hatalom, mely a világ fölött áll s melynek minden ember alá van rendelve. Mint a belső és külső isentiszteletnek legjelesebb kifejezése áll előttünk az áldozat, melyre az emberek mindig a legjobb s legdrágább tárgyat szánták. Az Istennek korlátlan a hatalma s minden teremtmény a legnagyobb hódolattal tartozik Neki. A függés eme öntudatához csatolta az emberiség történelme a bűnök engesztelésének tudatát.

A bűntudatról tragikusan beszél a történelem. A bűnbeesés, a bűntéher és ennek öntudata borzasztóan nehezedik az emberiség vállaira. Az emberiség megváltás után sóhajt. Jóvá akarja tenni bűneit, ki akarja miattok engesztelni az Istent, de ehhez nincs ereje, tehetsége, kegyelme. Pedig sok áldozatot mutatott be Istennek, sok vér folyt e szent célért: ez volt az emberi nemnek általános gyónása, ezerszer és ezerszer hangzott föl a mea culpa, mea maxima culpa. És mégis ez mind nem volt elég arra, hogy az isteni Fölséget kiengesztelje, kibékítse az emberiséggel. Mindjobban érezhetővé vált, hogy nem alulról, hanem felülről kell jönni a szabadulásnak, a segítségnek. S résztvevően tekintett az Isten Fia a földre: «Adjatok nekem saját véretekéből és én azt

az én isteni természetemmel összevegyítve isteni vérré teszem».

Így lépett le Ő a mennyei Atya trónjáról s elmondá földi életének reggeli imáját, melyet szent Pál apostol így jegyzett föl: «Égő- és engesztelő áldozatot nem akartál többé, hanem testet adtál nekem. Nézd, Atyám, itt vagyok én, hogy akaratodat teljesítsem». (Zsid. 10. 5.)

És O levetette a dicsőség ruháját, kettészakítá az eget, szolgálai alakot vett föl s lejött a bűnökkel terhes földre, hogy az emberiségnek összes bűnterhét magára vegye és azt szentséges vérében tisztára mossa: én föláldozom magam érte! És harminchárom évének minden napja egy lépéssel közelebb hozta Őt a legnagyobb s legtisztább áldozathoz, mely minden eddigi áldozatnak koronája s teljesülése volt.

Az áldozati bárányok vérenek nem kellett többé folyni. A zsidó főpap helyét a szentélyben Ő foglalta el. «Tu es sacerdos in aeternum!» Az ó-szövetség oltárán a tűz kialudt, a régi szertartás megszűnt. O lett a nagy közvetítő Isten és ember között, (Í. Tim. 2. 5.) Ő szállt a keresztre, mely mint a béke szivárványa összekötötte az eget a földdel. Ő volt az Isten báránya, ki elvette a világ bűneit. Az ő vérében, mely a keresztfáról a földbe szivárgott, lett megváltva az emberiség — az üdv s az üdvözülés vérében, az engesztelés és elégtétel vérében.

A Golgota hegyéről menjünk az utolsó vacsora termébe.

Szenvedésének előestéjén történt. Tanítványai között

állott, a messze jövőbe tekintett: oltárt oltár mellett látott birodalmának templomaiban. Minden szava a kálvária áldozatára vonatkozott. Ekkor szent kezeibe vevé a kenyeret, megszegé és e szavakkal nyujtá tanítványainak: «Vegyétek és egyétek: ez az én testem». Hasonlóképen kezeibe vevé a kelyhet, amelybe bort öntött, hálát adván megáldá és tanítványainak nyujtá, mondván: «Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan: ez az én vérem, az újszövetségé, mely éretetek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre». Ez volt az első szentmise. Ekkor isteni tekintetével a keresztáldozatra nézett, melyet néhány óra múlva meg kellett hoznia és a két áldozatot bensőleg és külsőleg összekötötte egy nagy és tökéletes áldozattá.

Valóságban a szentmise nem egyéb, mint a golgotai keresztáldozatnak megújítása, folytatása és befejezése. Minden ugyanaz: a pap, az áldozat, az érzület, az érték, a szolgálat. Az eucharisztikus áldozat nem hoz új elégtételt s új érdemet, egyedül a keresztáldozat megváltásérdeme jön számításba. Amit Krisztus a Golgotán kiérdemelt, azt osztja ki az oltár s így mindkettő együttvéve *egy* nagy s végtelen értékű áldozatot képez.

«Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.» És ők ezt megtették — s megteszik utódjaik ma is: úgy változtatják át a kenyeret és bort, miként Ő, úgy osztják szét a hiveknek, miként Ő tanítványainak. S ha le kellett vonulniok a katakombákba, a föld gyomrába, ott sem hagynak föl vele. Ez az áldozat sohasem szünetelt: óráról-óra, éjjel-nappal, a világ

minden részében bemutatatik. Szünet nélkül, örökké megújuló kötelékekkel fűzi össze az eget a földdel, az Istent az emberekkel a szent miseáldozat. Szakadatlanul száll le az égből oltárainkra a mi Istenünk.

Ez a mi legnagyobb gazdagságunk, a legdrágább kincsünk szegény földünkön.

Az *Oltáriszentség*, mint áldozat a mi legnagyobb *hódolati áldozatunk*. Ha már Istent dicséri a nagytermészet s az embereknek hódolata, mennyivel inkább ezen áldozat, melyben az ő egyszülött Fia, mintegy megsemmisülve, imádja Őt s így örökimádássá válik a folyton-folyvást megújuló miseáldozatokon Krisztus imádsága.

Az Oltáriszentség hálaadó áldozat. Az emberek a jótéteményekért hálát várnak. Az Isten is ezt várja tőlünk. De milyen lehet a mi hálánk? Ha a királyok koronáikat tennék Eléje s ha az összes angyalok zengnének hálaéneket: ez mind kevés, igen-igen kevés volna Előtte. Az Isten egyszülött Fia jön közénk s följánlja helyettünk az ő hálaézelmét a szent mise alatt mennyei Atyjának.

Az Oltáriszentség a legnagyobb engesztelő áldozat. Ebben Krisztus öt szent sebe kiált irgalomért az égbe szünet nélkül. Ezen áldozatnak vérfürdőjében törli el Isten a mi bűneinket, tisztítja meg lelkünket adósságainktól s bűneinktől. «Nézz le, óh mennyei Atya, e világra: melynek bűnei számtalanok és a te szemedben borzasztóak. De tekints isteni Fiadra! O a mi testvérünk. Ő veszi el bűneinket». A mai világ a bűnt kis dolognak tekinti, azért terjednek oly hatalmas mértékben a bűnök. Óh ha a

modern világ jobban ismerné a szent mise értékét, ha jobban ismerné Jézus Krisztust, ki magát naponkint fölládozza a világ bűneiért, akkor másképp nézne a bűnre s jobban félne tőle.

Az Oltáriszentség kérő áldozatunk is, melyben az örök, isteni Főpap imádkozik értünk. Főlemeli szent kezeit Atyjához és megáldja az emberek gyermekeit. Mindazt, ami lelkünket mozgásba hozza: szerencse és szerencsétlenség, szükség és halál, fájdalom és öröm, letesszük az oltárra Jézus szent Szívébe s bizonyos, hogy kegyelemmel távoznak onnan.

Dicséret, hála, engesztelés és kérés száll föl oltárainkról Isten trónja elé és kegyelmek harmatoznak onnan naponkint, óránként.

Az egész föld úgy tűnik föl, mint egy nagy áldozati hely, mint az Istennek egyetlen egy nagy temploma, melynek összes oltárai egy oltárt, összes papjai egy papot, összes áldozatai egy áldozatot képeznek. És e fölött, az egy áldozat fölött, trónol a mindenhaló Isten, világít az örökkévalóság fénye, ünnepelemek az angyalok és a szentek seregei — s ez egy áldozat alatt huzódnak meg a szenvedő, a csendesen tűrő, a bűnbánó lelkek, akik megváltásáért folyik az áldozat vére, nemkülönben az összes népek és nemzetek, melyek ismerik ez áldozatot.

Az Oltáriszentségből csörgedez s árad szét az egész világra *az áldozat szelleme*. Krisztus naponkinti áldozata ébreszti föl a hivekben az áldozatos lelkületet. Krisztus nemcsak imádást kíván tőlünk, hanem áldozatos életet és hősie odaadást érte s egyházáért, kíván önmegetagadást, kívánja a szenvedések békés

elviselését. És ezekhez az erőt ott szerezhethjük meg az oltárnál: Krisztus áldozatának kegyelem forrásából.

Dr. Donders.

A gyakori szent áldozás.

Az 1905. év december 20-ika lesz az egyháztörténelemnek egyik legnevezetesebb dátuma, mert ekkor adta ki X. Pius pápa a gyakori és mindennapi szent áldozásról szóló dekrétumát, mely a maga egyszerűségében is hivatva van megújítani Krisztusban az egész keresztény világot. Ezt mondja Vives y Tuto, spanyol kapucinus biboros is: «Ezen rendeletről merem állítani, hogy az a legnagyobb irgalmasságot állítja élénk, amilyenben az emberiségnek a trienti szent zsinat és Alacoque b. Margit kinyilatkoztatásai óta része nem volt». Lássuk ezen dekrétumnak dogmatikus, történeti és gyakorlati oldalát.

I. A rendeletnek első dogmatikai jelentősége, hogy a pápa, mint az egyház feje, *megtilt e tárgyról minden vitatkozást s föltétlen engedelmisséget követel* e dekrétummal szemben. Előbb lehetett máskép is vélekedni a gyakori szent áldozásról, de Róma szólt s az ügy be van fejezve. Vannutelli Vince biboros 1906-ban a tournai-i eucharisztikus kongresszuson így szólt: «Az e tekintetben egyedül jogos és legfőbb hivatal, mely a gyakori áldozásról beszél, minden vitának végét vetett. A pápának e nagy tette, amely oly nagy tanulmányozásnak érett s annyira időszerű eredménye, egyúttal *a tanításnak és a fegyelemnek a dolga*». P. Lintelo Gyula S. J.,

a gyakori áldozásnak mindenütt ismert apostola, így ír: «Miután ez ünnepélyesen kihirdettetett, ez a *törvényhozónak cselekedete volt*, mely az egész egyháztól engedelmességet követel». P. Hättenschwiller S. J. azt mondja: «Ez nem a pápa privát véleménye, amelyet elfogadni vagy el nem fogadni egyaránt lehet, nem a kardinálisok egyéni nézete, hanem *parancs*, melyet minden katolikusként el kell fogadni».

A gyakori és mindennapi szent áldozás *Krisztusnak legbensőbb, legforróbb vágya*. A dekrétumban ez áll: «Krisztus Urunk gyakran és határozottan emlékeztet minket testének és vérének gyakori vételére, különösen ezen szavakkal: «Ez az a kenyér, mely az égből szállott alá. Atyáitok mannat ettek a pusztában és meghaltak; aki e kenyérből eszik örökké él». S hogy milyen kenyér ez, így magyarázza meg az Úr Jézus: »A kenyér, melyet én adok, az én testem az örök életre». S hogy mennyire szíven fekszik e kenyérral való táplálkozás, mutatják a következő szavak: «Aki az én testemet eszi s az én véreimet issza, annak örök élete vagyon és én föltámasztom őt az utolsó napon». Ha tehát az isteni Üdvözítő ily nyomatékosan és ily ígéretekkel hív szent asztalához, úgy az az ő akarata, hogy annál minél gyakrabban megjelenjünk.

Ha mégis esetleg kételkednénk, hogy a gyakori és mindennapi szent áldozás az Úr Jézus akarata-e, úgy erről meggyőződhetünk, ha megvizsgáljuk az *egyház tanítását*, amely egyház nemcsak a szentségek őrzője, hanem az Úrtól nyert hatalomnál fogva, az ő tanításának és akaratának kifejezője. Krisztus

ugyanis ezt mondotta: «Aki titeket hallgat, engem hallgat». «Aki nem hallgat az egyházra, az legyen neked, mint a pogány és a vámos.» És mit tanít az egyház a gyakori és mindennapi szent áldozásról? Legyen elég csak a trienti szent zsinatnak 22. üléséből a következőket idézni: «A szent zsinat nagyon óhajtja, hogy a hivek, ha a szentmisén megjelennek, ne csak lelkileg, de szentségileg is járuljanak a szent áldozáshoz». Mint e szavak visszhangja szólal meg a római katekizmus, amelyben az áll, hogy az egyház nemcsak jóváhagyja a mindennapi áldozás gyakorlatát, hanem a lelkészek köteletségévé teszi, hogy ezt hiveik közt terjesszék.

Melyek a *gyakori és mindennapi szent áldozás föltételei*? Erre Fischer kölni bíboros-érsek szavaival felelek: «Eddig az egyháztanítók elég szigorúak voltak abban, hogy kik járulhatnak gyakrabban, vagy még inkább naponkint a szent áldozáshoz. A szent-anya ezen szigorú föltételeket hatályon kívül helyezte és elrendelte, hogy a méltó s áldásthöz, mindennapi szent áldozáshoz két kellék szükséges: először *a megszentelő malaszt állapota*, másodsor *a jó szándék*. A megszentelő malaszt állapota kizárja a halálos bűnt. Aki halálos bűnnek tudatában van, annak mielőtt az áldozáshoz járul, jó gyónást kell végeznie s bűnei alól feloldozást nyernie. A bocsánandó bűnök nem akadályai a mindennapi szent áldozásnak. Nagyon helyes azonban, ha áldozás előtt az áldozó fölkelti magában a tökéletes bánat indulatát — bocsánandó vétkei fölött is. A gyakori áldozás egyik gyümölcse, hogy az akaratot megedzi

a bocsánandó bűnökkel szemben s ezen bűnöktől mindjobban megszabadít.

Ami a jó szándékot illeti, ez abban áll, hogy az áldozó gyakori áldozásaival Isten dicsőségét, saját lelki üdvösségét akarja előmozdítani. — Kerülni kell a hiúságot, az utánzást, a szokásból végzett áldozásokat. Mindkét föltétel igen egyszerű s így mindenki eleget tehet annak.»

II. Ezen dekrétumnak ép úgy, mint az Isten minden nagy dolgának az üdvösség rendjében, van *történelme*. (Itt csak röviden; bővebben lásd «Mindennapi lelki kenyér» című munkámban. *Ford.*)

A gyakori áldozás kezdetét az apostoli időkre viszi vissza. Úgy az apostolok, mint a katakombák egyházában mindazok, kik részt vettek a szentmise-áldozaton, egyúttal a szent áldozáshoz is járultak. Ezt bizonyítják: a szentírás, szent Jusztin vértanú († 167.), szent Cyprián († 258.), Tertullian († 240.), szent Jeromos († 420.), szent Melánia († 449.), szalézi szent Ferenc, ki így ír: «Bizonyos, hogy az egyháznak első századaiban a keresztények naponként magukhoz vették a szent áldozást». Szent Tamás azt bizonyítja, hogy az első keresztényeknek a mindennapi szent áldozás meg volt parancsolva.

A IV—V. századoktól kezdve az áldozásban való buzgóság alábbhagy. A hívek hetenkint 2—3-szor, vagy csak vásár- és ünnepnaponként áldoztak, mint erről említést tesznek szent Vazul, szent Ágoston, Nagy Károly császár.

Később még inkább hanyatlik a buzgalom, úgy, hogy Fábián pápa elrendeli, hogy a hívek évenként

legalább háromszor áldozzanak. S midőn a vallás-talanság tovább terjedt, III. Ince pápa a lateráni zsinaton (1215.) az évenként legalább egyszer való áldozást rendeli el. Egyúttal ajánlja a vasárnapon-kinti áldozást. Ezen időtől kezdve inkább csak a kolostorokban találkozhatunk a gyakori szent áldozással; ezekben is — sajnos — nagyon lepadt a szám: így a domonkosok évenként tizenötször, a klarisszák hatszor, szent Ferenc harmadrendjének tagjai háromszor, a bencések hetenként egyszer járultak a szent áldozáshoz.

A trienti szent zsinat ismét sürgeti a gyakori szent áldozást, nemkülönben a következő szentek s buzgó lelkiatyák: néri szent Fülöp, loyolai szent Ignác, Borromeo szent Károly. Spanyolországban 200 év előtt voltak olyan papok, kik már egészen olyan nézetben voltak e tekintetben, mint X. Pius.

Az áldozások számát megtizedelte a janzenizmus, amely különös életszentséget követelt mindazoktól, kik gyakran óhajtanának áldozni. Páli szent Vince erre vonatkozólag ezt írja: «Legkevesebb százezreket tartott vissza a szent áldozástól Arnould (janzenista) könyve. A S. Sulpic-templomban 3000-rel áldoztak kevesebben, mint az előző években, a szent Miklós-templomhoz tartozó hivek közül 1500-an nem végezték el husvétii áldozásukat».

Ezek után lássuk, mik voltak a fönti dekrétumnak előzményei?

Először az exercitiumok, — népmisziók —, jámbor egyesületek: Jézus Szive társulata, Oltáregyesületek, Mária-társulatok stb. okozta gyakori áldozások,

másodszor az eucharisztikus kongresszusok;

harmadszor XIII. Leó pápának a «Mirae caritatis» című körlevele (1902.), melyben így ír: «Mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy a katolikus népek között a gyakori szent áldozás szokása ismét fölvirágozzék és elterjedjen, ezt akarja az ősegyház példája».

Ez előzmények után megjelent az 1905. évben a fönti dekrétum, melynek érvénye a világ végéig kell, hogy fennmaradjon.

III. Ami a *pápai rendelet megvalósítását* illeti, elsősorban szükséges az a fölött való *elmélkedés és megfelelő kioktatás*. Azért szükséges, hogy a lelkészek nagy buzgósággal és gyakran hívják föl erre a hivek figyelmét és adják elő alaposan a szent áldozásról szóló tanítást. A hiveknek kell tudniok, mi szükséges a méltó és áldásthozó szent áldozáshoz, hogy a lelki életben minél jobban előhaladjanak. Hogy a jámbor, vallásos lelket mily könnyű megnyerni az eszme számára, mutatják az afrikai keresztények, kik a pogányságból tértek meg s kik hetenkint többször áldoznak. (Előadó több éven át volt Afrikában s megalapította a Togo-missziót.)

A gyakori áldozás terjesztésében kitűnő eszköz a *hitbuzgalmi társulatok*, melyenek: az Oltáregyesületek, Jézus Szive-társulata, a Mária-kongregációk, a rózsafüzér-, a skapuláré-társulat, szent Ferenc és szent Domonkos harmadrendje stb. Nagy lelki haszonnal és épüléssel járnak e társulatokban a közös szent áldozások, de az egyesek buzgósága is a szent áldozásban rendkívüli hatással van a többiekre.

A sajtót sem hagyhatjuk ki számításunkból. A sajtó nagyhatalom. *A sajtónak is szolgálnia kell e nagy célt.* Irjunk gyakran a szent áldozásról különösen hitbuzgalmi folyóiratainkba, azután terjesszük nagy buzgósággal az e tárgyról szóló könyveket és füzeteket.

A szavak tanítanak, *a példák vonzanak!* Vannak helyek, ahol senki sem járul gyakrabban a szent áldozáshoz. Itt a jámbor lelkeknek el kell magukat határozniok arra, hogy megkezdjék a gyakori áldozást s példájokkal másokat is vonzzanak az Úr asztalához. Jámbor tanítók s tanítónők, a hitbuzgalmi társulatok buzgóbb tagjai, tiszta gondolkozású és életű ifjak, leányok, asszonyok és férfiak mennyire emelhetnék jó példájokkal az áldozók számát!

S ha az emberi gyarlóságok miatt csak lassan halad majd előre szent ügyünk, el ne csüggedjünk, gondoljunk Ferrari biboros és Drehmanns püspök nyilatkozataira, kik azt mondták, hogy akik eddig évenként egyszer áldoztak, áldozzanak ezentúl minden ünnepnap, vagy minden hónapban, a havi áldozók áldozzanak ezentúl hetenkint s a heti áldozók, ha tehetik: naponkint. Elsősorban jó példával kell előljárniok a szülőknek és a férfiaknak, azután az ifjúságnak.

Nem utolsó eszköz a gyakori áldozás terjesztésében az sem, *ha erre egyes napokat kiválasztunk*, milyenek: *a)* Krisztus Urunknak s a boldogságos Szűznek ünnepei, *b)* a hónapoknak első péntekai Jézus szent Szive tiszteletére, *c)* a hónapoknak első szombatjai vagy vasárnapjai a boldogságos Szűz

szepülötelen fogantatásának tiszteletére, *d)* a hónapoknak utolsó vasárnapjai a haldoklók- vagy a megholtakért, *e)* június vasárnapjai Jézus Szíve tiszteletére, május és október vasárnapjai Mária tiszteletére és november vasárnapjai megholt szeretteink lelki üdvösségére, *f)* azon napok, melyeken teljes búcsút lehet nyerni, *g)* születés- és névnapok, *h)* halálozási évfordulók, *i)* olyan napok, midőn élőkért vagy holtakért szent misét végeztetünk. Ily módon is terjedne a gyakori szent áldozás.

Fischer, kölni biboros így ír egyik pásztorlevelében: «Remélem, hogy a vasárnapi és ünnepnap-i áldozások egyházmegyében meghonosodnak s mintegy szabályul fognak szolgálni. Mily szép, mily fölemelő lenne s mily sok kegyelmet árasztana, ha minden vásár- és ünnepnap mindnyájan: férfiak, nők, gyermekek a miséző pappal vennék az áldozati ételt: az élet kenyerét! Ha ez szokásba jönne: mily áldás szállna úgy az egyesekre, mint az egész plébániára! Buzgó papok igyekeznek majd ez ideált megvalósítani».

A gyakori szent áldozás elterjedéséhez főleg az *imára* van szükség. Isten kegyelme nélkül semmit sem tehetünk. A szentséges Atya is reményét ebbe veti. Ezért készítettett egy külön imádságot a gyakori szent áldozás elterjedéseért, melyet búcsúval látott el. Imádkozzuk el ezt gyakran, főleg szent áldozásaink után, vagy a szentmise alatt.

Álljunk össze mindnyájan, mint egy ember és teljesítsük az eucharisztikus Ur Jézus kívánságát.

P. Schäfer, misszionárius.

A szentséglátogatás.

Az Oltáriszentségben Jézus Krisztus mint Isten-ember van jelen és nemcsak jelképileg, hanem igazán, valóságosan és lényegileg. Az Isten-embernek ezen jelenléte nemcsak pillanatnyi, vagy rövid ideig tartó, hanem állandó mindaddig, míg a színek épségben megvannak. Így az Úr Jézus jelen van oltárszekrényeinkben éjjel-nappal a világ végéig s jelen van istenségével és emberségével, testével és lelkével, húsával és vérével. Az emberből e Legszentebb előtt önkénytelenül is e szavak törnek ki: «Venite adoremus et procidamus ante Deum». «Jöjjetek, imádjuk az Istent és boruljunk le Előtte.» Ó mily szent irigységgel nézünk azokra, akik a Megváltót egykor Galileában színről-szinre látták! Ott istensége volt elrejtve szent emberségében — itt, az oltáron, a kenyér és bor színe alatt el van rejtve istensége és embersége — de azért ugyanaz az Úr Jézus, ugyanaz az Isten-ember: jöjjetek, keressétek fel Ot!

Minden kereszténynek, aki az Oltáriszentségben hisz, azt kell tennie, amit a jámbor pásztorok és a napkeleti bölcsek tettek: fel kell az Úr Jézust keresni s leborulva imádni. Ezen jámbor férfiakat az azóta elmúlt századok alatt számtalan hívő utánozta. Ahol csak az Úr trónját felütötte: jöttek a hűséges lelkek, hogy kifejezzék előtte imádásukat, szeretetüket, engesztelésüket. Ez már kezdettől így volt, jóllehet a szentséglátogatás alakja itt-ott nem egészen volt egyforma. Az első századokban a hivek

haza is vitték a legméltóságosabb Oltáriszentséget. S mit tettek vele odahaza? Talán, mint közönséges tárgyat félretették, hogy csak szükség esetén vegyék elő? Nem. Mint legnagyobb kincsüket elrejtették, félve őrizték, bensőleg imádták. Az apostoli konstitúciókban olvashatjuk, hogy a szerpapnak volt kötelessége az Oltáriszentséget eltenni s reá vigyázni. Origenes beszédeiben többször említi, hogy a hívek az Oltáriszentséget imádják s előtte megalázzák magukat. A jámbor remeték közül sokan magukkal hordták a Legszentebbet s folyton imádták. Aranyszájú szent János és Nagy szent Gergely pápa kéri a híveket, hogy keressék föl az eucharisztikus Úr Jézust.

Elmondhatjuk, hogy az Oltáriszentség iránt való tisztelet és imádás minden szentnek közös tulajdona s minél inkább felütötte fejét az eretnenség, annál inkább növekedett e szentségi tisztelet. Assisi szent Ferenc semmibe sem kezdett addig, míg az Oltáriszentség előtt az Úrtól tanácsot nem kért. Szent Domonkos sokszor, Borgiai szent Ferenc naponként hétszer, Pazzii szent Magdolna pedig harmincszor kereste föl az eucharisztikus Úr Jézust. Ligouri szent Alfonz nagyon ajánlta a naponkinti szentséglátogatást, mint a tökéletességre vezető egyik legjobb eszközt. Szent Ignác, Regisi szent Ferenc, szent Szaniszló szabad idejüket az Oltáriszentség előtt töltötték. Szent Norbert szívből jövő szavakkal hívta az embereket az Úr Jézus elé, úgy, hogy kérésének nem tudtak ellenállni.

A régebbi időkben a jámbor keresztények magukkal vitték az Oltáriszentséget, hogy útközben is

imádhassák. Midőn az egyház ezt megtiltotta, a buzgóbbak a templomokban keresték föl az édes Üdvözítőt. Szent Vincéről olvassuk, hogy valahányszor templom mellett ment el, mindig betért s ha zárva volt, úgy az ajtó előtt végezte el ájtatosságát. Porto-Mauritioi szent Lénárd és Labre szent Benedek valahányszor utazás alkalmával egy községbe értek, legelőször az Oltáriszentséget látogatták meg. Szent Vencel, cseh király, Kázmér lengyel király még éjjelenként is fölkeresték isteni Királyukat.

Az Oltáriszentség látogatása különösen a XVI. századtól kezdve jött virágzásba. Különböző egyesületek alakultak, behozták a negyvenórai-, a tizenháromórai- és az örökimádást. És ez nagyon természetes. Az emberi szív úgy vonzódik a szentséghez felé, mint a mágnes a sarkok felé. Itt elfelejti az ember a világot s annak küzdelmeit, itt béke, megnyugvás, kegyelem vonul a szívébe, itt valóban otthonosan érzi magát. Láthatatlan tűz jön ki Jézus Szívéből, mely tűz felgyújtja a csendesen imádkozó szívét. A szeretetnek ezen forrásából növekednek és virágoznak az erények, származnak a jó föltételek, gyógyulnak a sebek, fölfrissülnek a lankadt erők, megérlelődnek a nagy elhatározások, születnek a valláserkölcsei élet tettei és a világot legyőző hősieségnek gondolatai.

Mily kimondhatatlan és megbecsülhetetlen kincs van a mi templomainkban, melyek a mindennapi élet pusztaságában oázisok üdítő vízzel és növényzettel, s a világ hajszájában a nyugvó pontok, ahol a béke Fejedelme honol. Azért kívánjuk, hogy *min-*

denütt, reggeltől estig nyitva legyenek templomaink, hogy a bágyadt, fáradt ember ott erőt, vigasztalást meríthessen napi küzdelmeiben. Maga az édes Üdvözítő is így kiált az emberekre: «Jöjjetek hozzám mindnyájan! Jöjjetek papok, kik engem az égből hívtatok le, legyetek buzgó őreim! Fogadjátok kegyelmeimet oly nehéz, de oly sok áldást terjesztő hivatástokban. Legyetek élőképei hiveiteknek a szentséglátogatásban s így prédikálni fogtok jó példáitokkal. Jöjjetek ti munkások, kik kezetekkel vagy fejetekkel dolgoztok. Jöjjetek, kik a tudományokkal foglalkoztok és szálljatok föl a hit magaslataira és le a szeretet mélységeibe. Jöjjetek, kiket a mindennapi gondok emésztenek, tegyék le elém gondjaitokat s könnyítsétek meg szíveteket. Jöjjetek ti nemesek, intellektuellek, iparosok, kereskedők, de jöjjetek ti elhagyatottak, szegények, nyomorultak is, hogy megvigasztaljalak, új erővel lássalak el titeket. Én mindenkit fogadok, senkit el nem utasítok, tőlem mindenki kegyelemmel ellátva távozik».

Fogadjuk szívesen az édes Üdvözítő kegyes, barátságos, szeretetteljes hívását és látogassuk meg Ő naponkint templomaiban vagy kápolnáiban. S mi csináljunk előtte? Mit tesz az alattvaló uralkodója előtt? A beteg orvosa előtt? A szegény a gazdag előtt? Az éhes a terített azzal előtt? A gyermek szülei előtt? A jegyes jegyese előtt? A jóbarát jóbarátja előtt? Tedd azt te is a Legszentebb előtt! Hisz Ő uralkodód, orvosod, atyád, lelked jegyese, jóbarátod s terített asztalán az isteni eledelt találhatod naponkint.

Mily föllendülést okozna a lelki, a családi, a társadalmi, a szociális életben, ha az emberek naponkint — hacsak pár percre is — fölkeresnék, meglátogatnák az eucharisztikus Úr Jézust! Ezek a kedves látogatások vezetnék azután az embereket gyakran a szent áldozáshoz, a szentmiséhez, a délutáni szent áldáshoz. A mindennapi szentséglátogatás a mindennapi szentmishallgatásnak s a gyakori áldozásnak útja lenne. Azért mondotta X. Pius pápa: «A mindennapi szentséglátogatásban van az összes eucharisztikus ájtatosságoknak gyökere». S X. Pius, mint veneziai patriarka, bevezette egyházmegyéjébe az Oltáriszentség naponkinti látogatásának társulatát.

Az Oltáriszentség naponkinti látogatása céljából több társulat alakult. Ezek közül csak egyet ismeretek: a bozeni Jézus-Szive-templomban szervezett *«Az Oltáriszentség naponkinti látogatásának társulatá»*-t, melynek alapszabályai a következők:

I. A társulat célja: az Oltáriszentségben valóságosan jelenlevő Úr Jézus iránt a hitet az emberi társadalom minden osztályában föléleszteni, az áhitat és szeretet bizonyítékait iránta mindenütt gyarapítani és az ellene elkövetett sokszoros tiszteletlenségekért és bántalmakért, szentségtörésekért és szidalmakért, valamint elhagyatottságáért az ő imádandó Szívének elégtételt szolgáltatni.

II. Fölvételi föltételek. A társulat tagja lehet minden rangú és korú katolikus, a következő föltételek mellett:

1. Hogy az Oltáriszentség naponkinti látogatására kötelezze magát (de nem bűn terhe alatt). Ezt a

látogatást, tetszése szerint, bármely templomban vagy kápolnában végezheti, hol az Oltáriszentség őriztetik. Meddig tartson a látogatás és mily imákat végezzenek ilyenkor, az teljesen a tagok választására van bízva. Még az igen rövid látogatás is elég ezen kötelesség teljesítésére.

2. Hogy családi és keresztnévöket a társulati tagok névjegyzékébe beirassák. A beiratás díjmentesen történik. A fölvételt az országos igazgató eszközli.

III. A társulat szervezete. A társulat mindenkori igazgatója Magyarországon: a budapesti központi oltáregyesület igazgatója. (IX. ker., Üllői-út 77.) Ettől kérik a fölvételt azok, kik a társulatba lépni akarnak. A társulat havi közlönye az *Örökimádás* című folyóirat. (Budapest, IX., Üllői-út 77.)

Miután a társulatnak kötelmei oly könnyűek és célja oly magasztos: imádni Urunkat a legméltóságosabb Oltáriszentségben, ennélfogva a tagok buzgón ismertessék és terjesszék ezt a társulatot. Az igazgató fölterjesztésére a megyés püspök urak megbizottakat nevezhetnek ki egyházmegyéjük területére, hogy a társulat minél inkább terjedjen.

IV. A társulat lelki előnyei: Számptalan teljes és nem teljes búcsu elnyerhetése és a megholt tagok számára az oltár-kiváltság.

V. Ajánlható jócselekedetek és ájtatossági gyakorlatok: 1. Ezen fohász: «Dicsőíttessék és áldassék végnélkül a legfőlségesebb Oltáriszentség». 2. A lelki áldozás. 3. A templomok fölszerelése és az Oltáriszentség tiszteletének terjesztése. 4. Felebarátaink buzdítása a szentmise-hallgatásra, a szentségek

vételére, az Oltáriszentség látogatására. (E társulat ismertetése beszúrás. *Ford.*)

Ezen társulatnak egyszerűsége és tagadhatatlan haszna kell, hogy minél szélesebb körben gyűjtse az embereket ezen szervezetben a szentségház elé. Belgiumban ezen társulatnak 80.000 tagja van. (Adná Isten, hogy hazánkban is akadnának e társulatnak buzgó apostolai! *Ford.*)

Ezen szép eucharisztikus ájtatosság, mely minden egyéb ájtatosságnak gyökere, X. Pius szerint a mindennapi szentmise hallgatására és a mindennapi szent áldozásra fog vezetni.

Jöjjetek, boruljunk le az Úr előtt és imádjuk Őt!

Jöjjetek az eucharisztikus Úr Jézus elé naponkint: imádjátok és engeszteljétek Őt s áldás száll reátok!

P. Wirz Corbinian, O. S. B.

Az Oltáriszentség és a gyermekek.

I. A nevelés terén csatlakozhatatlan tekintély minden szülő és nevelő előtt: *Jezus Krisztus és az ő helytartója, a római pápa*. Krisztus neveléstanának ezen címet adta: «Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, mert övök a mennyek országa». S ez egyúttal a nevelés művészetének programja. Oda kell vezetni a gyermekeket az eucharisztikus Úr Jézushoz, kinél nincs jobb nevelő.

A hitetlen világ visszhangozza ezen szavakat: «A vallásos nevelés céltalan és haszonnélküli, nem időszerű és már rég elavult». S erre hatalmas hangon

felel X. Pius: «Mindent megújítani Krisztusban!» Tehát a gyermeknevelést is meg kell újítani Krisztusban, meg kell újítani minden gyermekben, minden generációban, hogy később e nevelés megteremje méltó gyümölcsseit. Az egyház nevelésében *a legjobb nevelő eszköz: az Oltáriszentség*, mely az embert a tökéletesség legmagasabb fokára vezeti. Ma, midőn a világ oly hangosan hirdeti: «El az Istentől, el Krisztustól!» megjelenik egy Istentől küldött, tiszteletreméltó szent aggastyán, X. Pius, ki az igazság és hatalom öntudatával így szól: «*A legbensőbb egvesülés Jézus Krisztussal a méltó, gyakori szentáldozásban!*» Így ajándékozta ismét a szentatya a világnak a legméltóságosabb Oltáriszentséget: a lelkeknek csodálatos üdv- és kegyelemeszközét.

II. Az ifjúságnál az Oltáriszentség tiszteletének alapja és kezdete: *a keresztény család*. A templom és a család, az Isten háza és a szülői ház kölcsönös viszonyban vannak egymással. A gyermek is lassan-lassan rájön erre a kölcsönös viszonyra. Észreveszi, hogy őt vasárnap szebben öltöztetik, hogy az egész családba vasárnapi hangulat költözik, hogy szülei a templomba viszik, hol szép istenitiszteleket lát és szentbeszédet hall. Majd a miséző papra, majd édesanyjára, majd az ünneplő ruhában levő emberekre tekint. Látja az arcokon az áhítatot, hallja a megható énekeket. Midőn kijönnek a templomból, anyjához ezer kérdést intéz. Ekkor az édes anya vagy apa ragadja meg az alkalmat és magyarázson meg mindent. Főleg szóljon a szentmiséről, Oltáriszentségről, szent áldozásról, imáról stb. Ezen előadások az apai

házban hálás közönségre találunk. Mily szép, épületes dolog, ha vásár- és ünnepnapokon lehetőség szerint az egész család résztvesz az istentiszteleten s résztvesz az Úr asztalánál és odahaza az apa vagy anya ajkáról hallja a prédikáció rövid összefoglalását s az Oltáriszentségről szóló tanokat! Az ilyen családok hétköznapokon is elküldik egyik-másik családtagjukat a szentmisére, a szentségimádásra, a litániára. Az ilyen családok nagyra becsülik a szentmisét, a gyakori szent áldozást, az istentiszteleteket, az ájtatossági gyakorlatokat. A szülőknek eme buzgalma a gyermekekre is átszáll, kik az istenfélelemben megerősödvé nőnek fel szüleik örömére s az egész társadalom javára. Az ily családok ajándékozzák az egyháznak ama nemes lelkeket, kik az Oltáriszentség kiváló tisztelői, Jézus szent Szívének megengesztelői lesznek s kiből az anyaszentegyház szolgálói: papok, szerzetesek s apácák válnak. Így áldja meg a jó Isten eme vallásos családokat. Bárcsak az egész világon lehetne hirdetni: mily nagy áldás száll ily derék családokra, de viszont mily sok rossznak az oka a zilált, vallástalan családi élet! Amit a gyermekeknél a család nem tud elérni, azt a lelkésznek és a nevelőknek kell pótolni.

III. *A tanítóknak és nevelőknek* nemcsak az a kötelességük, hogy ismereteket közöljenek a gyermekekkel, hanem hogy őket neveljék is. A keresztény családi nevelést át kell vennie *az iskolának*, hol a a gyermekeket ki kell oktatni, mikép viselkedjenek a templomban, mikép lépjenek be oda, vegyenek szenteltvizet, térdeljenek, álljanak stb. A felügyeletnek

nem szabad elmaradni. Minden jólelkű tanító s tanítónő tartsa ezt lelkiismeretbeli kötelességének és kitüntetésnek, hogy ily módon szolgálhat a királyok Királyának. Iparkodjanak a gyermek lelkébe a templom iránt nagy tiszteletet csepegtetni, hogy ott mindig áhítattal, összeszedettséggel s a legmélyebb tisztelettel viseljék magukat. Így a gyermekek rászoknak arra, hogy a templom előtt kalapot emeljenek, a lányok keresztet vessenek, hogy ott ne beszélgessenek, hogy naponkint szentséglátogatást végezzenek, örömmel menjenek a szentmisére stb. A gyermekeknek ezen épületes viselkedése rövid idő alatt kihatással lesz az egész községre, annak lelki életére s az Isten házának nagyobb tiszteletben tartására.

IV. *A gyermekek misehallgatására* vonatkozólag szabadjon a következőket megjegyezni: 1-ször. A gyermekeket oktassák ki a hitoktatók és tanítók, hogy mi a szentmise, melyek annak részei és hogyan kell abban részt vennünk. 2-szor. Válasszanak a gyermekeknek jó imakönyvet, melyben rövid, könnyen érthető, alkalmas miseimák vannak. 3-szor. Imák és énekek váltakozzanak egymással. 4-szer. A mise főrészeiről tanuljanak meg a gyermekek kívülről szép imákat, melyeket közösen és főnnhangon végezzenek. 5-ször. A misének lefolyását magyarázzák meg jól a hitoktatók — nemkülönben annak szertartásait, lényegét, különböző hatásait (imádó, hálaadó, engesztelő, és kérő áldozat) és az abból fakadó kegyelmeket. 6-szor. Szoktassuk rá a gyermekeket, hogy vásár- és ünnepnap pontosan meg-

jelenjenek a szentmisén, — amikor tehetik köznapokon is — és ébresszék föl magukban minden reggel a jó szándékot, hogy az aznapi összes szentmisék érdemeiben részt akarnak venni.

V. A hitoktatók és a tanítók apostolkodjanak *a gyakori áldozás terjesztésében*. Vessék növendékeik szívébe az Oltáriszentség tiszteletét és az Úr Jézusnak irántunk való végtelen szeretetét. Imádkoztassák növendékeiket a gyermekekért, hogy azok nagyon szeressék az Oltáriszentséget, hogy gyakran áldozzanak, hogy soha méltatlanul ne járuljanak az Úr asztalához, hogy végre a szent útravaló méltó vételével muljanak ki e világból.

VI. Vezessék a tanítók a gyermekeket az *ünnepléses istentiszteletekre*, melyek a következők: az úrnapi körmenet, Jézus Szíve ünnepe, szentségimádás, s egyéb szentségi ájtatosságok.

Ha az egyházzal a család és az iskola együttműködnek, úgy az Úr Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben a mai kor gyalázásai dacára is mindjobban megismerik és megszeretik, imádják s dicsőítik majd az emberek fiai. Akkor majd milliók gyermekei éneklik a világ végeig az Oltáriszentség dicséretét.

Janssen Henrik, tanító.

A tanítónők eucharisztikus hivatása.

Az Úr Jézus a sok munkától elfáradva lepihent Jerikó városa mellett. Asszonyok jöttek-mentek az uton gyermekekkel. Midőn észrevették az Urat, eléje vitték gyermekeiket, hogy megáldaná őket.

Jóllehet az Úr Jézus ki volt fáradva, mégsem utasítja el magától a kisdedeket, hanem megváltói kezét áldásra emelé s így szóla: «Engedjétek hozzám a kisdedeket!» Az Úrnak eme hívása azóta zsinórmértéke lett a keresztény gyermeknevelésnek.

I. *Korán kell a gyermekekkel az Oltáriszentséget megismertetni s megszerettetni.* Attól a gondolattól, hogy a gyermekekkel minél jobban akarom az Oltáriszentséget megismertetni és megszerettetni, kell áthatva lenni nevelői tevékenységemnek. Jézust úgy kell a gyermekeknek bemutatnom, hogy azoknak szive vonzódják Hozzá. Ezt az ószövetségi előképekkel kell kezdenem s mindnagyobb lelkesedéssel folytatnom az újszövetséggel. Úgy kell őt a gyermekek szemei elé állítanom, mint aki minden egyes gyermekért a legkeserűbb, a leggyalázatosabb, a leggyötrelmesebb halállal halt meg, mint aki a mi példaképünk, Istenünk, atyánk, testvérünk, életünk útjain vezetők az örök életbe. A gyermekek szívébe kell vésnem az Úr Jézus fönséges alakját, erényeit, tetteit, halálát és az Oltáriszentségben folytatott hasonló életét. Legyenek ezen igazságok mintegy a gyermekek lelkébe égetve.

II. *Az Oltáriszentség előtt való viselkedésre is minél jobban be kell tanítani a gyermekeket.* Természetesen először a hála, szeretet, imádás és tisztelet *érzelmeit* kell az Oltáriszentség iránt a gyermekek szívébe csepegtetnünk s azután ezt *külsőleg* is kifejezésre juttatnunk. Maga a térdelés és az istentisztelet alatt a szent ténykedés szemlélete összeszedettségre, áhitatra sarkal. Úrfelmutatás alatt a szent

Ostyára való tekintés és utána a fejnek mély meghajtása alázatra, szeretetre, hála, imádásra indít.

Sok buzgalommal, tapintattal s szeretettel kell a gyermekeket az Oltáriszentség előtt való viselkedésre nevelnünk. Először saját jó példánkkal hassunk rájuk, azután tanítsuk őket, figyelmeztessük s ha kell, dorgáljuk is meg őket. Legyünk rajta, hogy a gyermekek jó helyen (ne a felnőttekkel együtt) s mindig felügyelet alatt legyenek a templomban. Tanítsuk meg őket az énekekre, az imákra, a térdelésre s a templomban való viselkedésre: hogyan álljanak, üljenek stb. Vigyázzunk arra is, hogy mindig a keresztény erkölcsöknek megfelelő és senkit meg nem botránkoztató ruhában jöjjenek, főleg az Úr asztalához.

III. *A fősúlyt az akarat nevelésére kell fektetnünk.* Nemesítenünk kell a gyermekek szívét az Úr Jézus erényeivel. Összefüggésbe hozni a nevelést az eucharisztikus Úr Jézussal, hogy a gyermekek előtt úgy álljon az Oltáriszentség, mintha ott az Úr Jézus istenségének fonségét látni engedné, mintha ezzel a fonséggel figyelmeztetné őket hibáikra, vétkeikre, mintha áldásra emelné kezeit s megengedné, hogy kegyelmeit szemeinkkel szemléljük, ha jót teszünk, ha erélyesen élünk. Ó, mennyire hatna a gyermekek lelkére, jellemére, ha azzal a *mély öntudattal* jelennének meg a templomban, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Úr Jézus a mindenható Isten, ki az oltáron trónját állította föl s valahányszor eléje járulnak: azon elhatározással kellene távoznok, hogy megjavítják életüket, hogy így Neki kedvében

járjanak, hogy Őt jobban szeressék, s Iránta való szeretetből a tökéletességben mindjobban előhaladjanak. Ezt az *öntudatot* kell a gyermekben fejlesztenünk. Így vezethetjük a legjobb nevelőhöz: az eucharisztikus Úr Jézushoz a gyermekeket.

IV. *A gyermekekkel meg kell ismertetnünk az Oltáriszentséget, mint szent vallásunknak életét, lelkét, tartalmát. Föl kell hívni figyelmüket mindarra, mi az Oltáriszentséghez közel áll.* Először meg kell magyaráznunk a Melkizedekről, az égő csipkebokorról, a husvétii bárányról, a mannáról, a jeruzsálemi templomról szóló előképeket, azután a kánaai mennyegzőről, a Kafarnaumi századosról, a hullámok lecsillapításáról, a kenyereknek a pusztában való megsokasításáról, az utolsó vacsoráról szóló történeteket. Mindenütt rá kell mutatnunk Isten mindenhatóságára, szeretetére, irgalmára, bölcsességére és az Oltáriszentségre, mint a megváltási kegyelmeknek koronájára és pecsétjére. Itt már nincs árnyék, hanem valódi, mindennap csörgedező élet, melyből az élőknek kell meríteni. Itt nemcsak a vallásnak egy tárgyát, hanem egész tartalmát látjuk: Istennek irgalmas közeledését hozzánk, hogy minket kicsinyes földi viszonyainkban magához emeljen.

Magyarázzuk meg, mi a rendeltetése a templomnak, főoltárnak, szentségháznak, kehelynek, szentségtartónak, mi az értelme az egyszerű és kettős térdhajtásnak, miért állanak nyitva egész nap a templomok (bár hazánkban is minden templomot nyitva tartanának, hogy az Úr Jézus fogadhatná övéit, hiszen nem azért van ott, hogy bezárják Őt, hanem hogy

mindenkinek alkalma legyen Hozzá jönni, Őt imádni, Tőle vigasztalást kérni s kegyelmekkel távozni. *Ford.*) miért ég az örök lámpa, miért vannak különféle szentségi ájtatosságok s miből állnak azok.

V. *Ne sajnáljunk semmi fáradságot, hanem szent buzgalommal eltelve vezessük be növendékeinket az eucharisztikus életbe.* Kössük szívükre a vásár- és ünnepnapai szentmise-hallgatás kötelességét, úgy hogy ezt soha el ne felejtsek, buzdítsuk őket a gyakori szentmise-hallgatásra és áldozásra köznapokon is. Tanítsuk őket szentségi imákra, énekekre, rövid miseimákra (föjlajánlásra, Úrfelmutatásra, áldozásra, lelki áldozásra) a templom előtti keresztvetésre vagy kalap leemelésre, a beteghez vivő Utieleddel imádsára, az úrnapi körmenet díszének emelésére és egyházi ruhák készítésére.

Nagy szeretettel és buzgalommal foglalkozunk az első áldozókkal. Hiszen ezek az Úrnak kiválasztott báránykái, kik után eped a pásztor. Imádkozunk értük, különös szeretettel bánjunk s foglalkozunk velök, főleg a gyengébb tehetségűekkel, hogy nagy örömmel szálljon az Úr Jézus szívökbe.

A gyakran áldozó gyermekek iránt legyen mindig nagy a buzgalmunk és ha lehetséges, legyen ez még nagyobb, midőn az édes Üdvözítő szívökbe szállt. A rájuk való folytonos hatásunkkal az Úr Jézus lesz a menedék kísértéseikben, a tűzhely, amelyből felebarátjaik iránt való szeretetök tüzet fog, a minta az engedelmességben, a legfőbb oltalmazó a tisztaság erényében, az alap a papság iránt való tiszteletben. Járjunk elő jó példánkkal a gyakori

áldozásban s ez által is vonzzuk gyengéden az Úr oltárához növendékeinket. Így a gyermekek akarata, önmehtagadása erősödik, tisztasága megőriztetik s a tökéletességben való haladás napról-napra fokozódik. Mindazonáltal növendékeink felületessége, hiúsága, hizelgésre való hajlama ellen viseltessünk nevelői bölcsességgel és szeretettel.

Szivünk sajog a megszámlálhatatlan gyermekgyilkosság miatt, mely a modern társadalomban végbe megy. Ma a gyermekgyilkosságban kegyetlenebb az új Heródes, mint a régi. De ezt az új Heródest az eucharisztikus tisztelettel örökre száműzni kell. Legyen minél több szülő, tanító és tanítónő, akiknek legszentebb és legédesebb kötelességük a mai kultúrellet nagy hullámaiban a lelkipásztoroknak segítségére lenni az ifjúság megmentésében.

Néhány óra előtt láttuk az első léghajót (Z II.) a város főnséges dómja fölött elrepülni. Ó bárcsak hozzájárulhatnánk ahhoz, hogy *az emberi tudás és képesség hatalmas fejlődéseit új eucharisztikus szellem terjesztése által tudók áldásthozóvá tenni.* Az ifjúsághoz való vonatkozásainkban a főmotor kezünkben van. Ragadjuk meg azt új lelkesedéssel, a modern szellemnek megfelelő nevelői mértékkel és így magunkon is tapasztalni fogjuk a Miatyánk eme kérésének boldogító hatását: Jöjjön el a te országod!

Herber Paulina, tanítónő.

Az iskolás gyermekek első áldozása.

I. Napoleon császár egy alkalommal tábornokai társaságában azt mondotta, hogy életének legszebb

napja az volt, midőn először áldozott. Bizonyos, hogy az isteni Jegyesnek a gyermek szívébe való első térése földöntúli örömet és boldogságot okoz és ez egyesüléstől függ sokszor a gyermekek ideiglenes és örök boldogsága. Ó hányszor előfordult az az eset, hogy a pap megrögzött bűnösöket, kik halálos ágyukon feküdtek, első szent áldozásukra figyelmeztetve, bűnbánatra indíthatott és lelköket az örök kárhozattól megmenthette! Azért a gyermekeket ezen szertartásra alaposan s igen jól elő kell készíteni.

Ezen szép, de egyúttal felelősségteljes feladat úgy a családra, mint az iskolára és az egyháza háru, tehát elsősorban a szülőkre, tanítókra és papokra. Ha e három tényező egymást megértve szeretettel együttműködik, úgy az eredmény el nem maradhat. Nagy hiba volna az első szent áldozásra való előkészületet a legutolsó néhány hétre kitolni s teljesen a hitoktatóra hárítani. A gyermekeknek az eucharisztikus Üdvözítőhöz való vezetése az összenevelésnek főfeladata, melyet már az öntudatnak ébredésétől kezdve célirányosan s a gyermekkor egész ideje alatt kell megvalósítani. Az okot könnyű belátni. Ha az Oltáriszentség a mi lelki életünknek középponti napja, úgy annál inkább az a gyermekeknél, kiknél a későbbi életet kialakító és uraló szellemi és akaratirány megalapítva és fixirozva lesz. A tapasztalat bizonyítja, hogy azon gyermekek, kik hitközönyös családokból származnak, a legkitünőbb előkészületi oktatás dacára csak felületes, előbb vagy utóbb teljesen szétfosló benyomással indulnak az

élet útjaira. Ellenben boldog az a gyermek, kinek szülői házát eucharisztikus légkör telíti, ki a családban megtalálja a közös imát, a jó példát a szentmise gyakori hallgatásában, a gyakori szentáldozáshoz való járulásban, a szentséglátogatásban. S ha a szülői ház ezen áldásos tevékenységéhez járul a tanítóknak jó példája, buzdító, szeretetteljes szava és a hitoktatónak buzgó előkészítése, akkor az isteni lelki eledelből származó kegyelmek gazdagon fognak gyümölcsözni a gyermek lelkében.

A hitoktatónak édes és nagy jutalomra méltó, de egyúttal felelősségteljes feladata a gyermekek közvetlen szellemi és erkölcsi előkészítése. A lelkiismeretes hitoktató fáradhatatlan buzgósággal felel meg eme kötelességének. Az előkészületi előadások után ajánlatos egy kis közös szentséglátogatás, az áldozás előtt lelki gyakorlat s jó életgyónásra való előkészítés. Fehérvasárnapon az ünnepélyes áldozás legyen szívhezszóló és tegyen mély benyomást. A szépen földiszított templom, a virágokkal és gyertyákkal ékesített oltár, a jól begyakorolt énekek és imák (magyarban a Szent István-Társulat kiadásában megjelent: «Áldozási közös imádság») az áldoztatónak megható, a gyermeki szívekhez szóló szavai, az első áldozók épületes összeszedettsége, korrekt viselkedése — mely szintén előre betanítandó — és a szülők s a hivek nagy részvéte: mindez legyen a legszebb összhangban. És ha a világ Teremtője bevonul szeretteinek kis szívébe és ha ezek a boldog gyermekek, kik életük legszentebb órájában oly közel vannak az Istenhez, a kedves vendég előtt

bizalmasan föltárják kéréseiket mindazokért, kik hozzájuk közel állanak: szüleikért, hitoktatójukért, tanítójukért, akkor bőségesen megtérülnek ama gondok és fáradozások, melyeket rájuk fordítottunk.

Az ünnepély befejezése után még nem ért véget a nevelők kötelessége. Gondjuknak kell lenni arra is, hogy a gyermekek az áldozás napját összeszedettségben töltsék és ezért mindentől távol kell őket tartani, ami őket az édes Üdvözítőtől eltávolíthatná. Az egyszerű házi vendégség ellen nem lehet kifogás, de kerülni kell a zajos, evéssel és ivással járó multságokat, a ruhában való hiúságot és pazarlást, a meg nem felelő ajándékokat. S ha a szülők meg akarják gyermeküket ajándékozni, azt pár nappal később tegyék. Az áldozás napján ilyesfélént mondjanak: Ajándékot fogsz tőlünk kapni, de ma nem; ma nem vagyunk elég gazdagok arra, hogy téged kellőképp megajándékozzunk; és ha megtehetnők azt, hogy lábaid elé tegyük az egész világot, az mind kevés volna ahhoz, amit te ma kaptál. Ily beszéd mély benyomást tesz majd a gyermekre és az áldozás napját remélhetőleg méltóképen fogja majd tölteni.

Böhmer, bonni plébános.

Az első szent áldozás ideje.¹

Mivel sok helyen még mindig megvolt az a szokás, hogy a gyermekeket nagyon későn bocsátották

¹ Ide csatolom X. Pius pápa 1910. augusztus 8-án kiadott rendeletének magyarázatát. *Ford*

az első szent áldozáshoz, legtöbbszörre akkor, midőn már elvesztették ártatlanságukat, e szokással és ennek káros következményeivel szemben nem maradhatott közömbös O szentsége. S ezért legutóbb a szentségi kongregáció útján kimondotta, hogy a gyermekeket akkor kell az első szent áldozáshoz bocsátani, amikor eszük használatára eljutottak. (Decretum: Quam singulari Christus amore.) Lássuk a dekrétum bevezető részét és annak rendelkezéseit.

I. A rendelet — bevezető részében — utal arra a különleges, nagy szeretetre, mellyel az Úr Jézus földi életében a gyermekek iránt viseltetett. Az egyház megértve és átérezve Krisztusnak e nagy szeretetét a gyermekek iránt, igyekezett ezeket az Úr Jézushoz vezetni az által, hogy már csecsemőkorukban részesítette őket az Oltáriszentségben a bor színe alatt. A régi szertartási könyvek egyenesen előírták, hogy a kis gyermekek a keresztséggel kapcsolatban az Oltáriszentségben is részesüljenek. Ez a szokás egész a XIII. századig, némely helyen tovább is uralkodott az egyházban; a görögöknél és keletiekénél ma is megvan. De nemcsak a keresztséggel kapcsolatban, hanem azután gyakrabban is részesültek e mennyei eledelben a kis gyermekek.

Később a latin egyházban ez a szokás megszűnt és csak akkor áldozhattak a gyermekek, midőn már bírtak eszük némi használatával és az Oltáriszentség némi ismeretével. Ezt a gyakorlatot szentesítette az 1215-ben tartott 4. lateráni zsinat. A trienti zsinat megerősítette a lateráni zsinatrendeletét. A lateráni zsinatrendeletében említett annus discretionis (azon év, midőn az

ember eszével kezd élni) meghatározása tekintetében idők folytán tévedések és sajnálatos visszaélések kaptak lábra. Voltak, akik 10-14 éves vagy még idősebb korukban bocsátották a gyermekeket a szentáldozáshoz. E szokásból sok baj származott. A gyermekek, megfosztva e legéltetőbb lelki tápláléktól, a kísértések közt elvesztették ártatlanságukat, amelyet pedig talán meg lehetett volna őrizni az Oltáriszentség gyakori vétele által. Sok helyen a gyermekeket mindaddig nem gyóntatták, míg csak első szent áldozásra meg nem érettek. Némely helyen még halálos betegségükben sem látták el őket az utieleddel, ha addig még nem járultak az első szent áldozáshoz.

Hangsúlyozza a dekrétum, hogy nincs elfogadható ok arra, hogy valami rendkívüli előkészületet kívánjunk meg épen a gyermekektől, kik boldog ártatlanságukat sértetlenül megőrizték, másrésről pedig a világ veszélyei és kísértései közt leginkább rászorulnak a mennyei eledelre.

Nincs elfogadható alapja annak a megkülönböztetésnek sem, amely szerint más kort kívántak a gyónásra, mást az áldozásra. A lateráni zsinat ugyanazt a kort állapítja meg úgy a gyónásra, mint az áldozásra nézve. Miként tehát a gyónásra érett a gyermek, mikor a jót a rossztól meg tudja különböztetni, vagyis amikor eszének némi használatára eljutott, épen úgy az áldozásra érett lesz a gyermek akkor, midőn az Oltáriszentséget a közönséges kenyértől meg tudja különböztetni, vagyis amikor eszének használatával bir. Így értették ezt a lateráni

zsinat legkiválóbb magyarzói, valamint kortársai és mindjárt a lateráni zsinat után az a szokás terjedt el, hogy a gyermekeket már hét éves korukban szentáldozáshoz bocsátották.

A szentségi kongregáció 1910. júl. 15-én az alábbi, általánosan kötelező rendelkezéseket tette:

1. Kijelenti a kongregáció, hogy a gyermek úgy a gyónási, mint az áldozási parancsnak attól a kortól kezdve köteles eleget tenni, amelyben eszének használatával élni kezd; ez a hetedik év körül szokott bekövetkezni.

A kongregáció ezzel nem új dolgot rendel el, hanem hitelesen megállapítja, hogy a lateráni és trienti zsinatok által megkivánt föltétel akkor van meg, mikor a gyermek eszének használatával élni kezd. Tehát nem kívántatik meg, hogy a gyermek eszének tökéletes, hanem csak némi használatával birjon. Elég, ha meg tudja különböztetni a dolgokat, ha megismeri szüleit, ha kifejezést tud adni óhajainak, visszaemlékszik a történt dolgokra.

2. «Az első gyónáshoz és első áldozáshoz nem szükséges a keresztény tannak teljes és tökéletes ismerete. Mindazonáltal a gyermek később szellemi tehetségeinek megfelelően, fokozatosan köteles lesz az egész katekizmust megtanulni».

3. A vallás ismerete, mely a gyermeknél megkivántatik ahhoz, hogy megfelelően előkészüljön az áldozásra, abban áll, hogy ismerje a föltétlenül szükséges hitigazságokat és hogy a szentségi kenyeret meg tudja különböztetni a közönséges, anyagi kenyértől, hogy az Oltáriszentséghez azzal

a jámborsággal járuljon, amelyre ebben a korban képes.

Elég tehát, ha a gyermek tőle telhetőleg tudja a legfőbb hitigazságokat és az Oltáriszentséget meg tudja különböztetni a közönséges kenyértől. A legfőbb hitigazságok a következők: hogy egy Isten van, hogy az egy Istenben három személy van, hogy Jézus Krisztus emberé lett, szenvedett és meghalt; ezekhez hozzácsatolható még, hogy Isten, mint igazságos bíró, örökké jutalmazza a jókat a mennyországgal és örökké bünteti a gonoszakat a pokollal.

Ez igazságokat köteles a gyermek ismerni, amennyire tőle telik, vagyis nem tökéletesen, hanem csak azoknak lényegét. Az Oltáriszentségre vonatkozólag pedig elég, ha tudja, hogy az eucharisztikus kenyér színe alatt az Úr Jézus valóságos, élő teste van lelkével, istenségével, amint a mennyben dicsőségesen uralkodik; hogy közöttünk van a legméltóságosabb Oltáriszentségben, hogy lelkünk táplálékául szolgáljon; s ezért mikor a pap a szentmisében elmondja az ostya fölött Krisztus szavait, ez többé már nem kenyér, hanem Jézus Krisztusnak élő teste.

4. A dekrétum ezután felsorolja azokat, kik kötelesek őrködni afölött, hogy a gyermek a gyónási és áldozási parancsnak eleget tegyen. Ezek általában azok, kik a gyerekekről gondoskodni tartoznak, vagyis a szülők, a gyóntató, a tanítók és a plébános.

A mi viszonyaink közt ez a köteleesség elsősorban a hitoktatót terheli. Az ő feladata megítélni, bírnak-e a gondjaira bizott gyermekek eszük kellő haszná-

latával és alkalmasak-e a szentségekhez való járulásra.

5. A rendelet utasítja a plébánosokat, hogy a gyermekekkel évenként egyszer, vagy többször közös szentáldozást végeztessenek, melyet mindig néhány napi előkészítő oktatás előzzen meg.

6. A gyermekek gondviselői minden igyekezettel legyenek rajta, hogy a gyermekek az első szentáldozás után gyakrabban és ha lehetséges, naponként járuljanak a szent áldozáshoz, amint Jézus Krisztus és az egyház óhajtja és hogy ezt azzal a jámborsággal végezzék, amelyre ilyen korban képesek.

A gyermekeknek gyakori, lehetőleg naponként való szent áldozása valóban fenséges és a keresztény élet szempontjából rendkívül fontos gondolat. Ha az a gyermek első szent áldozása után naponként magához venné az Oltáriszentséget, lelke mennyi erővel, mennyi világossággal, mennyi hathatós kegyelemmel volna gazdagabb! Akkor — eszének fejlődése és a világnak megismerése mellett is — hogy megőrizné lelkének tisztaságát és mily csodálatos haladást tenne az erények útján! (Gennari.)

7. 8. Az utolsó két pontban elítéli a Kongregáció azt a szokást, amely szerint itt-ott az eszük használatával már élő gyermekeket nem gyóntatják meg, valamint azt a szokást, hogy az eszük használatával bíró, haldokló gyermekeknek, kik még nem járultak a szent áldozáshoz, sem az utieledelt, sem az utolsó kenetet nem szolgáltatják ki.

A kongregációnak eme rendelkezéseit Ő szentsége,

X. Pius 1910. augusztus 7-én jóváhagyta s elrendelte a jelen dekrétum kiadását és közzétételét, nemkülönben a nép előtt való évenkénti felolvasását.

Kövessünk el mindent, hogy szentséges Atyánknak a föntiekben röviden ismertetett rendelete elérje magasztos célját: a lelkeknek az Úr Jézussal való egyesítését a gyakori szent áldozásban. Legyünk rajta, hogy az a lélekemelő látvány, melyet a szent áldozáshoz járuló, angyali lelkű gyermekek serege nyújt, minél gyakrabban s ha lehet, naponként megismétlődjék templomainkban. Mert ne feledjük el, hogy az ifjúság megmentésének és az emberi társadalom keresztény szellemben való megújításának a szentségekhez való gyakori járulás a leghathatósabb eszköze.

Császár József dr.

Az Oltáriszentség és a fiatalság nevelése.

Az Ószövetség prófétái intő szózatának komolyságával figyelmezteti a világot X. Pius pápa a *Pascendi* körlevelében ama hitveszélyekre, melyek a mai nap főleg az ifjúságot kísértik. A német püspökök szent Bonifác sírjánál fölemelték szavukat az erkölcstelenség ellen, mely ifjúságunkat virágzásában akarja megrontani. Honnan merítsen ifjúságunk ezen kétszeresen heves küzdelemben — a hit és tisztaság erényeinek küzdelmében — erőt és kitartást, ha nem a X. Pius által ajánlott üdvesszökből, az Oltáriszentségből!? Igy az Oltáriszentség az ifjúságnak laghatalmasabb segítője 1. a hitért vívott harcban, 2. a tisztaságért vívott harcban.

I. *Az Oltáriszentség az ifjaknak leghatalmasabb segítője a hitetlenség elleni küzdelemben.* Hit nélkül Istennek nem lehet tetszeni. Hit nélkül nincs természetfeletti kapocs Istennel. A hit az emberi üdvnek kezdete: alapja és gyökere minden megigazulásnak.

Ezen természetfeletti hitet napjainkban ezer veszély fenyegeti. Az Istentől elfordult tudomány, a hitellenes sajtó, vallástalan egyesületek és társulatok minden eszközt megragadnak, hogy a Krisztus istenségében való hitet gyökerestül kitépjék az emberek szívéből. Hogy ez az eredmény minél biztosabban bekövetkezzék, minden oldalról *az ifjúság ellen intézik teljes erővel a támadást.* E téren fog a jövő harca eldőlni. Azért láthatjuk azt a nagy erőfeszítést az iskolák felekezetiatlansága és a vallásnak az iskolából való teljes kizárása mellett. Azért dobják ki az iskolákból a megváltás jelképét: a feszületet. Isten, Krisztus, vallás nélkül! — hangzik a hitetlenség jeligeje. S kezükbe ragadják az egyetemek katedráit s alakítanak ifjúsági egyesületeket, hogy a művelt fiatalságot maguk számára megnyerjék.

Ilyen befolyás ellen védenünk kell kath. ifjúságunkat. Ha nem is kell ma a civilizált világban hitünkért vérünket ontani, miként az egyház első századaiban, de kell érte vérnélküli martyriumot szenvedni. Ha valaki hűséges és meggyőződésteljes katolikus minden körülmények között, ha hitét bátran bevallja, ha szóval, tettel és tollal küzd a katholicizmusért, ez mai nap annyit jelent, hogy lemond ragyogó előmenetelről, hogy kiteszi magát

lekicsinylésnek; ha valaki nem osztja a liberális materialisztikus világnézletet, ha nem beszél az úgynevezett kulturkatholicizmus nyelvén, akkor csak gúnyra, megvettetésre s mellőzésre számíthat. Ez a ferde felfogás szükségessé teszi, hogy ifjúságunkat *a hit meggyőződésének ereje átjárja.*

Ki állja meg itt majd a helyét, az első századok vértanú ifjúságához hasonlóan? Kiben lesz annyi bátorság, hogy meggyőződéseért áldozatot hozzon, mint az első keresztények fiatalága? Ki lesz képes meghozni a szabadság, a becsület, az ambíció, a vagyon áldozatát, mint azt előttünk már annyi katolikus férfiú megtette?

Ki áll majd sziklaszilárdan, midőn az egyház oszlopai is inogni kezdenek? Ki merészel majd a nyilvános életben hitéért sikraszállni, ha semmi eredményre sem számíthat?

Az, aki a vértanúkhöz és nagy hitvallókhoz hasonlóan a küzdelemben az erőt az Oltáriszentségből: az erők kenyeréből meríti. «Az nem lehet alkalmas a hitért való harcban, kit nem az egyház fegyverzett fel» (szent Cyprián.). S az egyház legerősebb fegyvere az Oltáriszentség. «Mikép akarnánk mi másokat tanítani s figyelmeztetni, hogy hitükért véruket ontsák, ha azoktól, kik a harcba mennek, Krisztus véréért megtagadnók, avagy miképen lennének alkalmasak a vértanuságra, ha mi előbb nem innánk az Úrnak kelyhéből?» (szent Cyprián.)

Oh mily buzgósággal hajtotta végre a vértanuegyház eme tanítást! Hogy a vértanú a harcban erők maradjanak, megkapták az Oltáriszentséget,

melyet haza vittek, hogy a vértanúi halál előtt azt magukhoz vehessék. Sokszor halálos veszélyben is elvitték a börtönök mélyére a Legszentebbet hitrokonainknak utieledel gyanánt. Mily meghatóan ünnepelte saját mellén a szentmiseáldozatot a börtönben szent Lucián vértanú-áldozópap! Avagy a legújabb időkben: honnan merítette beszédeihez Mallinckrodt azt a mély meggyőződést és szellemet, melyet még ellenfelei is megcsodáltak? Aznap reggel áldozni látták. Ahol ezek a hősök merítették az erőt hitük megvallásához, oda kell vezetnünk a mai ifjúságot is.

Szent Hofbauer Kelemen, redemptorista atyának éles szelleme fölismerte azt a legjobb eszközt, mellyel a művelt ifjúságnak hitét meg lehet tartani, s ez: a gyakori szent áldozás. Hogy hogyan tudott ő korának ifjaira hatni, arról tanúságot tesz a boldogult emlékü Rauscher Ottmár bécsi biboros-érseknek édes anyja, ki egyszerű szavakkal mondá: «Mióta fiam P. Hofbauerhez jár, azóta gyakrabban járul a szentáldozáshoz, hitében mindjobban megerősödik s tanulmányaiban fáradhatatlan». Így nőtt föl az a férfiú, ki a jozefinizmus harcában mindaddig nem nyugodott, míg csak Rómával létre nem jött az 1855-i konkordátum.

Minden egyes szent áldozás megújítása és megerősítése hitünkhöz való ragaszkodásunknak és keresztvárségi fogadalmunknak. Ez a hűségs viszony az Istenhez mind bensőbb és erősebb lesz, Krisztus katonája mind jobban föllelkesül, hogy a legfőbb Hadúrknak terveit a hit küzdelmeiben még a legna-

gyobb veszély közepette is megvalósíthassa — egész a halálig.

II. Az Oltáriszentség az ifjúságnak leghatalmasabb segítője a tisztaságért vívott harcban.

Mi van szebb a világon a tisztaság erényénél? A tisztaság erénye — szent Zeno szerint — oly tiszteletreméltó, hogy még annak ellenségei is elismerik ezt. A szentírás azt mondja: «Minden, ami becsületre méltó, egy tiszta lélekhez nem is hasonlítható». Egy ifjú a következő nyilatkozatával az aranyigazságot találta el: «A tisztaság erényének fénye a legfőnségesebben sugárzik, ha az ifjúságnál az érzékiség tüzét kioltják». Joggal kiált föl szent Kelemen, midőn a tiszta ifjakról ezt mondja: «Ti vagytok az egyház dicsősége, koronája, öröme és gyönyöre!».

Ezen erényt megőrizni az ifjúságnak nagy küzdelmébe kerül, midőn a szenvedélyek ébrednek. A bűn úgy lép föl, mint valami természetes, veszély nélküli dolog. Tudomány és művészet lépnek a bűn szolgálatába. A költészet a bűnt a szépség ruhájába öltözteti, a festészet adja hozzá a szinpompát, a zene és ének csábító melódiákkal megrészegítik a lelket, a szinpadí jelenetek föl-kavarják az érzékiséget, a hamis tudomány rányomja e bűnre az erény bélyegét, a szabad «emberfeletti» morál a kívánságok határtalanságát prédikálja s így minden oldalról támadásnak van kitéve az ifjúság szíve.

A még tapasztalatlan, a küzdelemben járatlan, a minden benyomást könnyen befogadó ifjú hirtelen a harc közepében veszi észre magát. Hogyan fogja

helyét e harcban megállni? Itt nemcsak egy nap, egy hét küzdelméről van szó, hanem évekre huzódó harcról, mely talán idővel hevességében s keserűségében nagyobbodik és új és új formákban lép föl.

Ki fog ezen küzdelemből győztesen kikerülni? Ne felejtjük el, hogy nem elég az egyes kísértéseket legyőzni, mert az első kísértést a második, a harmadik, a tizedik követi, s ha az elsőket az ifjú le is győzi, az ellenséget ez által csak gyöngíti, de teljesen meg nem veri és még erősebb kísértésekre lehet elkészülve. A harc tehát folytonos és kimerítő, úgy hogy még szent Pál apostol is panaszkodott az Úrnak. De az Úr azt felelte neki: «Elég neked az én kegyelmem». Tehát a harc a síríg meg nem szűnik, az érzékiségtől teljesen meg nem szabadulhatunk, de a kísértéseket folyton legyőzhetjük, az érzékiség harcából diadalmasan kerülhetünk ki — de csak az Oltáriszentség erejével. Itt lehet leginkább alkalmazni az isteni Megváltó eme ígérését: «Én vagyok az élet kenyere, aki e kenyérből eszik, örökké él». (Ján. 6, 48.)

Kisebb-nagyobb vihar van életünk tengerén. Magasra csapnak a hullámok. De az Úr velünk van. S azt mondja: «Béke veletek! Ne féljete! Én veletek vagyok». Valahányszór Őt a szent áldozásban magunkhoz vesszük, az ő békéje száll szivünkbe. «Ha nem érzed — mondja szent Bernát — hogy oly hevesek a támadások az érzékiségre, köszönd az Úr testének és vérének.»

Van egy jelenség, mely az egyháznak annyira

sajátja: a szűztiszta élet. A világ ezt nem érti és nem tartja lehetségesnek. Nem csoda! A világ nem ismeri ama titkos erőt, amely az Oltáriszentségből árad. Az Oltáriszentség belemélyeszi a lélekbe az Úrnak szűztiszta testét. Merem állítani: Vegyék el az eucharisztikus Úr Jézust, távolítsátok el a szentségházakat, romboljátok össze az oltárokat és talán itt-ott megtaláljátok a szűztisztaságnak árnyékát, de Isten iránti szeretetből fakadó tisztaságot, egy egész életen át tartó tisztaságot, az élet legveszélyesebb éveiben megőrzött tisztaságot, a családi élet számára felépítendő, romlatlan tisztaságot, szabad akaratból Istennek fogadott örök tisztaságot, a felebaráti szeretetből fakadó, önfeláldozó tisztaságot csak azon egyház kertjében láthatjátok virágozni, amely egyházban áradozik a szent Szűz Fiának isteni vére a legméltságosabb Oltáriszentségben.

Miért vezették oly gyakran a fiatalembereket az ifjúság összes ismerői és barátai a szentáldozáshoz? Egy Néri szent Fülöp, egy szent Alfonz, egy szent Hofbauer Kelemen? Miért ragyognak a szentek, kiket ifjúságunk elé, mint követésre méltó eszményeket állítunk fel, az ártatlanság fényében: egy szent Alajos, egy szent Szaniszló, egy szent Imre? Mert napokon tapasztalták, mit Borromeo szent Károly mond: «Azért tudtam a tisztaság erényét megőrizni, mert minden vásár- és ünnepnapon a szent áldozáshoz járultam».

A szentek ragyogó példája, kik az életnek ezen kenyeréből erőt merítettek a tisztaságért való harcukban, a fiatalság barátainak fáradozásai az ifjaknak

az Úr asztalához való gyakori vezetésében, X. Pius rendeletei s buzgó szavai ugyancsak az ifjaknak gyakori — sőt, ha lehetséges — mindennapi áldozása körül, egyaránt arra készítetik a szülőket és nevelőket, hogy *egyengessék az ifjagnál a gyakori áldozás útját*. Ettől a gondolattól mindegyikünknek áthatva kell lennie s legyünk meggyőződve az ifjúság nagy barátja, P. Doss Adolf szavainak igazságáról: «A fiatalembereknek a negyedévi áldozás annyi, mint egy vízcsepp a forró kövön».

Ha azt akarjuk, hogy ifjaink testileg erősek legyenek, úgy szükséges őket tápláló ételekkel ellátnunk, ha azt akarjuk, hogy lelkileg is erősek legyenek, hogy hitükhöz hűek, tisztaságukban erős akaratúak legyenek, úgy gyakran kell magukhoz venniök az erősek kenyerét. *P. Brors C. SS. R.*

A tisztaság erényének megőrzése az ifjúságnál.

Ifjúságunk legnagyobb ellensége az erkölcstelenység. Szemtelenül emeli föl fejét s napról-napra rabolja az ifjú lelkeket. Németországban másfél millió márkát költenek évenként erkölcstelen hirdetésekre. 49.000 kolportázs foglalkozik e szennyirodalom terjesztésével. A német nép egy év alatt 50 millió márkát ad ki pornográf iratokért.

E méregnek hatását súlyosbítja a szinpad. A színház, melynek az emberi gondolatok és érzések nemesítése lenne a célja, sokszor az erkölcstelenség szolgálatába szegődik. Úgy a szennyirodalom, mint a színház legtöbbet ront a tudni vágyó ifjúság lelkén.

Ehhez járulnak a kirakatok ilyes képeikkel, szobraikkal, könyveikkel, a detektív- és törvényszéki regények, olvasmányok, melyeknek célja az ifjúság nemi felvilágosítása — de átolvasásuk eredménye: az alacsony érzéki indulatok fölkeltése s ennek következménye: a szennyirodalom terjedése. Ilyen iratok száz-, kétszázézer példányban terjednek. Nem szabad megfeledkeznünk a táncmulatságok, bálók, és mozik káros hatásáról sem. Mindezen dolgok az ifjúságot különösen izgatják, mert lelkük mindent akar tudni, nehogy elmaradottnak, tudatlanoknak látszassanak, s hogy társaik gúnyos megjegyzéseinek ki ne tegyék magukat.

Nagy hátránya a mai fiatalságnak, hogy közülök sokan nélkülözik a vallásos ismereteket. Pedig mit használ az ifjúnak mindent ismerni, mindent tudni, — ha ezt lelki üdvösségének árán kell megszereznie?

Sok ifjú tanulmányai közben megfelelkezik szívének képzéséről. Sajnos, hogy az értelem fejlesztésének és kiművelésének rovására elhanyagoljuk a szívnek és kedélynek művelését. Az igazi műveltség nem a sok tudásban áll, hanem az érzelmek nemességében, a kedélynek üdeségében s az erények gyakorlásában. Ezt már a rómaiak is tudták. Azért tettek az újszülött gyermek mellére egy szívet, — miként Makrobius az V. században elbeszéli — mely a kisdéd rómaít folyton figyelmeztette, hogy csak akkor lesz egész férfi, ha ki fog tűnni valódi nemesszívűségben. Azt az időt, melyet az ifjúság jellemképzésére fordítunk, a lehető legjobban használjuk fel. Azért mindazok, kikre az ifjúság nevelését bízták, mint

egy ember álljanak össze s küldjék növendékeiket az isteni Szív iskolájába. S ez megtörténik, ha növendékeiket az Úr asztalához gyakran vezetik.

A tanulóifjúságnál az érzékiségre való hajlam fokozódik, mert kevés testgyakorlatot, mozgást végeznek — sok időt töltenek az iskola padjában, a tanuló-szobában s így sok szellemi, de igen kevés testi munkát végeznek. Így elpuhulnak s könnyebben engednek a kísértésnek.

Lássuk most azon természetes és természetfeletti *eszközöket*, melyekkel e bajokon segíthetünk. A természetes eszközök: *az edzés*, mely kiöli a testből az elpuhultságot, lustaságot, kényelmet, *a sport*, mely az erköcsi érzést nem sértve üdítőleg hat a testre s a szellemi tehetségekre, *a növendékek fölvilágosítása*, hogy mily rombolólag hat az érzékiség a testre s a lélekre egyaránt, hogy mily sivár jövőt hoz e bűn kiéltéssel, keserőséggel, életuntsággal, *a tiszta, nemes léleknek állandó megalégedett, boldogító érzete, az öntudat nemes büszkesége, a kötelességtudásra és az önuralomra való nevelés.*

A természetfölötti eszközök közül a legjelesebb: *a gyónás és a szent áldozás*. Aquinói szent Tamás ezt mondja: «A gyakori szent áldozás megvédi az ifjú lelket az ördög, a világ és a test kísértései ellen». Az ördög kísértéseiről azt tartja aranyuszájú szent János, hogy az, aki gyakran áldozik, ritkábban kísértetik. Az ifjúságra nézve veszélyesebb a világ kísértése. A világ, melynek elvei homlokegyenest ellenkeznek a hit elveivel, mely a földit az örökkévaló, a testet a lélek fölé helyezi, minden csejt, fogást,

eszközt fölhasznál, hogy hálójába kerítse a gyenge, tapasztalatlan, segélyre szoruló ifjúságot, melynek képzelő tehetsége oly élénk, melynek értelme még nem fejlődött ki, melynek akarata gyenge s minden irányba terelhető. A világnak ezen széleskörű s oly nagy károkat okozó befolyását egyedül az isteni Üdvözítő ellensúlyozhatja, midőn a szent áldozásban az ifjú szívébe száll s ott kioktatja őt a földi dolgok értéktelenségéről s az örök dolgok örök értékéről s így lassan magához édesgeti.

Az ifjúságnak legveszélyesebb ellensége saját testének kísértése, mely éjjel-nappal a tisztaság érényére tör. Szent Pál is panaszkodott, hogy más törvényt érez tagjaiban, mint lelkében. De viszont azt is mondotta: Mindent megtehetek, mindenre képes vagyok abban, aki engem bátorít, aki nekem erőt ad. Isten mindenkinek ad erőt, hogy legyőzhesse még a legnagyobb kísértéseket is. Tehát a harccal sohasem szabad fölthagyni — hanem naponkint újult erővel, Isten kegyelmeit kérve kell felvenni azt.

S minél gyakrabban járul az ifjú a szent áldozáshoz, annál inkább növekedik a lelki ereje s így mindkönnyebben harcolhat. Ha a főnti dolgokat jól megfontoljuk, úgy be kell látnunk, hogy a családnak, iskolának és egyháznak nincs szentebb kötelessége, mint a tanuló ifjúságnak az Úr asztalához való gyakori vezetése.

Legtöbbet tehet e tekintetben *a család*. A szülők jópéldája s szeretettől áthatott, buzgó szavuk mily fontos eredményt idézhetne elő gyermekeik lelkében! Ha az édesanya gyakran áldoznék és az

édesatyja sem elégednék meg a husvétii áldozással, úgy gyermekeiket nem volna nehéz rábeszélni, hogy ők is hasonlóképp cselekedjenek. Ó mily boldog az a tanuló, ki ily családi körben nevelkedik föl.

A szülői házzal lépést kell tartania *az iskolának* is. Az eucharisztikus Úr Jézus dicsőségeért s az ifjúság lelki üdvének előmozdításáért élő hittanár, gyengéd szeretettel, meleg részvétellel, apostoli buzgósággal könnyen ráveheti növendékeit a gyakori áldozásra, főleg a lelki gyakorlatok alatt, midőn a lélek fogékonyabb s a Mária-kongregációk ülései alatt, hol céltudatosan, hétről-hétre fokozatosan haladhat ez eszme megértetésében s az érte való lelkesülésben.

Az egyház, mint Krisztus jegyese, csak a legjobb példát adhatja e tekintetben is. Az ifjúság lelki életének vezetői, kell, hogy ezt a mottót válasszák maguknak: *frequenter et multo studio*, gyakran és nagy ügybuzgósággal akarom lelki gyermekeimet az eucharisztikus Úr Jézushoz vezetni. Imádkozzék a papság gyakran a Sanctissimum előtt, hogy minden gimnáziumnak, reáliskolának, polgári iskolának, akadémiának, egyetemnek *küldjön az Úr Jézus egykét apostolt*, kik Néri szent Fülöp lángbuzgalmával, Don Bosco szeretetével édesgessék az ifjúságot az Úr asztalához. Igen, adjatok, adjatok az ifjúságnak mindenütt egy papot, akinek finom érzéke van az ifjú lelkek vezetéséhez, akinek van hozzá tudása is, aki szívesen ül a gyóntatószékben, ha kell, még a késő esti órákban is, aki a gyóntatószékből, valahányszor egy ifjú jön hozzá, barátságos szemmel tekint feléje, mintha csak azt mondanák szemei: ah,

mennyire örülök, hogy ide jössz, jöjj csak, nagy szeretettel fogadlak, segíték rajtad s a boldogság forrásához vezetlek. Adjatok az ifjúságnak papot, aki megtakarított filléreiből örömmel segíti a szegénysorsú, de arra méltó tanulót s higgyétek el: ily papok, ily apostolai az ifjúságnak a legnagyobb jótévői lesznek a jövő nemzedéknek.

Ha a szülői ház, az iskola és az egyház öszhangban működnek, úgy, ha nem is egy csapásra, de lassan-lassan az ifjúság meg fogja érteni a gyakori áldozáshoz való járulás szükségességét s kimondhatatlan boldogító hatását. Az 1095. évben tartott clermonti zsinaton II. Orbán pápa lelkes szavakkal szólott a Szentföldnek visszaszerzéséről. «Akarjátok, — kiálta föl — hogy Üdvözítőnk sírja még továbbra is a mohamedánok birtokában maradjon? Nem, nem, ez nem lehet». És a jelenvoltak mintegy egy százból kiáltották: Isten akarja, Isten akarja! Én is hasonló kérdést szeretnék az összes szülőkhöz, hittanárokhoz, hitoktatókhoz, nevelőkhöz és papokhoz intézni: Akarjátok, hogy e világ fejedelme, a tisztátalanság szelleme ifjaink közt diadalmenetét tovább is tartsa? Nem, nem, ez nem maradhat így! Akkor lépjetekek be a szent fölszabadító harcba, amelyhez X. Pius, a lángoló tűz, szólít föl titeket, hogy az ifjúságnak azt a részét, amely még megmenthető, fölszabadítsátok a tisztátalanság szellemének uralma alól. Vezessétek az ifjúságot gyakran az Úr asztalához s a harcot megnyeritek! Isten akarja! Isten akarja!

Anheier Péter, konv. igazgató.

Jézus szent Szive tisztelete az ifjúságnál.

Az anyaszentegyház kívánja, hogy Jézus szent szívének tisztelete mindjobban elterjedjen, főleg az ifjúságnál. A szent szertartások kongregációja 1899. júl. 21-én ezt írta: «Az isteni Üdvözítőnek minden jól végzett ájtatosság tetszik, melyet a hívek végeznek, mégis különös tetszésére van az, melyet az ifjú szívek végeznek. Szavakkal nem lehet elmondani azt a hasznot, mely a Jézus Szive-ájtatosságból származik az ifjúságra».

I. Összüleink bűnbeesése után igaz ezen gondolat: «Az ember természeténél fogva a rossz felé hajlik». A mi feladatunk, hogy a fiatal lelkeknek tehetségeit és ösztöneit kedvezően, jó irányba befolyásoljuk és méltányos szükségleteiket, melyek megnyugvást keresnek, nemes módon kielégítsük.

Az ifjúságnak egyik tulajdonsága a *társulási ösztön*. Az ifjú hasongondolkozású és érzésű barátokat keres magának, hogy ezekkel minél több időt töltsön, lelkét föltárja, gondolatait, érzéseit kicserélje. Az ily barátságokat hamar megköti. De sok ezekben a felületesség, a túlságos bizalom és a meggondolatlanság. Így megtörténik, hogy jól nevelt fiúk rossz társak körébe kerülve hamar megromlanak. A nevelők kötelessége nemcsak erre a dologra ügyelni, hanem az ifjút oly jóbaráthoz is vezetni, ki valóban nemes, jó és hűséges barát. S ki lehetne ez más, mint az isteni Megváltó, ki annyira szerette a fiatalokat? A három föltámasztott halott közül kettő egész fiatal volt: a naimi ifjú s Jairus leánya, Lázár sirja

előtt pedig megmutatta, hogy mily nemes baráti érzelmek lakoznak szívében, midőn így szólt: «Lázár barátunk alszik» s midőn barátját megsiratta és a nép így kiáltott föl: «Ime mennyire szerette őt!» Megváltónk isteni Szive tele van jóbaráti szeretettel s azért az Úr Jézus az ifjúság legjobb barátja.

Az ifjúság egy másik tulajdonsága az *utánzási ösztön*. Az igazi barátság a lelkek összhangjában áll. A jóbarátok részint tudatosan, részint öntudatlanul egymáshoz hasonlóak akarnak lenni. Állítsuk az ifjúság szeme elé a legnemesebb barátot s gyulaszuk iránta szívéket szent szeretetre, hisz az Úr Jézus isteni Szive minden szívnek az eszményképe, telve isteni és emberi szeretettel és az összes erényekkel. Ha az ifjú ezt a Szivet választja példaképeül, úgy utánzási ösztöne oly irányt vesz, mely az ideális szivnemességben virágozik ki.

S a *szivnemességre* a mai világban, melyben sokkal nagyobb gondot fordítanak a test ügyességére, egészségére, fejlődésére és a szellemi tehetségek művelésére, oly kimondhatatlan szükség van! Az edzés, a sport, a tornázás, az ész művelése, az ügyesség fejlesztése úgy a tanuló, mint a kereskedői és iparos ifjúságnál helyes és jó, — de a szivet ki nem elégíti, a jellemre kevés befolyást gyakorol s ha erre fektetjük a fősúlyt, úgy elveszti az ifjúság az érzékét a magasabb, a lelkibb, a szellemibb, az eszményibb iránt. Az ész és test kulturájánál sokkal inkább kell a szív kulturáját ápolnunk, fejlesztenünk, tökéletesítenünk. S ehhez a legkiválóbb eszköz a Jézus Szive tisztelete. Mutassuk be Jézusnak, mint legtöké-

letesebb ifjúnak Szívét, hogy az ifjúság kedvet kapjon erényeinek utánzására.

Az ifjúságnál nagyon ki van fejlődve a *mély benyomások és a lelkesülés képessége*. Az ifjú szive lágy és mindent befogadó. Sokszor a külső események alig megérthető mély és káros benyomást gyakorolnak rája. Viszont egy romlatlan szívre igen nagy hatást tesz minden szép, jó és fönséges dolog. A nyáron olvastam egy ujságban a következő, megfontolásra méltó szakakat: «Mindig rosszul esett, ha azt a panaszt hallottam, hogy a mai ifjúság egészen más, mint a régi: nehéz a magasztos és nemes dolgokra megnyerni, szívében nincs meg az idealizmusnak szikrája sem, a jó lelkek minden fáradozása kárba vész vele szemben. Óh a kislelkűek és kishitűek! Mintha bizony az ifjúságnak más természetű szive volna, mint a felnőtt embereknek, kik a magasabb ideálok után lelkesednek». Valóban vigasztaló szavak ezek minden nevelőnek. Már sokan tapasztalták bizonyára azok igazságát. Figyeljük meg növendékeinket egy egyházi ünnepség, lelki gyakorlat, szent áldozás után s ragyogó szemükből, sugárzó arcukból leolvashatjuk szívüknek örömét, boldogságát. Igen, a mai ifjúság is képes a lelkesülésre. Nyújtsunk ezen ifjúság szívének oly tárgyat, melyért nagyon, de nagyon fog lelkesedni. Állítsuk szemei elé Jézus Szívét, mely tele van a legmélyebb, a legbensőségesebb lelkesedéssel: a lelkek üdveért, az ifjú lelkek örök boldogságáért s ezt megelőzőleg az ifjak jámborságáért, tiszta s tökéletes lelki életeért. És az ifjú szivekre oly mély benyomást gyakorol

majd ez a lelkesülés, hogy mint égő gyertyák fog-
nak az Úr trónja előtt lobogni.

Az ifjúságnál nagy a *vállalkozás szelleme* is. Mint dobog a szívük, ha nagy dolgokról, hőstettekről, győzelmes háborúkról, lelkes férfiakról, azok tüzes beszédeiről olvasnak vagy hallanak. Már a katonának, hősnek, harcosnak fogalma is nagy benyomást gyakorol rájuk. Használjuk fel az ifjak e fogékony-
ságát és mondjuk meg nekik, hogy ők is lehetnek Krisztus katonái, testőrei, kik Jézus szent Szívének dicsőségéhez tartoznak, ha a szent Szívnek buzgó tisztelői lesznek. Fessük le előttük a Jézus szent Szive-
ájtatosság keletkezésének, tartalmának, terjedésének fõnségét, nagyszerűségét, a megsértett Úr Jézus Szive tiszteletére rendezett engesztelő áldozások s ünne-
pések gyengéd szeretetre s követésre méltó voltát és az ifjú szívek lánggra lobbannak és vállalkozó szellemüknél fogva nemcsak beállanak a szent Szív díszõrségébe, — hanem nemes büszkeséggel fogják bevallani, hogy ők is engesztelhetik az oly sok bán-
talommal illetett Szívet.

Még másképp is lehet a vállalkozási szellemet az Úr Jézus szívére vonatkozólag az ifjúságnál fokozni. Nem volt-e az Úr Jézus Szive azon pillanattól kezdve, midõn elsõt dobbant, nagy, szent s magasztos vállalkozási szel-
lemtõl áthatva? Hiszen visszaállította az Istentõl elrabolt tiszteletet, megváltotta az emberiséget az ördög szolgál-
ságától és kiengesztelte Urával, Teremtõjével. Ez óriási vállalkozás volt. O az ifjúság vállalkozási szellemének eszményképe. Az ifjúnak vállalkozni kell arra, hogy a megváltás kegyelmeivel élni akar és részt akar

venni abban az isteni munkában, melyet az Üdvözítő véghezvitt és egyházára hagyott. Az ifjúságnak minden egyéb vállalkozása ennek legyen alárendelve, vagy legalább ne ellenkezzék ezen fővállalattal. Ezen elv szerint munkálkodva boldogul e földön és örökkévalóságban.

Az Úr Jézus Szívének tisztelete a *szabadság szeretetére* vezet. Itt nem a korlátlan szabadságot, a tekintély megvetését, szabadosságot értünk a szabadság fogalma alatt, nem is egy alacsony szolgálókat, a szenvedélyek rabszolgátságát, hanem a nemes értelemben vett szabadságot: az Isten gyermekeinek szabadságát. Az Úr Jézus teljesen szabad és független volt, nem befolyásolhatta Őt sem idő, sem hely, sem egyetlen egy ember sem és teljesen szabadon akarta, amit mennyei Atyja akart és az ő korlátlan szabadságát bizonyítja tökéletes önuralma, mellyel minden bűn fölött győzedelmeskedett. Ha ifjúságunk ez isteni Szív szabadságát megérti s utánozza, úgy győzedelmeskedik a teremtett dolgok, az emberi tekintetek és a bűnök fölött.

Eddig az ifjúság jó tulajdonságairól szoltunk — most lássuk, miként lehet azt Jézus Szive tiszteletével rossz tulajdonságairól leszoktatnunk?

Az ifjúság első rossz tulajdonsága a *könnyelműség*. Mutassuk meg az isteni Szívnek komoly életfelfogását, hogy az a belsőt nézi és nem a külsőt, a sziveket és veséket vizsgálja, nem az arcokat, nem a külső dolgok, hanem a belső érték szerint ítél, hogy maga elé magasztos, szent, komoly élethivatást tűzött ki, amelyre összes gondolata és cselek-

vése irányult, soha szem elől nem tévesztette s hű maradt hozzá halálíg. Ez által az ifjúságot öntudatra kell ébreszteni, hogy neki is van élethivatása s azért élnie-halnia kell. Így küzdhetünk az ifjúság könnyelmű gondolkozása, felületessége ellen.

Korunknak egyik főbaja az *élvezetvágy*. Ifjúságunkat az igazi életkedvre, életörömrre kell nevelni s így elvonni őt a világ bűnös örömeitől, élvezeteitől. De ki képes az ifjúkat a bűnös élvezetek lemondására, az önlegyőzésre, az önmegtagadásra lelkesíteni, ha nem az Úr Jézus, ki leszállott az ég magasaiból, hogy szegény istállóban szülessen, hogy értünk szenvedjen és meghaljon, hogy irántunk való végtelen szeretetből szegénnyé legyen, hogy határtalan nagylelkűségéből mindenről lemondjon és értünk feláldozza utolsó csepp véréit is? Tárjuk fel az Úr Jézus önmegtagadó Szívét, hogy megértsék az Úrnak eme intelmét: «Aki tanítványom akar lenni, az tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem». Az élvezetvágy kielégítése a tisztátalanságra vezet. Ez ellen ismét kitűnő védőszer a Jézus Szive ájtatosság, vagyis azon Szívnek tisztelete, mely a tiszta lelkek szeretője s mely anyjának a szent Szület, atyjának a szűztiszta szent Józsefet és kedvenc tanítványának a tisztaszívű szent Jánost választotta.

Az ifjúság nagyon hajlik a *büszkeségre*, főnhéjazásra, hiúságra, mások lenézésére és az öndicsőítésre. Jól mondja P. Doss: «A külső tulajdonságokat: születést, vagyont, testalkatot, erőt, ügyességet, bátor föllépést nagyrabecsülik, míg a belsőket: észtehetiséget, éles ítéletet, jó emlékezőtehetiséget, jellemet,

jószívűséget, nemes érzést, becsületességet, erényeket alig értéklik. Innen származik az önbizalom, mások lekicsinylése, helytelen ítélet, nyegle beszéd, kiállhatatlan, hengegő modor, dicsekvés stb.» Ezzel szembe kell állítanunk Jézus fönséges, bámulatraméltó alázatosságát születésében, szenvedésében, halálában, az Oltáriszentségben, honnan állandóan figyelmeztet minket: «Tanuljatok tőlem, mert szelid vagyok és alázatos szívű». Utaljunk arra is, hogy szolgálai alakot vett magára.

Az *engedetlenségnek* a büszkeség az oka. Ó mennyi nehézséget okoz a nevelőknek ezen hiba! Az ifjú alig hagy magának valamit mondani, fölüti orrát, duzzog s csak azért sem teljesíti a parancsot. Mutassuk meg Jézus engedelmes Szívét, miként teljesítette Ő, mint második isteni személy, Atyjának akaratát, miként engedelmeskedett Ő, az Istenember, még Pilátusnak, sőt gyilkosainak is, mikép engedelmeskedik az Oltáriszentségben a papoknak. Mutassuk meg Jézus szelid Szívét, hogy leszokjanak a méregről, a haragról.

Végül szólunk kell a *szeretetlenségről*. Vannak ifjak, kik hamar összevesznek egymás között, de hamar ki is békülnek; vannak azonban olyanok is, kik ritkán veszekesznek, de ha egyszer valakivel összeszólalkoztak, oly ellenséges vagy gyűlölködő érzéseknek adnak helyt szívökben, hogy csak nagy fáradság után sikerül őket kibékíteni. Jézus Szive tisztelete megtanít felebarátainkat szeretni, nekik megbocsátani, hibáikat eltérni s mindenkivel békeségben élni. Beszéljük el az ifjaknak, hogy az Úr

Jézus mennyi sértést, gúnyolást, gyalázást, rágalmat és kínokat volt kénytelen ellenségeitől eltűrni s emellett mily szelid, türelmes és nyugodt maradt. Ellenségeit meg nem átkozta: imádkozott értük, szeretettel szólt hozzájuk s érettük is meghalt a keresztfán. Most is megbocsát mindenkinek s szeretettel adja oda magát még a legnagyobb bűnösnek is a szent áldozásban — ha a bűnös megtér. Ó mily végtelen jó Ő! Így kell szeretni az ifjakra is érzelemben, szóval, cselekedettel.

A Jézus Szive ájtatosság praktikus haszna abban áll, hogy az ifjú Jézus Szive iránt való szeretetből leküzdje rossz hajlamait, szenvedélyeit és elsajátítsa az isteni Szív erényeit. Azért minden reggel ébressze föl magában ama szándékot, hogy főhibája ellen küzdeni fog és végezzen egy kis imát a szent Szív tiszteletére. Ha napközben kísértései jönnek, úgy ismét a szent Szívhez forduljon segítségért s végezzen annak tiszteletére egy röpimát. (Pld.: Jézus legszentebb Szive, irgalmazz nekem!)

A rendes napi ájtatosságon kívül el ne mulassza az ifjú az *időközönkénti ájtatosságokat* sem, melyeknek: minden hónapnak első pénteke, (vagy akadály esetén vasárnapja) június hónapja, Jézus Szive ünnepe. Hallgasson ezen napokon szentmisét és ha teheti: járuljon a szent áldozáshoz Jézus Szive tiszteletére. Jézus Szive ünnepét vagy a rákövetkező vasárnapot lehető nagy fényvel stömeges áldoztatással tartsuk meg.

Szervezzük az ifjak közt a *Jézus szent Szívének társulatát*, melyet az ifjúságnál a külföldön sok helyen bevezettek s melynek az ifjúságra való *átala-*

kító hatása leírhatatlan. (Az ifjúság alatt nemcsak a tanulókat, de egyúttal az iparostanoncokat s a többi ifjakat is értjük.) A kötelezettség e társulatnál oly kevés s a kegyelmek oly számtalanok, hogy nem sok megfontolás kell ahhoz, vajjon valóban bevessük-e a társulatot az ifjak között. Még ott is, hol Mária-kongregációk vannak, be kellene hozni Jézus Szive-társulatát is.

A Jézus Szive-ájtatosság — miként a jelen előadásban láttuk — minden ifjúnak nagy hasznára válik a szív- és jellemképzésben és a lelki életben. Ez által lesznek az ifjak egész férfiakká, kik úgy az egyház, mint a haza iránti kötelességeiket a legjobban fogják teljesíteni. Dolgozzunk tehát mindnyájan ezen a nagy munkán és Jézus Szívének bő áldása száll le munkáink nyomán. *Fendel, lelkész.*

A családi élet megszentelése.

Az Oltáriszentség szoros kapcsolatban van a családi étellel: az ószövetségi husvéti bárány elköltése, az úgynevezett kereszténység előtti áldozás, családi ünnep, házi istentisztelet volt. Midőn az Úr Jézus a szentmiseáldozat bemutatását az utolsó vacsorán elrendelte, még templomok nem voltak s az első időkben a szentmisét egyes családok házaiban, az előkelők bazilikáiban (palotáiban) mutatták be. Így az eucharisztikus Úr Jézus először a családoknál vett magának lakhelyet, hogy a családi életet megszentelje. Az Oltáriszentség négyféle szempontból mondható a család házi áldásának.

Az Oltáriszentség a családban *a hit főiskolája*, mely a hívő léleknek oly erőt ad, hogy a kenyér színe alatt az Istenembert, az Úr Jézust ismeri föl, hogy a házastársak közt oly szent viszonyt idéz elő, mint amilyen Krisztus és egyháza között van s a házasságból származott, megkeresztelt gyermekeket úgy tekinti, mint a mennyei Atyának koronaörökösait, az Úr Jézusnak testvéreit s a Szentléleknek templomait. Az Oltáriszentség erőt ad, hogy a családban végzendő közönséges, mindennapi munkákat a családtagok úgy tekintsék, mint amiket az evangélium szellemében kell végezniök s így megszentelniök, végül erőt ad, hogy a betegekben a kereszt-hordozó Üdvözítő képmásait lássák és a családi élet minden keserűségeiben ráismerjenek az isteni Gondviselés rendelkezéseire. A keresztény életnézet ezen nagy titkai, melyek a családi életet magasabb légkörbe emelik, az Oltáriszentségbe vannak bekapcsolva. Ez az Oltáriszentség első áldása a családra.

Az Oltáriszentség a családban *a kegyelmek főoltára*. A kereszténység nemcsak világnézet, hanem a legbensőbb lényegében megváltás és szentség. Azért az Oltáriszentség is, mint a keresztény vallás csúcspontja, nemcsak a világnézetnek főiskolája, hanem legbensőbb lényegében a kegyelmek főoltára. S ha e kegyelemáramnak meg kell újítani a világot, úgy elsősorban a családi életet s ha a családok megújulnak: megújul az egész világ. A kegyelmek főoltára lesz a család számára az Oltáriszentség, ha a gyermekek az első, a szülők egykor az utolsó szent áldozásukhoz járulnak, ha a gyermek első áldozá-

sakor a szülők, kik talán elvesztették a gyermekük-höz és az eucharisztikus Úr Jézushoz vezető utat, most gyermekükkel kezét fogva elvezetetik magukat mindkét útra, ha a szülők utolsó áldozás alkalmával templommá varázsolják a szobát, ha az egész család gyakran járul az Úr asztalához: úgy az Oltáriszentség valóban a családok számára a kegyelmek főoltára lesz.

Az Oltáriszentség a családban *az áldozatos szellemnek tűzforrása*. Ebből a tűzforrásból meríti a család az erőt, hogy először övéit boldoggá tegye, azután gondoljon kiki saját boldogságára és vágyai kielégítését akkor keresse, midőn előbb a család iránt való kötelességeit elvégezte. Így a családi béke, mint öröklámpa fog a szentélyben égni és soha ki nem aludni. Ha a családapa sok és nagy munkájában, mint kenyérkereső, érzi erejének lankadását, akkor az Oltáriszentségből igyekszik új erőt meríteni további munkálkodásához és gyakran veszi magához az erősek kenyérét; ha sok szenvedés, megpróbáltatás, csapás éri a háziasszonyt, úgy az Oltáriszentségnél keres vigaszt s az Üdvözítő bizonyára így fogja őt bátorítani: «Légy erős, lányom! Légy méltó mesteredhez! Neked meg kell magadon mutatnod a gyakori áldozás hatását».

Végül az Oltáriszentség a családban *pedagógiai program*. Pazzii szent Magdolna gyermekkorában a szent áldozástól jövő édesanyjához húzódott s így szólt hozzá: «Anyám, engeddd meg, hogy egész közel ülhessek hozzád, hogy közel legyek az Üdvözítőhöz, ki szivedben van». Egy hat éves kis fiú

szent tisztelettel tekintett édesatyjára, mert az a szent áldozásban az Úr Jézust vette magához. A gyermekek szemei élesebbek, mint a felnőttekéi, ők atyjok homlokán ragyogó áldást látnak, melyet az édes Üdvözítő adott a szent áldozásban. Így emeli, tökéletesíti a szülői tekintélyt a szent áldozás. És ha a gyermekek távol vannak a szülői háztól a nagy világban, hol a kegyelemnek és az ártatlanságnak nincs nagy értéke, akkor a szülők tudni fogják, hogy a szent áldozásból annyi jó szellemet küldhetnek fiuk után, hogy az a jó úton megmaradhat. Egy ifjút ez a gondolat őrizett meg az erény útján minden kísértés közepette: «A testet, melyet anyádtól kaptál és melyet az Üdvözítő a szent áldozásban megszentelt, nem szabad a bűnnek átengedned». Egy anya így imádkozott szent áldozásai után gyermekeiért: «Uram, ne engedd, hogy gyermekeim, kiket szívem vérével neveltem, kiket te saját testeddel és véreddel tápláltál — elbukjanak». S ha a szülők majd elhagyják e földet és a halál válaszfala elkülöníti őket gyermekeiktől, akkor az eucharisztikus nevelésben részesült gyermekek névnapjuk, születésnapjuk, halálozási évfordulójuk alkalmával megörvendeztetik őket egy-egy szent áldozással. És ekkor ledől a válaszfal és az örök élet kenyere összeköti azt, mit még a halál sem tudott elválasztani. Az Oltáriszentség a család pedagógiai áldása már a gyermekek születése előtt — és még a szülők halála után is.

Az Oltáriszentség legyen minden családban a házi áldás s akkor megújul a föld színe.

Dr. Faulhaber, tanár.

A férfiak gyakori áldozásáról.

A férfiaknál a gyakori szent áldozás a legkönnyebben úgy terjed, ha a munkásegyletek, Mária-kongregációk, legényegyletek, Oltáregyesületek, hitbuzgalmi társulatok s egyéb körök és egyesületek tagjai az év lefolyása alatt *többször végeznek közös szent áldozást.*

Menjünk el lélekben egy templomba, melyben egy munkásegylet rendezi közös áldozását és figyeljük meg, mi történik ez alatt. A templom hajója tele van férfiakkal, kik áhítattal hallgatják s lélekben követik az előimádkozót, ki a szent áldozás előtti imákat végzi. Az áldoztatás alatt a legnagyobb rendben járulnak az oltár elé s ugyanígy térnek vissza helyükre. Ezalatt a kóruson szentségi énekeket játszanak az orgonán s száz és száz férfi ajkáról hangzik föl az Oltáriszentség dicsérete. Azután ismét közösen elvégzik a hálaadást s a búcsuimákat és résztvesznek a konferencián, melynek tárgya rendszeresen az Oltáriszentség. Mily mély hatást gyakorol ez úgy az egyes tagokra, mint a templomban jelenlévő közönségre!

Hogy mily szép eredményt lehet elérni a közös áldozásokkal, mutatják a kölni főegyházmegyében levő egyesületek. Az 1908. évben ezen egyházmegyében volt 170 munkásegylet 38.182 rendes taggal, kik a fönti évben 70.574 szentáldozást végeztek. Ha az egyesületek nem tartottak volna közös áldozásokat, úgy a fönti szám bizonyára jóval kisebb volna.

A gyakori áldozást előmozdítják: vallási és erkölcsi előadások, lelkigyakorlatok, egyházi nyolcadok, könyvtárak, melyek mind arra szolgálnak, hogy a hitéletet mélyítsék s így a gyakori áldozás útját egyengessék.

A barátság és a földi jólét előmozdításában való buzgalom is elősegíti a szentségekhez való járulást. Mindazok, kik az Úr asztalához járulnak, a szeretetben egyesülnek.

A férfiaknak azon időt kell a gyónásra kijelölni, mely nekik a legalkalmasabb: szombat délután és este, nemkülönben vasárnap délelőtt. Egyúttal azon kell lennünk, hogy a munkások saját személyi szükségleteik kielégítésére — miként Angliában van — a szombat délutánt megkapják. Vannak munkások, kik valamely hitbuzgalmi társulathoz tartoznak. Ezeknél könnyebb a gyakori áldozást behozni, hiszen minden ilyen társulat sürgeti a gyakori szent áldozást. Szervezzük a világiak apostolkodását. Válasszunk bizalmi férfiakat, kik társaikra hatni tudnak. Konferenciáinkban, szent beszédeinkben térjünk rá gyakran erre a tárgyra. Hozzunk fel példákat, amelyek mindig megteszik hatásukat. Az aacheni férfi Mária-kongregációnak 2000 tagja közül majdnem valamennyi minden hónapban közösen járul a szent áldozáshoz, ép úgy az esseni kongregáció legtöbb tagja. Mutassunk rá, hogy a férfiaknál mily nemes öntudatra ébreszt a gyakori áldozás. Az Úr Jézus istenfiúi öntudatát megtartotta a jászolban, munkáiban és szenvedésében. Az ilyen férfi sem veszíti el öntudatát, ha még a legalacsonyabb munkákat is kell végeznie, ha gúnynak és lekicsinylésnek vagy

mellőzésnek van kitéve hite miatt, ha nemes szabadsággal jogai mellett kell fellépnie munkaadója ellen.

Az Úr Jézus legszentebb személye ura munkálkodásának és azt a legnagyobb buzgalommal végzi. Krisztusnak életében nem volt egyetlen egy pillanata sem, hogy azt ne a mennyei Atya dicsőségére szentelte volna és a munkától, melyre vállalkozott, semmi sem tudta visszatartani, még a halál sem. A mennyei Atyja iránti végtelen szeretettel lép az Üdvözítő az áldozó szívébe, hogy táplálja ott az Isten iránt való szeretetet és főleg azon erényeket, melyek állásában megkívántatnak. Az áldozó férfi egyesül az Úr Jézussal, ki őt magához vonzza, tanítja s erősíti. Mit adhatnánk nagyobbat annak a szegény munkásnak, ki a nap terhe alatt görnyed lárma, káromkodás, förtelmes beszédek és piszok közepette — mint magát az Úr Jézust a gyakori szent áldozásban?

Nagyszerű jövőt merek jósolni az egyesületeknek, kongregációknak, ha tagjaik gyakran fognak az élet kenyerével táplálkozni. *Dr. Fink Ferenc*, plébános.

Az Oltáriszentség szociális jelentősége.

Az Oltáriszentség föléleszti az emberek összetartozásának érzését. Az Üdvözítő azáltal, hogy az Oltáriszentségben mindenki számára kivétel nélkül jelen van: hirdeti az egyenlőséget; azáltal, hogy magát az emberiségért föláldozta: emlékeztet az általános nyomorra; azáltal, hogy saját vérért adja az embereknek erősítésül: rávilágít a közszükség-

letre. És az örök lámpának ezen fénye a szociális élet feladataira szórja sugarait: az emberek e fény sugarai mellett tanulják meg egymást megérteni, tisztelni és egymáson segíteni.

Az eucharisztikus kongresszus megnyitásakor a kölni főpolgármester azt mondta, hogy mi mindnyájan az Isten házában, mint testvérek jövünk össze és Marx, düsseldorfi főtörvényszéki tanácsos remek beszédében ezen összejövetelről úgy nyilatkozott, mint az Isten nagy családja tagjainak találkozásáról. A szociális rend ezen képviselői mellé lépek én is és jelen beszédemben rámutatok ezen szociális rend *természetfeletti alapjára*.

Az örök fény sugarai mellett tanuljuk meg *felebarátainkat tisztelni*: «szerezd felebarátodat, mint tenmagadat». (Mát. 22. 39.) Ha valaki nem bánik felebarátjával emberi méltóságához megfelelő módon, úgy az jellemtelenül cselekszik és ezen tette miatt méltán kivethetik őt a társadalomból. Az ilyen ellentétbe jön Istenével, ki a megtestesülés hittitka és ténye által visszaállította az emberi méltóságot és aki az Oltáriszentségben egyszülött Fiát az emberiség közepébe az egyenjogúság gondolatával állította.

Már magának a karácsonyi jászolnak mély szociális jelentősége van: köréje sereglenek koronával díszített királyok és szegény pásztorok ugyanazon érzelmekkel szívükben. Itt megszűnik az elsőség, itt elnémul az irigység és mindenki az imának, a szeretetnek meleg érzelmével tekint az isteni Kisdedre. És ebben a szeretetben értéklik egymást is.

Ép így borulnak le a szentségház előtt az embe-

rek: nem mint gazdagok és szegények, nem mint magas méltóságúak és szolgák, nem mint előljárók és alattvalók — hanem mint az *Úr Jézusban testvérek, mint a mennyei Atya nagy családjának tagjai*. Ebben a gondolatban fogjuk megérteni, miért kell minden emberrel emberi méltósága szerint bánnunk.

Az Oltáriszentség szociális jelentősége abban is áll, hogy *a társadalmi nagy ellentéteket kiegyenlíti*. A természetjogban különböző rendek vannak. Ép így teszi egyenlőtlené a földi javak felosztását a személyes szabadság, munka, ügyesség, szerencse, szerencsétlenség, szorgalom, vállalkozási szellem. Az Úr Jézus is megmondotta: «Szegények mindig lesznek köztetek». (Mát. 26. 11.) A földi életnek ezen egyenlőtlenégei azonban nem oldanak fel minket az általános felebaráti szeretet kötelességei alól. Ellenkezőleg: ép itt van tulajdonképeni talaja a kölcsönös értéklésnek és nagyrabecsülésnek. Hol tanulják meg egymást ismerni az emberek, kik a szociális életben oly távol állnak egymástól? A szentségház előtt, hol *az isteni rokonság üli családi ünnepeit* a közös istentiszteletek alatt. Ami az atya a családban, a király az államban, az az Oltáriszentség kimondhatatlanul nagyobb mértékben a szociális életben: általános szeretetnek tárgya és ezáltal az egymás közötti békének kapcsa: *a társadalmi egyenlőtlenések kiegyenlítése*.

Az igazságosságnak ezen eucharisztikus napja világitja s melegíti az emberi társadalom magasságait és mélységeit és természetfeletti fényével előzi

a mindennapi élet árnyoldalait. És minden egyes sugár, mely a szent Ostyából kiárad, e szavakat viseli magán: «Szeresd felebarátodat, mint én szeretlek téged».

A szentségház előtt nincsenek osztályok, ott *mindenki egyenlő*. Mindenkit egyforma szeretettel hí az édes Üdvözítő: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak s terhelve vagytok és én megnyihítlek, új erővel látlak el titeket». (Mát. 11. 28.) Akik tehát az élet keserűségét megízlelték, azok iránt még nagyobb részvéttel viseltetik az Úr Jézus és azok még nagyobb bizalommal járulhatnak eléje.

A szenvedések és bágyadságok, a gondok és bajok, nem teljesült remények és csalódások szakadatlan láncolata az emberi élet egész a halálig, mely a helynek utolsó keserű cseppjét itatja ki az emberrel. Egy kort, egy állást sem felejt el s kimél meg. A gazdagok kapui elé sem állított az Úr anyalt, hogy palotáikba nyomort s szenvedést be ne engedjen. És nem lehetett még sohasem azt halani, hogy a vagyon és méltóság a keresztet megédesítette vagy megkönnyítette volna.

A nagy katasztrófák közel hozzák egymáshoz az embereket s szívüket egy nagy érzés: a szeretetből fakadó részvét tölti el. Midőn a nagy földrengés temetővé tette pár perc alatt a virágzó nagy várost, Messinát, akkor az emberek osztálykülönbség nélkül megértették egymást s úgy érezték, mintha testvérek volnának s a szeretet szent érzelmében karolták át egymást. A földrengés közel hozta egymáshoz az embereket s ledöntötte a válaszfalakat, melyek a

gazdagok és szegények közt voltak. *Ezt a nagy, közös érzést* nemcsak a katasztrófák váltják ki az emberekből, de kiváltja Krisztus keresztdozatának megújítása: a szentmise is. Az általános bűntéher jele: a keresztt alatt a tisztelet, a vagyon és minden földi dolog háttérbe szorul és minden az ég haragjára, Isten szeretetére, a közös végcélra, az örökkévalóságra emlékeztet. Ha az áldozópap úrfelmutatáskor felemeli az Úr szent testét és vérét a kenyér és bor színe alatt, minden ember térdre borul s a gazdag nem a pénztárcájára üt, a kegyelmes úr nem a rendjeleire mutat, a koldus nem tarisznyájára tekint, hanem mind valamennyien *egy szent érzéstől áthatva* mellüket verve ezt mondják: «légy irgalmas Uram, nekem szegény bűnösnek!» *A közös bűntudat ledönt minden emberi válaszfalat* s ama bűnbánó, szerény, alázatos, nagy érzésben találkoznak az emberek, hogy a fölséges Isten előtt mind bűnösök s mind ugyanazon oknál fogva egyugyanazon irgalomra szorulnak. És ha az emberek az Isten házáat elhagyják, vajjon nem fog-e az a szegény szent tisztelettel, de viszont az előbbi közös érzéstől áthatva mintegy testvéri szeretettel is a gazdagra, az előkelőre tekinteni? És a szerencse fiai nem fogják-e megérteni a szűkölködőt — ha mindketten a keresztt fája alatt állanak? És a gazdagok nem fogják-e érezni ugyanott, hogy ők a szegényekkel egy családnak, Isten családjának tagjai?

Az oltár előtt tanulják meg az emberek egymást, mint bűnösöket, megismerni. Itt eltűnik a gőg, büszkeség és az elkeseredés, csüggedés. Igen, még

több! Az oltár előtt a szerepek kicserélődnek. Nem egy gazdag és magas állású fölismeri saját nagyobb bűnösségét s így lelkiismereti kínjait s megirigyli a szegénynek lelki nyugalmát s így nagyobb boldogságát. «A munkásnak édes az álma.» (Préd. 5. 11.)

Mennyire beteljesedtek az isteni Mester szavai: «Ha e földről felmagasztaltatom, mindeneket magamhoz vonzok». (Ján. 12. 32.) Ezek a szavak mélyen szociális jelentőségűek. A kereszt prédikációja a társadalmi különbségeknek eddig hallatlan kiegyenlítését játszva vitte véghez és a szentmise által, mint a keresztáldozatnak vérontás nélküli megújítása által, ezen szociális jótéteményt fönntartja. És az emberek ne tekintenének oda, honnan a segély egyedül jöhet? Az általános segélyreszorulás az embereket egymáshoz közel hozza és megtanulják azt, hogy felebarátjaikon segíteni kell.

Az embereknek általános szükségletét az Oltáriszentségnek az örök célra való tekintettel étel és ital alakjában való rendelése eléggé dokumentálja. Vegyük ezen tényhez még Krisztus szavait: «Ha nem eszitek az ember Fia testét és nem iszátok az ő véré, nem lesz élet tibennetek». (Ján. 6. 54.) Nincs kétség abban, hogy a szentáldozás minden ember számára *az általános, természetfeletti megmentést* jelenti az élet tengerén, hol a szenvedélyek hullámoznak. A nagy hajótörés kivetett minket az élet viharos tengerére. Már minden veszve látszott. Ekkor Isten leengedi a mentőcsónakot és dúsán ellátja étellel-itallal. És az elsőosztályú utasok nem tartják

méltóságon alulinak a kenyeret a kormos hajóslegényekkel együtt enni.

De beszéljünk hasonlat nélkül. Az áldoztató-korlát előtt térdel a társadalom minden osztálya: gazdag és szegény, előkelő és koldus egymás mellett, hogy *ugyanazon forrásból merítsenek erőt és enyhülést.*

És ez az eucharisztikus társaság ne jelentene semmit a szociális életben? Megtagadhatják-e egymást azok az élet küzdelmében, kik a templomban az eucharisztikus közös lakomán résztvettek? Nem! S ha mégis akadnának ilyenek, hasonlóak lennének az evangéliumi irgalmatlan szolgálóhoz.

Az Úr asztalánál való külső megjelenés csak képe ama belső természetfelettinek, amely által mi, mint szőlővesszők a szőlőtőhöz csatoltatunk, s így oly erőhöz jutunk, mely *felebaráti szeretetünket táplálja.* Szépen írja szent Pál: «Egy test vagyunk, kik egy kenyérből részesülünk». (I. Kor. 10. 17.)

Az Oltáriszentség tehát a szó legnemesebb értelmében *szociális tény és a szociális erényeknek legbővebb forrása.* Ma, midőn az emberek tekinteteket az égről a földre, az örökkévalóról az ideiglenesre irányították, kitört az önzés, mások kizsákmányolása, a nagy birvágy, az irigység, munkaiszony, alacsony élvezetvágy, mértéktelenség, erkölcstelenség, lelki eldurvulás és Krisztus ezen modern szociális bajokban a legjobb orvosságot: az élet kenyerét nyújtja nekünk lelkünk táplálására. Az érzelemben és tettekben nyilvánuló felebaráti szeretet a szentáldozásnak egyik legszebb gyümölcse.

Az oltár lépcsőjénél tanulják meg az emberek

egymást ismerni, tisztelni, szeretni s egymáson segíteni. Egy Istent, aki maga is műhelyben dolgozott, aki életét a bűnös emberiségért föláldozta, aki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magát folyton föláldozza és senkit magától el nem taszít, aki mindeneknek általános vágya, aki egykor ítélőbiránk lesz — a társadalom büntetés nélkül magából nem számúzhet. «Más alapot senki sem vethet, mint amely vettetett, amely Jézus Krisztus.» (I. Kor. 3. 11.)

P. Müller Kilián, O. Cap.

Az Oltáriszentség irodalma.

Az irodalom hivatása a szellem legnemesebb javait az emberekkel közölni. Az eucharisztikus irodalom rendeltetése a legmagasabb s legnemesebb jót, a mi szuverén urunkat és mesterünket, de egyúttal legdrágább jóbarátunkat és legkedvesebb Atyánkat: *Jézust Krisztust a legméltóságosabb Oltáriszentségben velünk közölni*, hogy Őt megismerjük, megszeressük, Vele a szentáldozásban gyakran egyesüljünk. Ez a cél a legnemesebb, a legfőnségesebb, ami után az ember e siralomvölgyében kívánkozhatik.

I. Miután az Úr Jézus az Oltáriszentséget megalapította, az ószövetségnek eme szavai: «gyönyörűségem az emberek fiai közt lennem» beteljesedtek. Az Oltáriszentség irodalma is azt akarja, hogy az Úr Jézusnak a szentségházban minél nagyobb öröme legyen az Őt ismerő, megértő, szerető, imádó, Vele gyakran egyesülő emberek közt lakoznia. Az eucharisztikus irodalomnak minden műve megérdemli,

hogy oly lakomának neveztessek, melyen az Úr Jézus jelenik meg, melyen minden jelenlévő térden állva vesz részt és a legbensőbb áhitatba mélyed.

A népies eucharisztikus irodalomtól megkívánjuk, hogy *főnséges hivatásának megfeleljen*. Közölje a néppel az Oltáriszentséget oly módon, hogy az mindjobban értse és szeresse a Legszentebbet és azért túl ne lépje a nép értelmi tehetségét, a nyelvezete legyen egyszerű és világos, méltó a nagyobb tehetséghez, de érthető a gyengébb tehetségűektől is.

Ez irodalomnak nemcsak ismeretet kell közölnie az Úr Jézusról, de az olvasókat Iránta való szeretetre is kell gyullasztania. Nyelve legyen az Úr Jézus szeretetének a nyelve, amely a szívekhez szóljon. Ennek a gondolatnak: «Jöjjetek és izleljétek, mily édes az Úr», kell sugározni minden sorából.

Miután az eucharisztikus áldásnak a telje a gyakori és mindennapi szent áldozásban foglaltatik, azért *az eucharisztikus irodalomnak teljes erővel azon kell lennie, hogy a népet a gyakori áldozás eszméjének megnyerni tudja*. S ha ez sikerül, úgy ez irodalom elérte célját, mert ezáltal lelkeket nevel, kik szenvedélyeiket fékezni, az erényeket elsajátítani, az áldozatos szellemet fokozni, a tisztaságot megőrizni, a szenvedéseket enyhíteni, a könyeket szárítani — Krisztussal töltekezve — megtanulják.

II. Lássuk röviden mi történt eddig az eucharisztikus irodalom terén Németországban? Ha más országok eucharisztikus irodalmáról is szólanom kellene, úgy csak a legnagyobb dicséret hangján beszélhetnék. Engedjék meg, hogy csak a mi németor-

szági irodalmunkról s ennek is csak a legújabb részéről szólhassak. S miután e kérdést tanulmányoztam, be kell vallanom, hogy oly gazdag eredményre jutottam, melyre sohasem mertem volna gondolni. (Buzdításképen közlök néhány adatot. *Ford.*)

Harminc kiadó vállalkozott az eucharisztikus irodalmi termékek közzétételére. Ezek közül a regensburgi Manz kiadónál 75, a dülmeni Laumann kiadónál 28, a kölni Benzignél 23, a regensburgi Pustetnél 11 eucharisztikus munka jelent meg. A szerzők közt minden nemből és állásból találunk eleget. Az eucharisztikus imakönyvek s egyéb tanító-könyvek száma igen nagy, körülbelül 200-at számláltam össze. A «Der weisse Sonntag» című imakönyv 775,000 példányban és 155 kiadásban jelent meg. «Das gute Kommunionkind» 250,000 példányban van elterjedve. A gyakori és mindennapi áldozásról szóló pápai dekrétumnak is már nagy az irodalma. Az «Emmanuel» című eucharisztikus folyóiratnak több, mint 50,000 előfizetője van. Ezenkívül még két ily folyóirat jelenik meg; a «Kommunionglöcklein» is sok ezer példányban van elterjedve. Baylon szent Paszkálnak, az Oltáregyesületek védőszentjének, életrajza is három kiadásban mindnagyobb elterjedésnek örvend. (A Porrentruy-féle magyar fordításban is megjelent. Adja a jó Isten, hogy a magyar eucharisztikus irodalom is mielőbb felvirágozzék s ezáltal az Oltáriszentségben jelenlevő Úr Jézus ismerete, szeretete s az utána való egyesülési vágy a szent áldozásban minél szélesebb körökben elterjedjen. *Ford.*)

III. Legyen szabad néhány gyakorlatias tanácssal szolgálnom úgy a katolikus kiadóknak, mint a papságnak és a hiveknek.

A katolikus kiadóknak szeretném a következőket szívükre kötni: *Ne sajnáljanak semmi kiadást és fáradságot, ha megfelelő tartalmú eucharisztikus könyvekről vagy füzetekről van szó és állítsák ki azokat izlésesen.* Az ily könyvben mindig talál az olvasó fölvilágosítást, vigaszt és meleget. Gondolják meg azt kiadó Uraim, hogy minden egyes eucharisztikus könyv, melyet kiadnak, egy-egy valódi Chrystophorus: Krisztusthordozó.

A főtisztelendő papságnak pedig azt mondom, amit egy őszbe borult esperestől hallottam: «Mi papok bármennyit teszünk is, hogy a hiveket a gyakori áldozáshoz vezessük, még mindig keveset tettünk». Igen, ha népünknek az eucharisztikus Úr Jézust akarjuk adni, akkor *nagy buzgalommal terjesszük az eucharisztikus könyveket és iratokat.* Az eucharisztikus röpiratokat és a gyakori áldozás elterjedéseért végzendő kis imát sok alkalommal kioszthatjuk a gyermekeknek s a népnek. Ar Úr Jézus az ily nemesen érző s cselekvő papi szívet kimondhatatlan boldogsággal árasztja el.

A hiveket arra kérem, hogy *ne vegyenek oly könyveket,* melyek a hamis világnézetet mutatják be, hanem olyanokat, *melyek az Úr Jézusról szólnak.* Ha a könyvből Jézus beszél, akkor növekedik a hit, lobog a szeretet s édes vigasz csöpög az emberi szívbé. És azon könyvek, amelyekből különösen beszél az Úr Jézus, azok, melyeknek az Oltáriszent-

ség a tárgya. Szeretném minden katolikus hívőnek szent Bernát eme szavait kiáltani: «Si scribas, non sapit mihi, nisi legero ibi Jesum: ha írsz, ki nem elégítesz, ha nem olvasom iratodban Jézust; si disputes aut conferas, non sapit mihi, nisi sonuerit ibi Jesus: ha beszélsz vagy előadást tartasz, nem tetszel nekem, hacsak nem Jézus visszhangzik beszédedben; Jesus mel in ore, in aure melos, in corde jubilus: Jézus az ajaknak méz, a fülnek ének, a szívnek örömmünnep».

P. Dröder, Obt. M. J.

Az Oltáregyesületekről.

«Krisztus győz, Krisztus kormányoz, Krisztus uralkodik.» Ez volt a kereszténység aranykorának jelszava. S ha már e szép időknek vége is van, azért minden időben keletkeztek oly csapatok a hivek sokaságából, amelyek alávetették magukat a szivek királyának és azon fáradoztak, hogy Krisztus eucharisztikus országa minél jobban elterjedjen. Ezt mozdították elő a különféle szentségi társulatok, egyesületek, melyenek először a XIII. században alakultak. Így az aranyművesek társulata, melynek célja az egyházi edények kiállítása volt. Más eucharisztikus társulatot azért szerveztek, hogy a hitetlenek ellen az Oltáriszentségbe vitett hitért harcoljanak. Ilyenek voltak a XV. században Merketől a husziták tévtanai ellen alapított egyesületek. Ismét más szentségi társulatok célja volt: a gyakori szentmishallgatás, szentséglátogatás, a szentséges körmeneteken s meghatározott istentiszteleteken való

részvétel és bizonyos imák végzése. A szent Sebestyénről nevezet egyesületeknek és a védőegyesületek rendeltetése volt a körmenetek alkalmával az Oltáriszentség mellett a testőrök tisztét betölteni s az eretnekek támadásaitól a Legszentebbet megvédeni. A XVI. században keletkezett aacheni szentségi társulatnak célja volt az Oltáriszentség tisztelete s a szegények segítése. A XVII. században szervezett francia szentségi társulatok szintén erős szociális-karitatív működést fejtettek ki. Tagjait ott lehetett találni a kórházakban, a szegények viskóiban, hol tanítottak, a szentségek fölvételére előkészítettek, a fegyházakban, börtönökben, a gályarabok, a koldusok közt, az árvaházakban: mindenütt árasztva azt a felebaráti szeretetet, mely az Oltáriszentségből sugárzik. Buzgólkodtak a vasárnap megszentelése és iskolák felállítása körül. Fölvették a harcot a káromkodás és az erkölcstelenség ellen. Ők mindenkinek mindene igyekeztek lenni a jó pásztor példájára.

A mai értelemben vett oltáregyesületek a XVI században keletkeztek. Ezek elseje a római. Miután több jámbor férfiú szomorúan tapasztalta, hogy az Oltáriszentséget több plébánián kevésbé tisztelik, az 1530. évben Stella Domonkos atya vezetése alatt egyesületet szerveztek, melynek tagjai azon buzgólkodtak, hogy az Oltáriszentséget méltóképp őrizzék, (ami a tisztaságot, egyházi előírásokat, öröklámpát stb. illeti) a szükséges egyházi szereket beszerezzék és a hiveket a szent áldozásra s a szeretet cselekedetének gyakorlására buzdítsák. Miután a pápák kifejezték ama óhajukat, hogy az Oltáriszentség minden

plébániatemplomban őriztessék, nemkülönben, hogy a fönti oltáregyesület minél több helyen bevezetessék, úgy ezen egyesületek rövid idő alatt az egész föld kerektségén elterjedtek.

Kölnben a XVII. században a nagy hitvalló, Vigorius, ferencrendi atya már ép oly céllal, eszközökkel, tulajdonokkal felruházott egyesületet alakít, mint amilyenek a mai oltáregyesületek. Még a szentségekhez való gyakori járulás sem hiányzik alapszabályaikból. Hasonló egyesületeket szervez a mainzi egyházmegye területén P. Bergaigne, a későbbi cambrai-i érsek, a trieri egyházmegyében pedig 1850-ben János György püspök elrendeli az örökimádást, melyben már benfoglaltatik az engesztelés gondolata is.

Nagy lendületet adott az eszmének a szentéletű P. Eymard, kinek az Oltáriszentségről nevezett társulatát a szentszék 1897-ben hagyta jóvá. Ezen társulat tagjai tartoznak minden nap három órát imádkozni az Oltáriszentség előtt és nevüket a főkönyvbe jegyeztetni.

Belgiumban 1848-ban Meeus Anna megalapította a legméltóságosabb Oltáriszentség örökimádásának társulatát, mely egyuttal a szegény templomokat is segíyezi egyházi ruhákkal és felszerelésekkel. Ezen oltáregyesület elterjedt Belgiumban, Hollandiában, Németországban, Ausztriában, Magyarországon, Olaszországban és Angliában. Ide számíthatjuk még a Németországban 1902-ben a külföldi missiók felszerelése céljából alakult katolikus asszonyok és hajadonok missiói egyesülését is.

Az oltáregyesületek története mutatja, hogy idővel mind jobban kifejlődik az eucharisztikus tisztelet szervezése. A középkorban, melyben a Krisztusi szellem minden téren: úgy a nyilvános, mint a magánéletben megnyilatkozott, nem volt oly nagy szükség testvérületekre. De a XVI. századtól kezdve, midőn hatalmas vihar kezdett az egyházon átszágulni, az emberek a szentségház elé menekültek. A hasonló gondolkodású és érzésű lelkek összefognak, hogy közösen fejezzék ki isteni Megváltójuk előtt szeretetüket s így létrejönnek a szentségi egyesületek, melyek kitűnő eszközök a harcban való állhatatosságban s Jézus Krisztus életének követésében.

Az oltáregyesületeknek ma is ez a jelentőségük és pedig annyival inkább, mert minden hívőnek megengedi a belépést: férfiaknak, asszonyoknak, fiatalbereknek és hajadonoknak. Azt lehetne mondanunk, hogy ez egy általános egyesület, mely minden mást magában foglal — miként egy egyházfejedelem magát kifejezte: — «minden egyéb hitbuzgalmi egyesületek elhalványodnak az oltáregyesület mellett, mint a nap feljöttével a csillagok». Az bizonyos, hogy az Üdvözítő iránti szeretet, hit és tisztelet valamennyi testvérületnek alapja és forrása, melyek céljukat csak akkor érik el, ha minél közelebb jutnak Krisztushoz s minél bensőségesebben egyesülnek vele.

Becsüljük nagyra az oltáregyesületeket, melyek megtanítanak minket megismerni Azt, ki az út, élet és igazság, melyek megnyitják örök üdvösségünk vizeinek forrásait, melyek az élet mélységeiből min-

ket az élet magaslataira segítenek, hol Krisztus győz, kormányoz és uralkodik örökkön örökké. (Adja Isten, hogy édes hazánkban is minden plébánián elterjedjen az oltáregyesület akár a Budapesti Középponti Oltáregyesülettel, akár az egyházmegyénként szervezett középponti oltáregyesülettel kapcsolatban. *Ford.*)

P. Schlager Patrik O. Fr. M.

Az Oltáriszentség és a karitasz.

Az Oltáriszentség nagy és szent tisztelője, Aquinói szent Tamás, ezt mondja: «Ez az a szentség, mely kifejezi Krisztus szeretetét és előhívja a mi szeretetünket».

És egy más helyen ugyanezt fejezi ki, midőn mondja: «Az Oltáriszentség Krisztus szeretetének jelképe és a mi szeretetünknek forrása».

Szent Tamás ezen gondolatait óhajtom röviden kifejezni, midőn ezen tárgyról: «az Oltáriszentség és a karitasz» beszélek.

Urunknak halála a kereszten a szeretetnek ama fénye, mely mindent fölládoz szereteteiért. Az Üdvözítő már kifejezte életében ezt a gondolatot: «Nincs senkinek nagyobb szeretete, mint aki életét adja barátaiért».

Ezt a szeretetet, mely a mennyei Atya előtt oly kimondhatatlan nagy volt, az emberek nagyon hamar elfelejtették volna, ha az Úr nem hagyott volna hátra oly emléket, mely az embereket mindvégig figyelmeztesse erre a szeretetre. Önfeláldozó szeretetének emlékét az egyház kertjében az Oltáriszent-

ségbe helyezte. Valahányszor a kenyér és bor átváltozik Krisztus testévé és vérévé: annyiszor áldozza föl Krisztus most már megdicsőült emberségét barátaiért. Valahányszor a hívők magukhoz veszik az Úr Jézust a szent áldozásban, annyiszor ünneplik lelkének a keresztfán végbemenő fájdalmas elváltását testétől. Így tanítja ezt a trienti szent zsinat.

Krisztus feláldozza magát a mennyei Atyjának s feláldozza magát barátaiért. Atyjának ezen áldozatban mindent odaad, amit tőle kapott: testét és lelkét, vérét és szeretetét. Barátainak is a szent áldozásban mindenét odaadja: testét és lelkét, istenségét és emberségét. Ennél nagyobb szeretete nem lehet senkinek.

Ez a szeretetáldozat napról-napra hívő szellemünk előtt bemutatatik, valahányszor az áldozópapok a kenyeret és bort a szentmisében az Úr Jézus testévé és vérévé változtatják át. És ez a szeretetáldozat minden hívőnél kegyelemdús lesz, ha nemcsak jelen vannak a misénél, hanem együtt és méltóképen áldoznak az áldozárral.

Szentmise és szent áldozás megújítása Krisztus azon szeretetének, mely Ot teljesen, utolsó csepp véréig kimerítette.

Valami fölséges az, amit szent János apostol mond a hivekről, akik az Urat hitben szívökbe fogadják: «Krisztus hatalmat adott nekik, hogy Isten fiai legyenek». Az Isten képéhez lesznek hasonlóak. Ez a legmagasabb pont a lelki életben. Ennél magasabbra emelkedni nem lehet.

Ez a hasonlatosság az eucharisztikus egyesülésnek

gyümölcse szent Pál szavai szerint: az isteni természetnek részesei leszünk. Az Isten természete, lényege pedig a szeretet, karitasz.

Az Oltáriszentség a hívőnek lelkét ezen isteni szeretettel, ezen égi karitasszal tölti el. S míg egyrészt a Krisztus testével táplált hívőnek szívét hatalmas lépéssel viszi előre az Isten iránt való szeretetben, másrészt táplálja azt a felebarát iránt való szeretetben is. A Krisztussal szentségileg egyesült hívő lelkében az Isten és a felebarát iránt való szeretet együtt járnak.

Az isteni jószág, melyhez a hívő a szent áldozás révén jutott, nem lehet tétlen. Ezen szentség a hívőt arra kényszeríti, hogy a tökéletességben előhaladjon és a felebaráti szeretetét a legméltóbban gyakorolja cselekedetekben is. A szeretet a többi erényeknek célja és koronája. Ha valahol, úgy itt kell tényeket felmutatni. «Az Istent szerető lélek felebarátaival szemben nem lehet tétlen» — mondja szent Gergely. És ha nem lehet tétlen, akkor kell, hogy ne közönségeset, de nagyot cselekedjék. A tett a szeretet próbaköve. Ezen cselekvő szeretetre, melyet karitasznak nevezünk, kényszeríti Krisztus a saját testével és vérével táplált lelket.

A napsugár az ő éltető melegével minden élőt áthat. Jóllehet a növények a földből szívják a nedvességet, mégis mennyivel éltetőbb lesz ezen nedvesség, ha napsugár járul hozzá! E nélkül nem lenne rügyfakadás, virágzás és termés. Az Oltáriszentség napja fakasztja a szeretet rügyeit és érleli a jó cselekedetek gyümölcseit.

Szent Pál apostol és lelki gyermekei, kik minden nap magukhoz vették az Úr szent testét, érezték, hogy mennyire kényszerülnek felebarátaikkal jól tenni: «Krisztus szeretete sarkal minket». És ezen szent kényszer alatt áldozták föl magukat egymásért. Így voltak az első keresztények: egy szív és egy lélek. Mindenük közös volt: az élet szentsége és a napi kenyér.

Ezen első keresztényektől tanulta a következő nemzedék, a vértanúk erős faja, hogy csak az Oltáriszentséggel lehetnek boldogok, mert itt megszűnik minden osztálykülönbség és a szegényekben, rab-szolgában testvérüket, nővérüket kell látniok s Krisztus szeretetében átölelniök.

És azóta, bár századok multak el, az Oltáriszentség volt az, melyben a szívek felebarátaik iránt fölmelegedtek. És ezen lelkek, valahányszor csak szükség volt rá, segítő kezeiket felemelték, javaikat köztük szétszították, idejüket, erejüket, tehetségüket, sokszor életüket is értük áldozták. És minél bensőbben egyesültek az eucharisztikus Úr Jézussal, annál nagyobb volt a felebaráti szeretetben való hőstettük. Kérdezzük meg szent Ferencet, szent Domonkost, szent Ignácot, szent Vincét és a mostani misszionáriusokat, az evangélium hirdetőit és a szeretet műveinek nagy alapítóit, hogy honnan merítették önfeláldozó szeretetükhöz az erőt, a kegyelmet? S ők a szentségháza fognak mutatni. Szent Vince azt mondotta lelki gyermekeinek, az irgalmas nővéreknek: «hogy szeretetet adhassunk — szeretettel kell táplálkoznunk».

Krisztus szeretete sarkal, hajt minket — nem hagy nekünk nyugtot. Nekünk is oda kell adnunk lelkünket felebarátainkért. Et nos debemus pro fratribus animas ponere.

Sok keresztény szív esett napjainkban az önző áramlatoknak áldozatul. De itt van az eucharisztikus kultusz, itt van a gyakori szent áldozás, melyet X. Pius oly nagy szeretettel és nyomatékkal köt a hivek szívére s ezen eredményekre jogosító kitűnő eszközök megújítják a világot, melybe Krisztus szeretetét, szellemét, lelkét állítják bele. Így fognak mindenek megújulni Krisztusban.

P. Schmitt András O. Pr.

Az eucharisztikus körmenet.

A XX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus fénypontja az augusztus 8-án tartott körmenet volt.

Délután 2 órakor a dóm körüli nagy terek megteltek nézőközönséggel. A püspökök és biborosok egymás után érkeztek. Három órakor megindult a körmenet.

Királyt, vagy császárt-váró város nem ölt oly díszet mint amilyen díszbe öltözött Köln a királyok Királyának, az Úr Jézus Krisztusnak ünnepélyes dicsőséges körmenete alkalmával. A város zászlóerdőben úszott, fenyőgalyakból készült lombfűzerek, drapériák, perzsaszőnyegek, koszorúk, csokrok díszítették az egyes házakat, utcákat, villanylámpa-oszlopokat, ablakokat, kirakatokat. A nagyobb utakon diadalkapuk

és ívek voltak fölállítva. Az ablakokban gyertyák helyett élő szívek és lelkek voltak láthatók s hitük erősebben fénylett az égő gyertyák lobogásánál. Az utcák virágokkal s zöld levelekkel voltak behintve — mint egykor Jeruzsálemben Virágvasárnapján. A sok fenyőgaly oly illatot árasztott, mintha az ember fenyvesben járt volna; majd ez illatárba vegyült az itten annyira otthonos kölnivíz kellemes szaga.

Az egész város egy fényes díszített oltár volt az eucharisztikus Úr Jézus tiszteletére.

A körmenetet a diákok 8-as sorai nyitották meg. Ezután jöttek 41 ifjúsági egyletnek küldöttségei három bandával; 94 legényegyletnek kiküldött tagjai négy ének- és zenekarral; 258 munkásegyletnek ezer és ezer tagja zászlóik alatt tizenegy zenekarral; 34 férfiegylet és 38 kereskedőegylet kiküldöttjei zászlóik alatt; a kölni főegyházmege 31 esperesi kerületi képviselők és a többi német egyházmege kongresszusi tagjai; a lengyel, holland, angol, olasz, spanyol, ír, belga és francia nemzet képviselői, a kath. tanítóegyletek, az egyetemi-hallgatók testületeinek tagjai zászlóik alatt; a női szerzetrendek: franciskánák, dominikánák, a ker. szeretet nővérei, borroméák, vincentiánák. Ezután következtek a szerzetesek és világi papok, kiknek száma 2000 lehetett s kiket, mint az Oltáriszentség őreit díszőrség kísért, majd az egyházi dignitáriusok következtek egyházi jelvényekkel, végül 70 apát és püspök süveggel, paláttal és pásztorbottal.

A fényes egyházi ruhák festőivé tették a kör-

menetet. A püspökök után díszes, aranyos baldachin alatt vitte a tisztán drágakövekből kirakott szentségtartóban¹ Vannutelli kardinalis a Legszentebbet gróf Galen és gróf Droste-Vischering szolgálattelvő kamarásoktól kísérve. Az Oltáriszentség körül húsz máltai lovag nagy gálában és kivont karddal teljesítette a diszörséget. Ezután következtek hermelinben és bíboros uszályban kíséretükkel együtt Fischer, Mercier Ferrari kardinálisok, kiket a parlamenti képviselők, a nemesség és főnemesség jelenlevő tagjai vettek körül.

A körmenet 6 kilométernyi utat tett meg s 3—¹/₂8 óráig tartott. Igen kedves jelenet volt, hogy az utca járdáján sorfalat álló közönség a gyermekeket állította az első sorba, kikre bizonyára oly mély benyomást tett ezen körmenet, milyenhez fogható talán e világon még nem volt, hogy soha elfelejteni nem fogják.

A dóm harangjainak bűgása, a zene- és énekkarok dallamai és a hivek imái mellett hatolt lassú méltósággal a körmenet. A Gereon-utca francia kertre emlékeztetett. Az átellenes házak fenyőfűzerekkel és virágokkal pazarul voltak ékesítve.

Mily fönséges jelenet volt, midőn 60.000 férfi és pap teljes díszben, a vallásos érzelem kifejezésével tüntet az Oltáriszentségben jelenlevő Isten-ember mellett! Mily elragadó látvány, midőn 700.000 nézőközönség vesz részt e diadalmas s lelkeket hódító körmenetben!

¹Értéke az egy millió márkát meghaladja.

A processio a Neumarktra ér. Itt elhelyezkedik a 60.000 résztvevő s a Legszentebbet fölviszik az erre az alkalomra készített óriási oltárra, melynek félkörű alakja van s melynek átmérője 30 méter, 6 óriási fehér selyem zászlótól körülvéve, keresztje pedig 20 méter magasságból tekint le. A trónmennyezetről két fehér selyem függöny 12 méter szélességben csüng le széles aranysávoktól díszítve. Az oltár félkörében a püspökök s az előkelőségek foglalnak helyet.

Jobbról, egy tribünről felhangzik Cohen híres énekkara, mely most több, mint ezer gyermekből áll, kiknek magas és tiszta hangja messze halatszik s az apostolok temploma harangjainak akkordjába olvad. A szomszéd három-négyemeletes házak tetei telve vannak emberekkel s kíváncsian néznek, mint aféle Zacheusok a szentségi Üdvözítőre. A házak a «Te Deum» verseinek pirosra festett szavaival s virágdísszel vannak ékesítve. Vannutelli biboros hármas áldást ad az óriási téren összesereglett száz-ezer emberre. A nyugvó nap is, mintha csak imádását akarta volna bemutatni: ép az oltárral szemközt ragyogóan tekintett Teremtőjére. Azután a menet megindul, a Szentség mellett 16 másfélméteres óriási virágvázában hatalmas csokrok árasztják illatukat, míg a körmenet az ima áhitatát lehelte. Csoportonkint végzik az olvasót, föl-fölhangzik egy-egy Oltáriszentségről szóló ének, egy-egy zenekar. Krisztus pedig áldását osztogatja. A férfi szemek megtelnek könnyekkel, a városi zajos élet e délutánra a mély magábaszállást ölti fel, a hit kiül az arcokra, melyek

a lelkesedés pirjában égnek s a szivekben megszólal az Isten kegyelme: Krisztus él és uralkodik Krisztus tegnap és ma és mindörökké. A királyt, kinek mindenek élnek, jöjjetek imádni! — Egy szív sem marad hidegen. Mindenki úgy érezte, hogy közelebb jutott a szentségi Jézushoz, ki egyúttal kegyelmi útját tartotta.

A menet tovább halad. Föl-föltűnnek egyes intézetek egyenruhás fehérbe öltöztetett leánykái. Mély benyomást tettek a páli szent Vincéről nev. irgalmas nővérek növendékei, kik, mint az angyalok állottak sorfalat, kezökben különféle jelvényeket (bárányt, szivet, keresztet, pelikánt, szőlőt, buzakalászt) vagy virágokat (nagy gladioluszt, liliomot, rózsákat) tartva a Legszentebb tiszteletére.

A szent Mór-templom rengeteg füzereivel s virágdíszével tündöklök s belül fényesen kivilágítva impozáns hatást gyakorol.

Hét óra után a menet a dóm főkapuja elé ér. Itt egy ideiglenes oltáron leteszi az Oltáriszentséget a biboros-követ s pár percre végignézi a hatalmas emberáradaton. Meghatva nézi a rengeteg embert s örvend a lelke, hogy ennyien hódolnak az ostyá színe alatt jelenlevő Ur Jézusnak.

Azután beviszi a Legszentebbet a villanyfényben égő dómba, melyet ezernyi ezer villanykörte világít meg. Itt még egyszer áldást ad, s a Burschenschaftok szálas legényeinek keresztbe tett kardjai mellett elviszik a Legszentebbet a mellékkápolnába. Megható, fölemelő, hitben megerősítő volt e körmenet. Aki a szemeken keresztül a szivek mélyére tud nézni,

az láthatta, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus iránti hit mély gyökeret vert a lelkekbe, hogy a hódolat, imádás, szeretet érzelmei vették körül az édes Üdvözítőt, hogy az eucharisztikus kultusz nagy lendületet vett, mely rányomja jegyét a XX. századra, hogy az eucharisztikus század legyen.

TARTALOM.

Előszó	3
Rövid történeti háttér	5
A pápai követ diadalmas bevonulása	5
Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben	10
Az Oltáriszentség a hit titka... ..	17
Az Oltáriszentség megvallása a nyilvános életben... ..	25
Az Oltáriszentség kultuszának története	31
Az Oltáriszentség, mint áldozat	35
A gyakori szent áldozás	40
A szentséglátogatás	48
Az Oltáriszentség és a gyermekek... ..	54
A tanítónők eucharisztikus hivatása	58
Az iskolásgyermekek első áldozása	63
Az első szent áldozás ideje... ..	66
Az Oltáriszentség és a fiatalság nevelése	72
A tisztaság erényének megőrzése az ifjúságnál	79
Jézus szent Szive tisztelete az ifjúságnál	85
A családi élet megszentelése	93
A férfiak gyakori áldozásáról	97
Az Oltáriszentség szociális jelentősége	99
Az Oltáriszentség irodalma	106
Az Oltáregyesületekről	110
Az Oltáriszentség és a karitasz	114
Az eucharisztikus körmenet... ..	118

A szerzőtől megjelent munkák:

Az Oltáriszentség. 20 fejezetben. Ára 50 fillér.

Mindennapi lelki kenyér. A gyakran áldozók kézikönyve. Amateurrkötésben 1'60 kor.

Jöjjetek hozzám mindnyájan! Röpirat a mindennapi szent áldozásról. Ára 10 fillér.

Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szent áldozás. Elbeszélés. Ára 16 fill. Tótul 16 fill.

Előadások az Oltáriszentségről. Ára 80 fill.

Az élet kenyere. 34 vetített kép szövege. Ára 60 fill.

A gyakori és mindennapi szent áldozásról. Áldozópapok számára. Ára... .. 40 fillér.

Baylon szent Paszkál. Az oltáregyesületek védőszentjének életrajza. Ára 80 fillér.

Imák és énekek. Ára kötve 80 fillér.

Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.

Jöjj, Uram Jézus! Gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Ára kötve 1'60 kor.

Közös áldozási imádság. Gyermekeknek. Ára 8 fill.

Imádság a mindennapi szent áldozás elterjedéseért. 10 darab ára 10 fillér.

A vegyesházasságról. Elbeszélés. Ára... .. 16 fillér.
Tótul 20 fillér.

Isten nevét hiába ne vegyed! Ára 4 fillér, 100 darab ára 3 korona.

Kaphatók a Lazaristáknál, Budapest, IX.,
Gát-utca 6. szám.

Előkészületben: Imakönyv a gyakran áldozók számára.

Az Oltáriszentség és a gyakori áldozás havi folyóirata az

ÖRÖKIMÁDÁS

Budapest, IX., Üllői-út 77. sz. *Ára egész évre 3 kor.*